

WYŻSZY URZĄD GÓRNICZY

SPRAWOZDANIE

Z DZIAŁALNOŚCI URZĘDÓW GÓRNICZYCH
w 2006 roku

WYŻSZY URZĄD GÓRNICZY

**SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI URZĘDÓW GÓRNICZYCH
W 2006 ROKU**

Katowice, maj 2007

Wyższy Urząd Górniczy zastrzega sobie prawa autorskie w zakresie wykorzystywania danych zawartych w niniejszym opracowaniu pt. „Sprawozdanie z działalności urzędów górniczych w 2006 roku”.

Spis treści

I. Przedmowa Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego	7
II. Podstawa prawna działalności i zadania urzędów górniczych	11
III. Misja Wyższego Urzędu Górniczego	12
IV. Schemat organizacyjny urzędów górniczych	13
V. Zakres nadzoru i kontroli	15
1. Wstęp	18
2. Realizacja priorytetowych celów urzędów górniczych	19
2.1 Doskonalenie przepisów prawa geologicznego i górniczego	
2.2 Współpraca w tworzeniu związanego z górnictwem prawa wspólnotowego	
2.3 Tworzenie warunków dla uznawania kwalifikacji zawodowych w górniczych zawodach regulowanych	
2.4 Współpraca z Polskim Komitetem Normalizacyjnym	
2.5 Wspomaganie wdrażania systemów zarządzania bezpieczeństwem pracy w górnictwie	
2.6 Doskonalenie systemu kontroli wyrobów wprowadzonych do obrotu, przeznaczonych do stosowania w zakładach górniczych	
2.7 Opracowanie nowych i weryfikacja stosowanych metod monitorowania oraz zwalczania zagrożeń występujących w górnictwie	
2.8 Zapewnienie realizacji bezpiecznych systemów odwadniania w likwidowanych zakładach górniczych	
2.9 Powszechne stosowanie w zakładach górniczych nowoczesnego sprzętu ochrony indywidualnej górników	
2.10 Zapewnienie należytego poziomu oraz wysokiej jakości szkoleń pracowników zakładów górniczych	
2.11 Ograniczenie szkodliwych oddziaływań górnictwa na środowisko	
2.12 Udział w procedurach planowania przestrzennego na terenach „pogórniczych”	
2.13 Ochrona niewykorzystanych części złoża kopaliny w likwidowanych zakładach górniczych i złóż sąsiednich	
2.14 Podniesienie rangi służb BHP w zakładach górniczych	
2.15 Inspirowanie badań naukowych w dziedzinie BHP w górnictwie	
2.16 Doskonalenie organizacji i jakości pracy urzędów górniczych oraz procedur audytu wewnętrznego	

- 2.17 Kompleksowa informatyzacja urzędów górniczych
- 2.18 Współpraca z zagranicznymi organami wyspecjalizowanymi w ramach nadzoru rynku
- 2.19 Popularyzacja i publikowanie najnowszej wiedzy z zakresu górnictwa

3. Działalność administracyjna urzędów górniczych 41

- 3.1 Zatwierdzanie planów ruchu oraz zmian tych planów
- 3.2 Zagrożenia w zakładach górniczych
 - 3.2.1 Zaliczanie złóż kopalin lub ich części oraz wyrobisk do poszczególnych kategorii, stopni oraz klas zagrożeń
 - 3.2.2 Udzielanie zezwoleń na zajęcie nieruchomości przez przedsiębiorcę na czas niezbędny do usunięcia zagrożenia i jego skutków
- 3.3 Stosowanie wyrobów w zakładach górniczych
 - 3.3.1 Dopuszczanie wyrobów do stosowania w zakładach górniczych
 - 3.3.2 Udzielanie zezwoleń na odstępstwa od określonych wymagań
 - 3.3.3 Udzielanie zezwoleń na oddanie do ruchu obiektów, maszyn i urządzeń zakładu górniczego
 - 3.3.4 Wydawanie pozwoleń na nabywanie i przechowywanie materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego
- 3.4 Wydawanie pozwoleń na budowę, przebudowę lub rozbiórkę, dopuszczanie do użytkowania oraz kontrola utrzymania obiektów budowlanych zakładu górniczego
- 3.5 Gospodarka złożem, zagospodarowanie przestrzenne i ochrona środowiska
 - 3.5.1 Uzgadnianie granic obszaru górniczego i terenu górniczego
 - 3.5.2 Uzgadnianie koncesji na poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin pospolitych
 - 3.5.3 Opiniowanie projektów zagospodarowania złoża oraz zmian tych projektów
 - 3.5.4 Uzgadnianie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
 - 3.5.5 Opiniowanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy
 - 3.5.6 Uzgadnianie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania na terenach górniczych
 - 3.5.7 Opiniowanie projektów zadań proekologicznych w górnictwie
 - 3.5.8 Opiniowanie wniosków w sprawach rekultywacji terenów po działalności górniczej
- 3.6 Stwierdzanie kwalifikacji
 - 3.6.1 Stwierdzanie kwalifikacji kierownika ruchu w podziemnych zakładach górniczych
 - 3.6.2 Stwierdzanie kwalifikacji mierniczego górniczego i geologa górniczego

3.6.3	Stwierdzanie kwalifikacji osób kierownictwa oraz specjalistów wykonujących czynności w zakresie ratownictwa górniczego zatrudnionych w podmiotach zawodowo trudniących się wykonywaniem czynności w zakresie ratownictwa	
3.6.4	Stwierdzanie kwalifikacji osób kierownictwa i dozoru ruchu w zakładach górniczych oraz osób zatrudnionych na stanowiskach wymagających szczególnych kwalifikacji	
3.7	Nadawanie uprawnień rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego	
3.8	Przejmowanie dokumentacji mierniczo-geologicznej z likwidowanych zakładów górniczych do Archiwum Dokumentacji Mierniczo-Geologicznej w Wyższym Urzędzie Górniczym i udzielanie informacji o terenach pogórnich	
3.9	Rozpatrywanie skarg, wniosków oraz zażaleń	
4.	Działalność inspekcyjna i kontrolna okręgowych urzędów górniczych i UGBKUE	58
5.	Działalność represyjna	61
6.	Reprezentowanie Skarbu Państwa w sprawach roszczeń z tytułu szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego w razie braku przedsiębiorcy odpowiedzialnego za szkodę lub jego następcy prawnego	85
7.	Współpraca z innymi organami nadzoru i kontroli	69
8.	Współpraca z instytucjami i jednostkami badawczo-rozwojowymi	71
9.	Działalność legislacyjna	
9.1	Prawo powszechnie obowiązujące	
9.2	Akty wewnętrzne Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego	
9.3	Akty prawne dotyczące rejestru rzeczoznawców do spraw ruchu zakładu górniczego	
9.4	Decyzje Dyrektora Generalnego Wyższego Urzędu Górniczego	
10.	Współpraca z zagranicą i integracja europejska	82
11.	Działalność informacyjna i wydawnicza	85
11.1	Biuletyn Informacji Publicznej	
11.2	Dziennik Urzędowy Wyższego Urzędu Górniczego	
11.3	Miesięcznik „Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie”	
11.4	Szkolenia i konferencje	
11.5	Działalność Rzecznika Prasowego WUG	
12.	Organizacja i zarządzanie w urzędach górniczych	91
12.1	Nabór do pracy w służbie cywilnej	

- 12.2 Rozwój zawodowy
- 12.3 Realizacja budżetu urzędów górniczych
- 12.4 System zarządzania jakością
- 12.5 Sprawozdawczość wewnętrzna
- 12.6 Kontrola wewnętrzna
- 12.7 Audyt wewnętrzny

13. Podsumowanie. 99

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1	104
♦ Zagrożenia zawodowe i ich skutki	
♦ Zatrudnienie w warunkach zagrożenia zawodowego	
♦ Choroby zawodowe	
 Załącznik nr 2 Wypadkowość w górnictwie w 2006 roku	 106
Załącznik nr 3 Działalność komisji powołanych przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego.	 112
Załącznik nr 4 Udział pracowników urzędów górniczych w pracach komisji i zespołów funkcjonujących poza strukturami organów nadzoru górniczego	 118
Załącznik nr 5 Akty wewnętrzne Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego	 121

I. PRZEDMOWA PREZESA WYŻSZEGO URZĘDU GÓRNICZEGO

Sprawozdanie z działalności urzędów górniczych stanowi jeden ze sposobów oceny realizacji misji i celów strategicznych wyznaczonych w dokumencie „Strategia działania urzędów górniczych na lata 2006 – 2010”. Opracowanie to jest nie tylko podsumowaniem całorocznej działalności organów nadzoru górniczego, lecz również stanowi materiał informujący o przedsięwzięciach podjętych w początkowym etapie realizacji nowej strategii. Wzorem ubiegłych lat sprawozdanie zostało podzielone na dwie części. Pierwsza zawiera bilans realizacji priorytetowych celów działalności w 2006 roku. Druga przedstawia obraz realizacji ustawowych zadań urzędów górniczych.

Warto na wstępie przywołać najistotniejsze, priorytetowe działania oraz osiągnięcia organów nadzoru górniczego w roku 2006.

Bezpieczeństwo, higiena pracy i ochrona zdrowia

W 2006 roku urzędy górnicze wspomagały wdrażanie systemów zarządzania bezpieczeństwem w zakładach górniczych. Na bieżąco przeprowadzana była ocena funkcjonowania w praktyce dokumentów bezpieczeństwa oraz ich znaczenia dla poprawy stanu bezpieczeństwa we wszystkich rodzajach zakładów górniczych. Podejmowano inicjatywy na rzecz profilaktyki zagrożeń naturalnych w zakładach górniczych. Zintensyfikowano działania na rzecz upowszechniania stosowania geotomografii do oceny stanu zagrożenia tąpnięciami, inspirowano doskonalenie metod określających stan zabezpieczenia pyłu kopalnianego przed wybuchem oraz metod oceny zagrożeń osuwiskowych w odkrywkowych zakładach górniczych i zagadnień migracji gazu ziemnego w górnictwie otworowym. Ponadto nadzór górniczy inspirował rozszerzenie stosowania systemów

diagnostycznych w górniczych wyciągach szybowych oraz niezawodnych systemów monitorowania środowiska pracy i ostrzegania załogi. Prowadzono stałą ocenę skuteczności zaplanowanych w zakładach górniczych działań profilaktycznych. Kontrolowano prawidłowość doboru oraz właściwe stosowanie sprzętu ochrony indywidualnej dróg oddechowych. Ponadto kontrolą objęto prawidłowość wykonywania i interpretacji wyników pomiarów stężenia zapylenia na górniczych stanowiskach pracy. Egzekwowano wymogi obowiązujących przepisów w zakresie zagrożenia pyłami szkodliwymi dla zdrowia. Prowadzono analizę zasobów kadrowych w przyjętych układach technologicznych podziemnych zakładów górniczych oraz kontrolowano jej funkcjonowanie. Wielokrotnie podejmowano działania na rzecz inspirowania przedsiębiorców do wyposażania zakładów górniczych w nowoczesny sprzęt i urządzenia do monitorowania czynników szkodliwych w środowisku pracy. Kontrolowano realizację harmonogramów wyposażenia załóg w uciezkowy sprzęt izolujący ochrony układu oddechowego oraz stosowania skutecznych środków ochrony indywidualnej na zagrożonych stanowiskach pracy. Ponadto monitorowano wdrażanie ujednoliconych programów szkoleń pracowników na stanowiska wymagające szczególnych kwalifikacji. Sprawowano nadzór nad działalnością służb bhp w zakresie kontroli stanowisk i miejsc pracy objętych szczególnym ryzykiem. Podejmowano działania na rzecz inspirowania badań naukowych w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy w górnictwie, w zakresie: bezpieczeństwa pracy przy prowadzeniu eksploatacji podziemnej w kopalniach węgla kamiennego, modelu strukturalnej sieci telekomunikacyjnej w podziemnych wyrobiskach zagrożonych wybuchem metanu i pyłu węglowego, nowych sposobów zraszania do zwalczania zagrożenia pyłowego i metanowego powstałych

podczas pracy organów urabiających kombajnów górniczych, kryteriów oceny ryzyka przy wdrażaniu automatycznych systemów wspomagających prowadzenie akcji ratowniczych oraz wielkości stref ograniczonej zabudowy w otoczeniu zlikwidowanych szybów górniczych.

Gospodarka zasobami złóż kopalin, ochrona środowiska i zapobieganie szkodom

Opracowano i wdrażano procedury uzgadniania przez organ koncesyjny, z organem nadzoru górniczego, decyzji o cofnięciu koncesji lub stwierdzeniu jej wygaśnięcia. Dokonano praktycznej weryfikacji metody oceny oddziaływania wstrząsów górniczych na obiekty budowlane w kopalniach rud miedzi z zastosowaniem Górniczej Skali Intensywności. Badano prawidłowość projektowanych zamierzeń eksploatacyjnych pod obiektami chronionymi. Udzielano ogólnych informacji o uwarunkowaniach środowiska na terenach działalności pogórnictwa. Uzgadniano miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz decyzje o warunkach zabudowy na terenach górniczych. Badano prawidłowość i stan techniczny wyrobisk oraz urządzeń służących do odwadniania likwidowanych zakładów górniczych.

Działalność legislacyjna i normalizacyjna oraz integracja europejska

Wyższy Urząd Górniczy aktywnie uczestniczył w procesie tworzenia aktów normatywnych związanych z przemysłem wydobywczym, w szczególności w zakresie zagospodarowania przestrzennego, zapobiegania i naprawy szkód w środowisku, normalizacji, systemu oceny zgodności. Inicjowano dokonanie zmian w ustawach regulujących zagadnienia stosowania materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego. Analizowano funkcjonowanie w praktyce przepisów prawa geologicznego

i górniczego, formułując propozycje wprowadzenia koniecznych zmian i uzupełnień. W związku z tym podejmowano działania w celu doskonalenia przepisów prawa geologicznego i górniczego, np. w zakresie nadzoru rynku i zwalczania zagrożeń naturalnych w górnictwie. Brano udział w pracach grup roboczych Rady UE poprzez opiniowanie projektów wspólnotowych aktów prawnych dotyczących górnictwa. Prowadzono współpracę w ramach systemu Europejskiej Wymiany Dokumentów. Wdrażano do prawa polskiego przepisy nowych dyrektyw w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych oraz w sprawie odpadów z przemysłu wydobywczego.

Organizacja i doskonalenie pracy urzędów górniczych

Wprowadzono jednolitą procedurę rekrutacji kadr w urzędach górniczych. Organizowano szkolenia i kursy języków obcych przygotowujące do pracy w służbie cywilnej. Doskonalono system motywacyjny w powiązaniu z systemem wynagrodzeń. Monitorowano system zarządzania jakością oraz analizowano dane dotyczące skarg i wniosków oraz realizacji zadań WUG. W wybranych urzędach górniczych przeprowadzono szkolenia pracowników i audytorów z zakresu systemu zarządzania jakością. Analizowano i doskonalono mierniki oceny efektywności i skuteczności procesów. W Okręgowym Urzędzie Górniczym w Rybniku uzyskano certyfikat systemu zarządzania jakością wg wymagań normy ISO 9001:2001, a w Wyższym Urzędzie Górniczym doskonalono funkcjonowanie systemu wdrożonego w 2004 r.

Działalność popularyzatorska i wydawnicza

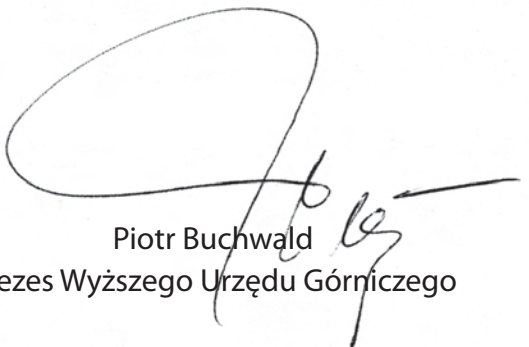
Wydano 12 numerów miesięcznika WUG „Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie”. Brano czynny udział w krajowych

i zagranicznych konferencjach i seminariach promujących bhp w górnictwie, ochronę środowiska na terenach górniczych i racjonalną gospodarkę złożem. Zorganizowano konferencję z cyklu: „Problemy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w polskim górnictwie” oraz kolejną edycję konkursu „Bezpieczna Kopalnia”. Uruchomiono nowy serwis internetowy Wyższego Urzędu Górniczego, który prezentuje informacje w bardziej przejrzysty niż dotychczas sposób. Oprócz informacji, które można było do tej pory znaleźć na stronach internetowych WUG, w nowym serwisie opublikowano między innymi raport o wydobywaniu kopalin pospolitych w latach 2002 -2005, podstawowe informacje na temat tzw. eksploatacji podziemnej, obszerny materiał poświęcony nadzorowi rynku w zakresie wyrobów stosowanych w górnictwie, informacje na temat sprzętu ochrony układu oddechowego stosowanego w polskich kopalniach, obszerne kompendium zagrożeń występujących w górnictwie. Nową, bardziej przejrzystą formę zyskał również dział serwisu poświęcony zamówieniom publicznym. Znacznie rozbudowane zostały strony poświęcone miesięcznikowi WUG „Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie”. Systematycznie był wydawany Dziennik Urzędowy WUG, w którym publikowane są akty wewnętrzne.

Wydarzeniem, które szczególnie zaciążyło nad obrazem zeszłego roku była katastrofa w kopalni „Halemba”. Nastąpiła ona po okresie wyjątkowo korzystnym pod względem stanu bezpieczeństwa w górnictwie. To największa tragedia w polskim przemyśle wydobywczym od 27 lat, kiedy w 1979 roku wybuch pyłu węglowego zabił 34 górników kopalni „Dymitrow” w Bytomiu. Tragedia w „Halembie” spowodowała nadzwyczajne działania rządu oraz olbrzymie zainteresowanie mediów. Przede wszystkim jednak podjęto wzmożone działania, zmierzające do ustalenia przyczyn i okoliczności tej katastrofy oraz przedsięwzięcia środków, które pozwolą uniknąć podobnych tragedii w przyszłości. Opis efektów tych działań zostanie zamieszczony w sprawozdaniu podsumowującym naszą działalność w 2007 r., a wcześniej będzie podany do wiadomości publicznej w serwisie internetowym WUG.

Niniejsze sprawozdanie zawiera ocenę pracy urzędów górniczych na tle nakreślonych celów i zadań strategicznych. Dzięki zaangażowaniu pracowników nadzoru górniczego osiągnęliśmy wiele z zamierzonych celów, ukierunkowanych na zapewnienie bezpiecznej, zrównoważonej i racjonalnej ekonomicznie eksploatacji surowców mineralnych w Polsce.

Szczęść Boże

Piotr Buchwald
Prezes Wyższego Urzędu Górniczego

KIEROWNICTWO WYŻSZEGO URZĘDU GÓRNICZEGO

**PREZES
PIOTR BUCHWALD**

**WICEPREZES
JAN SZCZERBIŃSKI**

**WICEPREZES
PIOTR LITWA**

**DYREKTOR GENERALNY
GRZEGORZ PAŹDZIOREK**

II. PODSTAWA PRAWNA DZIAŁALNOŚCI I ZADANIA URZĘDÓW GÓRNICZYCH

Wyższy Urząd Górniczy, okręgowe urzędy górnicze i Urząd Górniczy do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych realizują zadania określone w ustawie z dnia 4 lutego 1994 Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947 z późn. zm.). Sprawują nadzór i kontrolę nad ruchem zakładów górniczych wydobywających kopaliny podstawowe i pospolite, w szczególności w zakresie:

- bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego,
- ratownictwa górniczego,
- gospodarki złożami kopalin w procesie ich wydobywania,
- ochrony środowiska, w tym zapobiegania szkodom,
- budowy i likwidacji zakładu górniczego, w tym rekultywacji gruntów i zagospodarowania terenów po działalności górniczej.

Prezes Wyższego Urzędu Górniczego jest organem administracji rządowej, nad którym nadzór w 2006 roku sprawował minister właściwy do spraw administracji publicznej.

Prezes Wyższego Urzędu Górniczego w szczególności:

- jest organem właściwym w sprawach indywidualnych, rozpatrywanych w drodze postępowania administracyjnego w zakresie wynikającym z przepisów ustawy,
- pełni funkcję organu wyższego stopnia, w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego, w stosunku do dyrektorów okręgowych urzędów górniczych i specjalistycznych urzędów górniczych oraz sprawuje nadzór nad ich działalnością,
- pełni funkcję wyspecjalizowanego organu kontroli wyrobów wprowadzonych do obrotu w zakresie wyrobów przeznaczonych do stosowania w zakładach górniczych,
- powołuje specjalne komisje do kompleksowego opiniowania stanu rozpoznawa-

nia i zwalczania zagrożeń naturalnych i technicznych w zakładach górniczych oraz zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego, związanego z ruchem zakładu górniczego,

- gromadzi i archiwizuje dokumentację mierzniczo-geologiczną zlikwidowanych zakładów górniczych oraz udostępnia tę dokumentację na zasadach i w sposób określony w odrębnych przepisach,
- dopuszcza wyroby do stosowania w zakładach górniczych,
- w uzasadnionych przypadkach udziela zezwoleń na odstępstwo od obowiązujących przepisów,
- stwierdza kwalifikacje kierownika ruchu w podziemnym zakładzie górniczym.

Organy nadzoru górniczego pierwszej instancji – dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych w drodze decyzji administracyjnej między innymi:

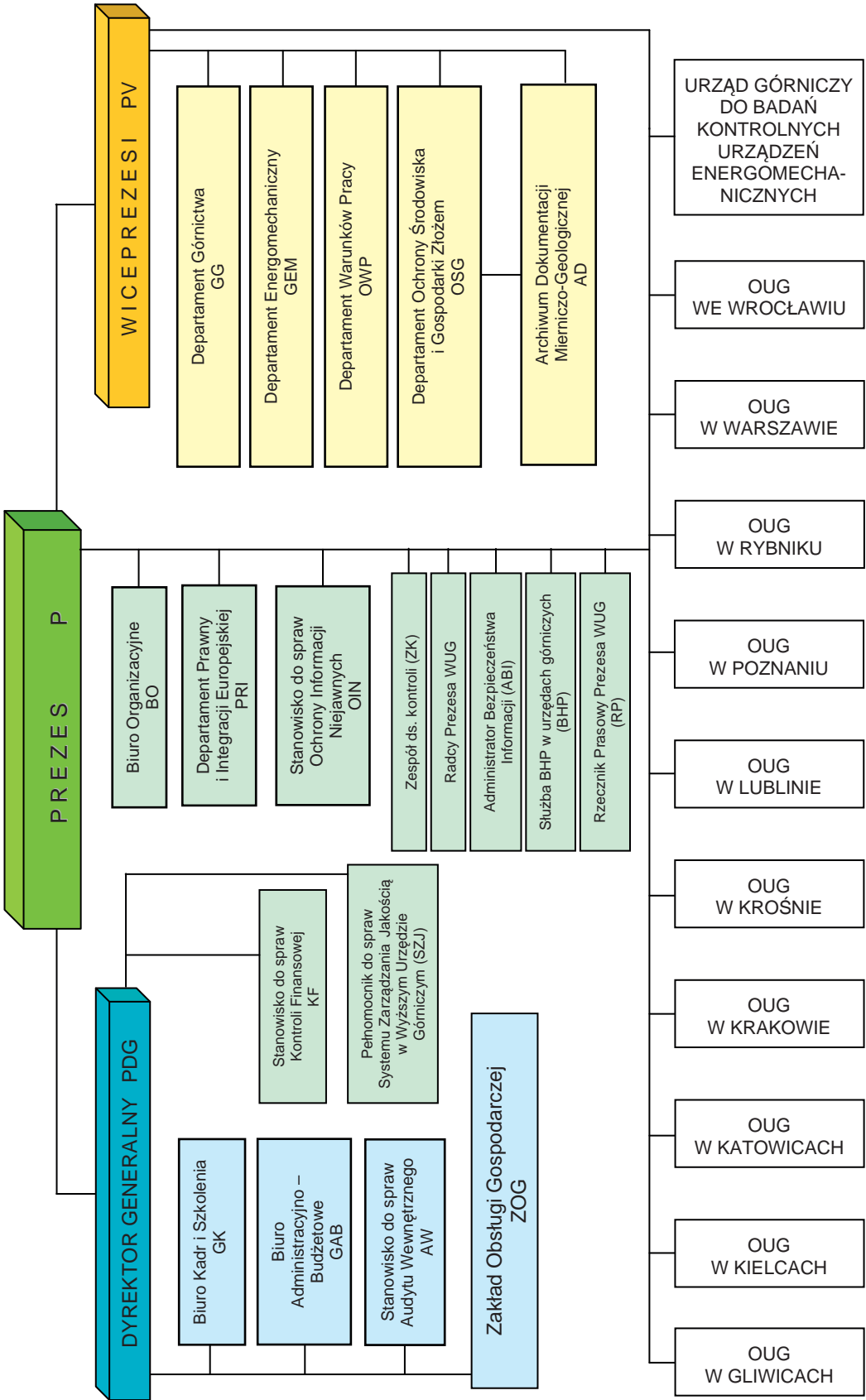
- 1) wydają zezwolenia na oddanie do ruchu w zakładzie górniczym obiektów, maszyn i urządzeń,
- 2) wydają pozwolenia na przechowywanie i używanie sprzętu strzałowego w zakładach górniczych,
- 3) wydają pozwolenia na nabywanie lub przechowywanie materiałów wybuchowych oraz na używanie środków strzałowych w zakładach górniczych,
- 4) zatwierdzają plany ruchu zakładów górniczych,
- 5) zaliczają złoża (pokłady), ich części lub wyrobiska do poszczególnych stopni (kategorii, klas) zagrożeń naturalnych,
- 6) stwierdzają kwalifikacje osób kierownictwa i dozoru ruchu zakładów górniczych, mierzniczego górniczego i geologa górniczego oraz pracowników na stanowiska w ruchu zakładu górniczego, które wymagają szczególnych kwalifikacji.

III. MISJA WYŻSZEGO URZĘDU GÓRNICZEGO

Misją Wyższego Urzędu Górniczego jest wykonywanie przez organy nadzoru górniczego służby publicznej dla zapewnienia poprawy warunków bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia górników, optymalnego zagospodarowania złóż kopalin oraz ograniczenia uciążliwości oddziaływania górnictwa na ludzi i środowisko. Wynika ona z realizacji podstawowych praw człowieka do ochrony życia i zdrowia, do bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. Stanowi wypełnie-

nie obowiązku prowadzenia przez władze publiczne polityki zapewniającej bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom i czyni zadość konstytucyjnej zasadzie zrównoważonego rozwoju. Wychodzi naprzeciw potrzebom i oczekiwaniom społeczeństwa w tworzeniu nowoczesnej administracji, zdolnej do podejmowania skutecznych działań w celu szybkiego reagowania na zachodzące w otoczeniu zmiany.

IV. SCHEMAT ORGANIZACYJNY URZĘDÓW GÓRNICZYCH

Mapa właściwości miejscowych OUG w Polsce

Okręgowe Urzędy Górnicze w:

- Kielcach
- Krakowie
- Krośnie
- Lublinie
- Poznaniu
- Warszawie
- Wrocławiu

Okręgowe Urzędy Górnicze w:

- Gliwicach
- Katowicach
- Rybniku

OBJAŚNIENIA

- - granica państwa
- - granica województwa
- - granica właściwości miejscowej OUG
- KROSNO - siedziba OUG

V. ZAKRES NADZORU I KONTROLI

Według stanu na 31.12.2006 r. nadzorem i kontrolą urzędów górniczych objętych było 220 zakładów górniczych wydobywających kopaliny podstawowe w tym:

- **46 podziemnych zakładów** górniczych:
 - 33 kopalnie węgla kamiennego,
 - 3 kopalnie węgla kamiennego w likwidacji,
 - 3 kopalnie rud miedzi,
 - 2 kopalnie rud cynku i ołowiu,
 - 1 kopalnię soli,
 - 2 zakłady górnicze wydobywające gliny ceramiczne,
 - 2 zakłady górnicze wydobywające gips i anhydryt,

- **59 otworowych zakładów górniczych, obejmujących:**
 - 4 zakłady górnicze ropy i gazu, w tym 81 kopalń i 5 podziemnych magazynów gazu,
 - 4 kopalnie soli, w tym 2 w likwidacji,

- **103 odkrywkowe zakłady górnicze:**
 - 11 kopalń węgla brunatnego,
 - 91 kopalń surowców skalnych, ilastych, piasków formierskich i szklarskich,
 - 1 kopalnię siarki (w likwidacji),

3 kopalnie siarki, w tym 2 w likwidacji,
45 zakładów górniczych wydobywających
wody lecznicze, termalne i solanki,
2 zakłady górnicze eksploatujące metan
z pokładów węgla
1 podziemny magazyn gazu

- **12 zakładów wykonujących roboty podziemne z zastosowaniem techniki górniczej, w tym Centralny Zakład Odwadniania Kopalń, w skład którego wchodzi 3 ruchy składające się z 15 rejonów.**

Nadzorem i kontrolą objęte były również:

- **405 zakładów wykonujących prace geologiczne,**
- **4173 zakłady górnicze kopalin pospolitych.**

Ponadto nadzorowano 1254 oddziały podmiotów wykonujących w zakresie swej działalności zawodowej powierzone im czynności w ruchu zakładów górniczych, zatrudniających 32.114 pracowników.

We wszystkich nadzorowanych zakładach i podmiotach gospodarczych zatrudnionych było 206.286 pracowników, z czego 119.019 pracowników w czynnych kopalniach węgla kamiennego i 792 pracowników w likwidowanych kopalniach węgla kamiennego.

Statutowe zadania nadzoru górniczego w 2006 roku realizowane były przez 10 okręgowych urzędów górniczych i specjalistyczny Urząd Górniczy do Badań Kontrolnych Urządzeń Energo-mechanicznych oraz Wyższy Urząd Górniczy, w których zatrudnionych było 508 pracowników w tym 431 członków korpusu służby cywilnej.

ZAKŁADY OBJĘTE NADZOREM I KONTROLĄ URZĘDÓW GÓRNICZYCH W 2006 ROKU				
Lp.	Rodzaj zakładu	Liczba	Zatrudnienie [stan na 31.12.2006]	Wydobycie [tys. ton]
1	Podziemne zakłady górnicze :	46	134 295	
	– węgla kamiennego	33	119 019	94 400,0
	– węgla kamiennego w likwidacji	3	792	-
	– rud miedzi	3	11 575	32 900,0
	– rud cynku i ołowiu	2	1 587	2 700,0
	– soli	1	992	1 098,0
	– glin ceramicznych	2	134	52,4
	– gipsu i anhydrytu	2	196	189,9
2	Prowadzące roboty podziemne z zastosowaniem techniki górniczej	12*	1 372	-
3	Odkrywkowe zakłady górnicze :	103	16 371	
	– węgla brunatnego	11	13 295	60 800,0
	– surowców skalnych, ilastych, piasków formierskich i szklarskich	91	2 810	55 000,0
	– siarki (w likwidacji)	1	266	-
4	Otworowe zakłady górnicze :	59	4 815	
	– ropy i gazu	4**	3 923	745,2 tys t + 5,324 mld m ³
	– soli	4***	308	2 901,0
	– siarki	3***	379	800,2
	– wód leczniczych, termalnych i solanek	45	162	2,0 mln m ³
	– metanu z pokładów węgla	2	11	3,3 mln m ³
	– podziemny magazyn gazu	1	32	-
*) w tym CZOK w skład którego wchodzi 3 ruchy składające się z 15 rejonów. **) w tym 81 kopalń i 5 podziemnych magazynów gazu ***) w tym 2 zakłady w likwidacji				
Razem kopaliny podstawowe		220	156 853	
Zakłady wykonujące prace geologiczne		405	3 259	
Zakłady górnicze kopalin pospolitych		4 173	14 060	
Firmy usługowe, wykonujące prace dla zakładów górnich objętych nadzorem urzędów górnich		1 254*	32 114	
*) liczba oddziałów firm				
OGÓŁEM ZATRUDNIENIE			206 286	

1. WSTĘP

Niniejsze opracowanie stanowi sprawozdanie z działalności urzędów górniczych w 2006 roku, które zostało zredagowane według następującego schematu :

- Rozdział 2 zawiera opis priorytetowych celów urzędów górniczych zrealizowanych w 2006 roku.
- Rozdział 3 obejmuje działalność administracyjną urzędów górniczych.
- Rozdział 4 zawiera opis działalności inspekcyjnej i kontrolnej urzędów górniczych.
- Rozdział 5 zawiera opis działalności represyjnej urzędów górniczych
- Rozdział 6 opisuje sposób reprezentowania Skarbu Państwa w sprawach roszczeń z tytułu szkód wywołanych działalnością górniczą.
- Rozdziały 7 i 8 zawierają informacje o realizowanej w 2006 roku współpracy z innymi organami nadzoru i kontroli oraz jednostkami naukowo-badawczymi.
- Rozdział 9 opisuje działalność legislacyjną.
- Rozdział 10 zawiera sprawozdanie z zakresu współpracy z zagranicą i integrację europejską.
- Rozdział 11 zawiera sprawozdanie z działalności informacyjnej i wydawniczej.
- Rozdział 12 przedstawia wszystkie działania z zakresu organizacji i zarządzania w urzędach górniczych.
- Rozdział 13 zawiera podsumowanie działalności urzędów górniczych w 2006 roku.
- Załącznik nr 4 - Udział pracowników urzędów górniczych w pracach komisji i zespołów funkcjonujących poza strukturami organów nadzoru górniczego.
- Załącznik nr 5 - Akty wewnętrzne Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego wydane w 2006 roku.

Uzupełnieniem niniejszego sprawozdania jest opracowanie WUG pt. „Stan bezpieczeństwa i higieny pracy w górnictwie w 2006 roku”, w którym w sposób szczegółowy zaprezentowano stan zagrożeń naturalnych i technicznych oraz stan bezpieczeństwa i higieny pracy w górnictwie wraz ze strategią działania nadzoru górniczego w przedmiotowym zakresie.

ZAŁĄCZNIKI

- Załącznik nr 1 - Zagrożenia zawodowe.
- Załącznik nr 2 - Wypadkowość - Skrót stanu bezpieczeństwa w górnictwie w 2006 roku.
- Załącznik nr 3 - Działalność komisji powołanych przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego.

2. REALIZACJA PRIORYTETOWYCH CELÓW URZĘDÓW GÓRNICZYCH

Działalność organów nadzoru górniczego w 2006 roku stanowiła realizację ustaleń ujętych w „Strategii działania urzędów górniczych na lata 2006-2010” oraz „Programie działania urzędów górniczych na 2006 rok”.

2.1 Doskonalenie przepisów prawa geologicznego i górniczego

W 2006 roku w Wyższym Urzędzie Górniczym analizowano funkcjonowanie w praktyce przepisów prawa geologicznego i górniczego, formułowano propozycje koniecznych zmian i uzupełnień oraz prowadzono prace legislacyjne dotyczące „górniczych” aktów normatywnych. Na szczególne podkreślenie zasługują:

- 1) zakończenie prac nad „dużą” nowelizacją rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w podziemnych zakładach górniczych;
- 2) zakończenie prac nad „dużą” nowelizacją rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie planów ruchu zakładów górniczych;
- 3) doprowadzenie do zaawansowanego etapu prac nad projektem rozporządzenia Ministra Gospodarki zmieniającego rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających kopalinę podstawowe;
- 4) doprowadzenie do zaawansowanego etapu prac nad projektem rozporządzenia Ministra Gospodarki zmieniającego rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi;
- 5) doprowadzenie do zaawansowanego etapu prac „wewnętrznych” nad projektem rozporządzenia Ministra Gospodarki zmieniającego rozporządzenie w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa i dozoru ruchu zakładów górniczych, mierniczego górniczego i geologa górniczego oraz wykazu stanowisk w ruchu zakładu górniczego, które wymagają szczególnych kwalifikacji;
- 6) dokonanie w urzędach górniczych analizy obowiązujących przepisów dotyczących górnictwa kopalin pospolitych w celu wypracowania optymalnych rozwiązań dla tego sektora gospodarki;
- 7) dokonanie w urzędach górniczych analizy istniejących przepisów dotyczących materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego i przygotowanie na tej podstawie projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw dotyczących materiałów wybuchowych, który został zamieszczony w pkt 112 Programu prac legislacyjnych Rady Ministrów w I półroczu 2007 r., dotyczących projektów ustaw (http://www.kprm.gov.pl/_i/dokumenty/pr070111.pdf).

Doskonalenie przepisów prawa geologicznego i górniczego następowało zarówno w ramach prac Komisji do spraw analizy stosowania przepisów prawa związanego z ruchem zakładów górniczych, będącej organem opiniodawczo-doradczym Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego, jak i w ramach prac komisji powoływanych przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego dla zbadania przyczyn i okoliczności zdarzeń i wypadków zbiorowych za-

istniałych w zakładach górniczych i zespołach, których celem było opracowanie nowego brzmienia przepisów dotyczących poszczególnych zagrożeń naturalnych i technicznych (np. zagrożenia klimatycznego oraz zagrożenia wyrzutami gazów i skał).

Szczegółowe omówienie prac legislacyjnych związanych m. in. z doskonaleniem przepisów Prawa geologicznego i górniczego zamieszczono w rozdziale 9 Sprawozdania.

2.2 Współpraca w tworzeniu związanego z górnictwem prawa wspólnotowego

Od 2003 roku przedstawiciele Wyższego Urzędu Górniczego, w ramach grupy roboczej Rady Unii Europejskiej, brali aktywny udział w pracach legislacyjnych nad projektem dyrektywy dotyczącej gospodarowania odpadami pochodzącymi z przemysłu wydobywczego. Efektem tych prac było uchwalenie przez Parlament Europejski i Radę Unii Europejskiej dnia 15 marca 2006 r. dyrektywy 2006/21/WE w sprawie gospodarowania odpadami pochodzącymi z przemysłu wydobywczego oraz zmieniającej dyrektywę 2004/35/WE (Dz. Urz. UE L 102 z 11.04.2006).

Dyrektywa 2006/21/WE zawiera delegację dla Komisji Europejskiej do uszczegółowienia niektórych jej postanowień do dnia 1 maja 2008 r. Komisję Europejską ma wspierać w tym zadaniu specjalny komitet techniczny i utworzone *ad hoc* grupy tematyczne. Przedstawiciele Wyższego Urzędu Górniczego zostali powołani do dwóch takich grup tematycznych: grupy zajmującej się zdefiniowaniem kryteriów klasyfikacji obiektów unieszkodliwiania odpadów według zagrożeń jakie stwarzają dla środowiska i grupy przygotowującej techniczne wskazówki odnoszące się do

przeprowadzania inspekcji obiektów unieszkodliwiania odpadów. Prace tych grup rozpoczęły się we wrześniu 2006 r.

Prezes Wyższego Urzędu Górniczego opiniował ponadto projekty wspólnotowych aktów prawnych oraz innych dokumentów wspólnotowych, takich jak strategie, raporty i stanowiska rządowe w ramach udziału administracji rządowej w procesie decyzyjnym Unii Europejskiej. Szczegółowe stanowisko zostało opracowane do projektu stanowiska Rządu, przygotowanego w związku z art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 52, poz. 515, z późn. zm.), dotyczącego:

- 1) komunikatu Komisji Europejskiej do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów pt. „*Strategia tematyczna na ochrony gleb*”;
- 2) projektu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej ramy ochrony gleb.

2.3 Tworzenie warunków dla uznawania kwalifikacji zawodowych w górniczych zawodach regulowanych

W 2006 roku współpracowano z Ministerstwem Edukacji i Nauki (według stanu na dzień 31 grudnia 2006 r. zagadnienia związane z funkcjonowaniem ogólnego systemu uznawania kwalifikacji zawodowych znajdują się w zakresie działania Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyż-

szego) oraz Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji w zakresie:

- 1) prac nad uzupełnieniem załącznika „C” do dyrektywy Rady 92/51/EWG z dnia 18 czerwca 1992 r. w sprawie drugiego ogólnego systemu uznawania kształcenia i doskonalenia

- zawodowego, uzupełniającej dyrektywę 89/48/EWG (Dz. Urz. WE L 209 z 24.07.1992);
- 2) sposobu transpozycji dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych (Dz. Urz. UE L 255 z 30.09.2005);
 - 3) opiniowania projektu ustawy o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, która w zakresie swojej regulacji ma wdrożyć dyrektywę 2005/36/WE;
 - 4) prac nad transpozycją decyzji Rady 2006/245/WE z dnia 27 lutego 2006 r. w sprawie przyjęcia w imieniu Wspólnoty Europejskiej i jej Państw Członkowskich, Protokołu do Umowy między Wspólnotą Europejską i Państwami Członkowskimi z jednej strony, a Konfederacją Szwajcarską z drugiej strony w sprawie swobodnego przepływu osób, w związku z udziałem w charakterze Umawiających się Stron, Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Re-

publiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej, w następstwie przystąpienia tych Państw do Unii Europejskiej wraz z Protokołem do Umowy między Wspólnotą Europejską i jej Państwami Członkowskimi, z jednej strony, a Konfederacją Szwajcarską, z drugiej strony, w sprawie swobodnego przepływu osób, w związku z udziałem w charakterze Umawiających się Stron (...) Rzeczypospolitej Polskiej (...) w następstwie przystąpienia tych państw do Unii Europejskiej oraz Informacją dotyczącą wejścia w życie tego Protokołu (Dz. Urz. UE L 89 z 28.03.2006 r.).

W ramach prowadzonych spraw z zakresu uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji górniczych zawodów regulowanych wydano jedną decyzję w sprawie uznania kwalifikacji do wykonywania w Rzeczypospolitej Polskiej zawodu regulowanego.

2.4 Współpraca z Polskim Komitetem Normalizacyjnym

Działalność normalizacyjna, prowadzona w oparciu o art. 13 ustawy z dnia 12 września 2002 r. o normalizacji (Dz. U. Nr 169, poz. 1386, z późn. zm.), odnosi się do współdziałania Polskiego Komitetu Normalizacyjnego z organami administracji rządowej. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobów współdziałania Polskiego Komitetu Normalizacyjnego z organami administracji rządowej (Dz. U. Nr 239, poz. 2040), współdziałanie to polega m. in. na: udziale Wyższego Urzędu Górniczego w opiniowaniu projektów Polskich Norm w ramach ankiety adresowanej i powszechnej, w tym projektów norm związanych z ochroną życia, zdrowia, środowiska,ienia oraz bezpieczeństwa pracy i użytkowania,

a także udziale przedstawicieli Wyższego Urzędu Górniczego w pracach wybranych Komitetów Technicznych oraz współpracy z wybranymi zespołami normalizacyjnymi Polskiego Komitetu Normalizacyjnego.

Prowadzona w 2006 roku działalność normalizacyjna obejmowała następujące zagadnienia, zarówno objęte jak i nie objęte cytowanym rozporządzeniem:

- 1) opiniowanie projektów norm w ramach ankiety adresowanej: w tym zakresie skierowano do Wyższego Urzędu Górniczego 51 projektów norm, z czego po analizie zakresu tematycznego wybrano 28 projektów norm tematycznie związanych z górnictwem, z których 20 skierowano do współopiniowania do

- właściwych merytorycznie komórek organizacyjnych Wyższego Urzędu Górniczego;
- 2) analizowanie wykazów norm poddanych ankiecie powszechnej, pod kątem norm tematycznie związanych z górnictwem, a w konsekwencji – dokonywanie wyboru projektów oraz analizowanie treści wybranych projektów pod kątem wymagań mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo i higienę pracy w zakładach górniczych: w tym zakresie przeanalizowano 12 wykazów projektów norm (w ujęciu miesięcznym) 80 Komitetów Technicznych poddawanych ankiecie powszechnej, zawierających wykazy projektów norm poddanych ankiecie, i dokonano wyboru 40 projektów Polskich Norm i projektów norm europejskich, a następnie przeanalizowano je pod kątem związku ich postanowień z bezpieczeństwem i higieną pracy w górnictwie;
 - 3) analizowanie oraz koordynowanie udziału przedstawicieli Wyższego Urzędu Górniczego w pracach Komitetów Technicznych: w tym zakresie przeanalizowano dotychczasowy udział przedstawicieli Wyższego Urzędu Górniczego w pracach wybranych Komitetów Technicznych, przeanalizowano realizowaną tematykę i zaproponowano dokonanie zmian oraz zgłoszono nowych przedstawicieli do prac w wybranych komitetach technicznych;
 - 4) włączenie się w prace Komitetu Technicznego nr 6 do spraw Zapewnienia Jakości, poprzez desygnowanie do jego składu, w charakterze członka, przedstawiciela Departamentu Prawnego i Integracji Europejskiej;
 - 5) współpracę z Zespołem Hutnictwa i Górnictwa Polskiego Komitetu Normalizacyjnego;
 - 6) prowadzenie i aktualizowanie podstawowego zbioru norm związanego tematycznie z zakresem działania urzędów górniczych;
 - 7) analizowanie zbioru Polskich Norm z zakresu górnictwa pod kątem wskazywania norm sprzecznych z wdrażanymi do zbioru normami europejskimi;
 - 8) analizowanie aktów prawnych i projektów aktów prawnych pod kątem dokonanych w nich powołań na Polskie Normy: w tym zakresie przeanalizowano 6 aktów prawnych;
 - 9) analizowanie aktów prawnych wydanych na podstawie ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, z późn. zm.) pod kątem aktualności dokonanych w nich powołań na Polskie Normy: w tym zakresie przygotowano wstępną analizę powołań na Polskie Normy w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 2004 r. w sprawie dopuszczania wyrobów do stosowania w zakładach górniczych (Dz. U. Nr 99, poz. 1003 oraz z 2005 r. Nr 80, poz. 695);
 - 10) analizowanie tematyki realizowanej w wybranych Komitetach Technicznych europejskich organizacji normalizacyjnych (CEN/TC 196, CEN/TC 305 i CEN/TC 114), pod kątem ich związku z bezpieczeństwem i higieną pracy w zakładach górniczych;
 - 11) prowadzenie sekretariatu Komitetu Technicznego nr 164 do spraw Bezpieczeństwa w Górnictwie: w ramach prac tego Komitetu Technicznego w 2006 r. prowadzono prace nad wdrożeniem do zbioru Polskich Norm norm europejskich dotyczących maszyn górniczych i prace w zakresie analizy zbioru norm i typowania Polskich Norm do wycofania ze zbioru z uwagi na dezaktualizację ich wymagań;
 - 12) udział w szkoleniach i konferencjach z zakresu normalizacji – przedstawiciel Wyższego Urzędu Górniczego wziął udział w szkoleniach dla sekretarzy komitetów technicznych i w Konferencji „StandardDay”, organizowanej przez Europejską Organizację Normalizacyjną CEN.
- W ramach Komitetów Technicznych opiniowane są projekty Norm Polskich i norm europejskich.

2.5 Wspomaganie wdrażania systemów zarządzania bezpieczeństwem pracy w górnictwie

W ramach przyjętej przez Wyższy Urząd Górniczy strategii działania urzędów górniczych na lata 2006-2010 realizowano między innymi wspomaganie wdrażania systemów zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy. W tym zakresie przeprowadzono 60 inspekcji zakładów górniczych. W czasie inspekcji prowadzono rozpoznawanie zagrożeń występujących w zakładach górniczych oraz funkcjonowanie Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy, a w tym:

- W zakresie sporządzania dokumentu bezpieczeństwa odnoszono się do nieprawidłowości w jego sporządzaniu. Zwracano uwagę na bieżącą aktualizację dokumentu bezpieczeństwa na sposób zapoznawania zainteresowanych pracowników z wprowadzonymi zmianami. W zakresie opisu postępowania związanego z bezpieczeństwem zatrudnionych w ruchu zakładu górniczego szczególną uwagę zwracano na opis sposobu postępowania w zakresie analizy ryzyka i wyznaczania jego dopuszczalności oraz w jaki sposób pracownicy informowani byli o ryzyku zawodowym występującym na ich stanowiskach pracy.
- W zakresie oceny ryzyka kontrolowano merytoryczny sposób jego przeprowadzania w szczególności w zakresie prawidłowości analizy przepisów dotyczących danego stanowiska czy miejsca pracy oraz wiedzę pracowników na temat ryzyka zawodowego występującego na ich stanowiskach pracy.
- Aktualnie 32 kopalnie węgla kamiennego i 3 zakłady górnicze rud miedzi posiadają Certyfikat Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy potwierdzający spełnienie wymagań normy PN-N-18001, wydany przez Jednostkę Certyfikującą Głównego Instytutu Górnictwa, certyfikat posiada również Przedsiębiorstwo Nafty i Gazu.
- W ramach członkostwa w Komitecie Technicznym nr 276 ds. Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy brano udział w posiedzeniach Komitetu dotyczących uzgodnienia projektu roboczego Polskiej Normy PN-N-18010 „Wytyczne dotyczące auditowania systemów zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy”. Aktualnie przedmiotowa norma ustanowiona została do stosowania.

2.6 Doskonalenie systemu kontroli wyrobów wprowadzonych do obrotu, przeznaczonych do stosowania w zakładach górniczych

Działalność Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego jako organu nadzoru wyspecjalizowanego prowadzona była na podstawie:

- ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2004 r. Nr 204, poz. 2087 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 4 lutego 1994 r.- Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 228, poz. 1947 z późn. zm.).

Prezes Wyższego Urzędu Górniczego jako organ wyspecjalizowany prowadzi kontrole spełniania przez wyroby zasadniczych wymagań na podstawie następujących aktów prawnych wprowadzających postanowienia dyrektyw nowego podejścia do prawa polskiego dla wyrobów przeznaczonych do stosowania w zakładach górniczych:

Lp.	Akt prawny	Dyrektywa UE
1	Ustawa z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (Dz. U. Nr 117, poz. 1007 z późn. zm.).	93/15 EWG – Materiały wybuchowe do użytku cywilnego.
2	Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 23 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla prostych zbiorników ciśnieniowych (Dz. U. Nr 259, poz. 2171).	87/404 EWG – proste zbiorniki ciśnieniowe.
3	Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 15 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla sprzętu elektrycznego (Dz. U. Nr 259, poz. 2172).	73/23 EWG – urządzenia elektryczne niskiego napięcia (LVD).
4	Rozporządzenie Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 27 grudnia 2005 r. w sprawie dokonywania oceny zgodności aparatury z zasadniczymi wymaganiami dotyczącymi kompatybilności elektromagnetycznej oraz sposobu jej oznakowania (Dz. U. Nr 265, poz. 2227).	89/316 EWG – kompatybilność elektromagnetyczna (EMC).
5	Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla maszyn i elementów bezpieczeństwa (Dz. U. Nr 259, poz. 2170).	98/37 EWG – bezpieczeństwo maszyn (MD).
6	Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem (Dz. U. Nr 263, poz. 2203).	94/9 EWG – sprzęt i systemy zabezpieczające przeznaczone do użytku w atmosferach potencjalnie wybuchowych (ATEX).
7	Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń ciśnieniowych i zespołów urządzeń ciśnieniowych (Dz. U. Nr 263, poz. 2200).	97/23 EWG – urządzenia ciśnieniowe
8	Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń używanych na zewnątrz pomieszczeń w zakresie emisji hałasu do środowiska (Dz. U. Nr 263, poz. 2202).	2000/14 EWG – emisja hałasu do środowiska przez urządzenia używane na zewnątrz pomieszczeń
9	Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (Dz. U. Nr 259, poz. 2173).	89/686 EWG - Sprzęt ochrony osobistej (PPE3)
11	Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 19 sierpnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla silników spalinowych w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń gazowych i cząstek stałych przez te silniki (Dz. U. Nr 202, poz. 1681).	97/68/WE – dotycząca ograniczenia emisji zanieczyszczeń gazowych i cząstek stałych

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy (Dz. U. Nr 191, poz. 1596 z późn. zm.) wprowadzające do polskiego prawa wymagania dyrektywy 89/655/EWG – w sprawie minimalnych wymagań ochrony

zdrowia i bezpieczeństwa w stosunku do sprzętu używanego przez pracowników w miejscu pracy określiło między innymi obowiązki pracodawcy w zakresie doboru, instalowania i remontowania maszyn oraz wyznaczyło termin 1 stycznia 2006 r. jako graniczny celem dostosowania maszyn do tychczas użytkowanych do tzw. minimalnych wymagań.

Przepływ informacji pomiędzy Wyższym Urzędem Górniczym i Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów za pomocą systemu komputerowego HERMES

Przepływ informacji obejmuje swoim zakresem obejmuje przepływ informacji pomiędzy Zespołem ds. Kontroli Wyrobów Departamentu Energomechanicznego reprezentującym WUG, a UOKiK w Warszawie.

Przepływ informacji w poziomie drugim realizowany jest na podstawie następujących aktów prawnych:

Rozporządzenia Rady Ministrów dotyczące przepływu informacji w zakresie nadzoru rynku w Dz.U. Nr 87 z dnia 28 kwietnia 2004 r. pozycje od 811 do 816:

- 811 – Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 kwietnia 2004 r. w sprawie rejestru wyrobów niezgodnych z zasadniczymi wymaganiami,
- 812 – Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobu przepływu informacji dotyczących systemu kontroli wyrobów wprowadzonych do obrotu zmienionym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 maja 2005 r. (Dz.U. Nr 101, poz. 841)
- 813 – Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 kwietnia 2004 r. w sprawie działań podejmowanych w związku z zatrzymaniem wyrobów, co do których istnieją uzasadnione okoliczności wskazujące, że nie spełniają one zasadniczych wymagań,
- 814 – Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 kwietnia 2004 r. w sprawie szczegółowego sposobu prowadzenia rejestru produktów niebezpiecznych,
- 815 – Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobu prowadzenia krajowego systemu informacji o produktach niebezpiecznych,

- 816 – Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 kwietnia 2004 r. w sprawie działań podejmowanych w związku z zatrzymaniem produktów, co do których istnieją uzasadnione okoliczności wskazujące, że nie spełniają one wymagań dotyczących bezpieczeństwa.

Przepływ informacji pomiędzy Zespołem ds. Kontroli Wyrobów, a UOKiK jest realizowany w formie pisemnej i elektronicznej poprzez Informatyczny System Nadzoru Rynku o nazwie HERMES 2. W ramach systemu HERMES aktualnie pracują komputery zainstalowane w WUG związane z nadzorem rynku.

Przygotowanie przetargu na rozbudowę systemu komputerowego ze środków pomocowych z funduszu Transition Facility 2004

Przedmiotem prac było opracowanie dokumentacji rozbudowy systemu informatycznego dla potrzeb nadzoru rynku w Wyższym Urzędzie Górniczym, na który składa się struktura bazy danych i obiegu dokumentów związanych z funkcjonowaniem nadzoru rynku nad wyrobami. Dokumentacja przewiduje realizację następujących zadań:

Zadanie 1: Opracowanie struktury systemu bazodanowego i obiegu dokumentów w zakresie przepływu informacji o kontrolowanych wyrobach, oraz zaprojektowanie i wykonanie systemu informatycznego nadzoru rynku w skład, którego wchodzić będą:

- podsystem obsługujący centralną bazę danych o wyrobach na poziomie Wyższego Urzędu Górniczego (WUG),
- podsystemy, zadaniem których jest obsługa lokalnych baz danych w Okręgowych Urzędach Górniczych (OUG) i Urzędzie Górniczym do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych (UGBKUE),

- podsystem integrujący drogą internetową centralną bazę danych o wyrobach znajdującą się w Wyższym Urzędzie Górniczym z lokalnymi bazami danych znajdującymi się w OUG i UGBKUE.

Zadanie 2: Opracowanie instrukcji obsługi systemu w oparciu o ogólne przyjęte w tym zakresie standardy. Instrukcja powinna obejmować zasady instalacji i obsługi poszczególnych podsystemów.

Zadanie 3: Wdrożenie systemu w Wyższym Urzędzie Górniczym, OUG i UGBKUE. Wdrożenie realizowane będzie sukcesywnie.

Zadanie 4: Szkolenie pracowników. Przewiduje się szkolenie pracowników obsługi systemu na stanowiskach obsługi w WUG, OUG i UGBKUE.

W 2006 r. przygotowano wszystkie niezbędne dokumenty oraz uczestniczono w pracach Komisji przetargowej. W wyniku rozstrzygnięcia przetargu wybrano wykonawcę zadania, którego realizacja przewidziana jest na 2007 r.

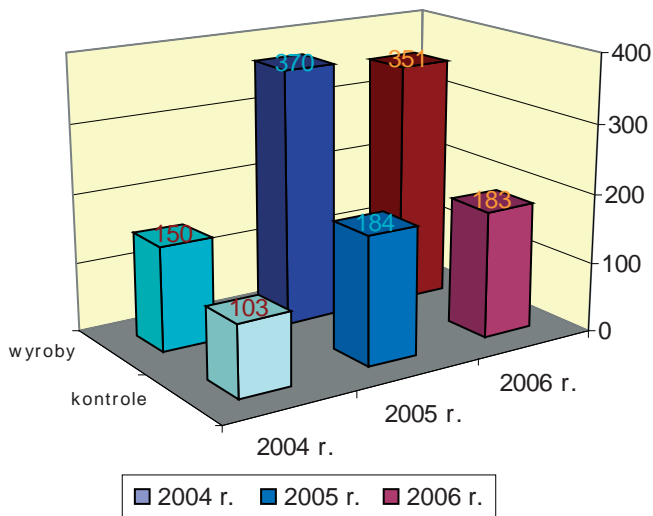
System bazodanowy dla potrzeb nadzoru rynku docelowo będzie scalał przesył dokumentów pomiędzy OUG, UGBKUE i WUG związanych z nadzorem rynku. Stworzony system komputerowy zapewni pełną informację o przeprowadzonych kontrolach w OUG, UGBKUE i WUG.

Przeprowadzanie kontroli wyrobów

Całość tematyki związanej z wykonanymi kontrolami spełniania zasadniczych wymagań zawarta jest w poniższym zestawieniu kontroli.

Dla porównania poniżej przedstawiono zestawienie przeprowadzonych kontroli wyrobów w okresie od 1 maja do 31 grudnia 2004 r., w 2005 r oraz w 2006 r.

	2004 r.	2005 r.	2006 r.
Kontrole	103	184	183
Wyroby	150	370	351

W zakresie wyrobów, co do których wniesiono zastrzeżenia niespełnienia zasadniczych wymagań zawartych w dyrektywach wszczęto siedem (7) postępowań administracyjnych. W wyniku podjętych działań administracyjnych nieprawidłowości dotyczące tych wyrobów zostały usunięte przez producentów. W jednym przypadku trwa nadal postępowanie administracyjne.

W roku 2006 udzielono 20 odpowiedzi pisemnych do firm zajmujących się produkcją, naprawami lub dystrybucją maszyn, urządzeń i innych wyrobów przeznaczonych do stosowania w zakładach górniczych, w zakresie obowiązujących aktów prawnych oraz zmian w aktach prawnych obejmujących swym zakresem zagadnienia związane ze stosowaniem wyrobów w zakładach górniczych.

2.7 Opracowanie nowych i weryfikacja stosowanych metod monitorowania oraz zwalczania zagrożeń występujących w górnictwie

W górnictwie podziemnym, z inicjatywy Prezesa WUG, Główny Instytut Górnictwa dokonał modyfikacji kompleksowej metody i wchodzących w jej skład metod szczegółowych oceny stanu zagrożenia tąpniętami. Zmodyfikowaną metodę wdrożono na okres próbny we wszystkich zakładach górniczych eksploatujących pokłady węgla zagrożone tąpniętami.

W górnictwie odkrywkowym, w Kopalni Węgla Brunatnego „Bełchatów”, stosowany jest system monitorowania występujących w rejonie kopalni zagrożeń sejsmicznych. Występowanie wstrząsów sejsmicznych związane jest z budową geologiczną złoża, występującymi w tym rejonie zaburzeniami tektonicznymi, systematycznym odwadnianiem górotworu oraz wybieraniem i zwałowaniem dużych mas skalnych.

Ocena zagrożenia sejsmicznego prowadzona jest za pomocą metod sejsmologicznych, w ramach których dokonywana jest rejestracja i interpretacja zjawisk sejsmicznych.

Aktualnie pomiarowa sieć sejsmologiczna składa się z sześciu niezależnych stacji pomiarowych zainstalowanych w Rogowcu, Dębnie, Łękińsku, Piaskach, Chabielicach i Zielęcinie oraz jednostki centralnej usytuowanej w Rogowcu. Stacje pomiarowe wyposażone są w dwie aparatury typu UMSS MK-5 i cztery aparatury typu UMSS MK – 6. Ostatnio uruchomione było stanowisko w Zielęcinie w grudniu 2005 r. Od tego czasu zmian w wyposażeniu stacji nie dokonywano.

Do interpretacji wstrząsów stosowane jest specjalistyczne oprogramowanie komputerowe do lokalizacji epicentrów zjawisk i określania wielkości wstrząsów, tj. energii i magnitudy.

Całość prowadzonych pomiarów sejsmologicznych odbywa się pod merytorycznym nadzorem Głównego Instytutu Górnictwa, który

dokonuje również corocznej analizy zagrożenia sejsmicznego.

W 2006 r. zarejestrowano jeden wstrząs sejsmiczny o energii $E = 1,1 \times 10^8$ J.

W latach 1990 – 2006 zarejestrowano także 678 wstrząsów sejsmicznych o energii poniżej 10^8 J, które nie spowodowały zagrożenia bezpieczeństwa ludzi, ruchu zakładu górniczego oraz jakichkolwiek uszkodzeń w budynkach, maszynach i urządzeniach zakładu górniczego KWB „Bełchatów” oraz obiektach obcych znajdujących się na terenie górnictwa.

Urzędy górnicze w 2006 roku kontrolowały pracę służby specjalistycznej powołanej w KWB „Bełchatów” w celu monitorowania zagrożeń sejsmicznych, w tym w zakresie prawidłowej interpretacji skutków tych zjawisk oraz weryfikacji stosowanych metod rozpoznawania zagrożenia.

W górnictwie otworowym w coraz większym stopniu wprowadza się automatyzację kopalń wydobywających gaz ziemny i ropę naftową, oraz wyposaża je w systemy sterowania elektronicznego. Urządzenia te w oparciu o opracowany właściwie algorytm sterowania i program śledzą w sposób ciągły stan bezpieczeństwa eksploatowanych obiektów. Urządzenia objęte systemem sterowania pozwalają na bezpieczne odcięcie dopływu płynu złożowego w przypadku wystąpienia stanów awaryjnych mogących zakłócić normalną pracę instalacji technologicznej bądź jej zniszczenie w wyniku przekroczenia dopuszczalnych parametrów pracy lub pojawienia się nieszczelności. Jest to szczególnie ważne przy eksploatacji złóż ropy naftowej lub gazu ziemnego z zawartością siarkowodoru oraz przy anormalnie wysokich gradientach ciśnień złożowych (złoża ropy naftowej i gazu ziemnego na Niżu Polskim).

Urządzenia technologiczne kopalni wyposażone są w czujniki pomiaru stężenia metanu, stężenia siarkowodoru oraz czujnik ognia.

Odwierty eksploatujące płyn z siarkowodem oraz na obszarach morskich wyposażone są w podpowierzchniowe zawory bezpieczeństwa (wgłębny zawór odcinający). Wgłębny zawór odcinający ma za zadanie odcięcie wypływu płynu z odwiertu tylko w przypadku uszkodzenia lub nieszczelności na głowicy. Głowice odwiertów wyposażone są w odcinający zawór bezpieczeństwa oraz automatycznie regulowane zawory dławiące, sterowane poprzez ułożony wzdłuż gazociągu kabel sterowniczy z dyspozytorni kopalni. Zawory bezpieczeństwa napowierzchniowe i wgłębne wyposażone są dodatkowo w sterowanie mechaniczne, zamykające je w momencie wzrostu lub spadku ciśnienia na głowicy i w gazociągu, stanowią one dodatkowy stopień zabezpieczenia na wypadek awarii centralnego systemu sterowania.

Osobne zagadnienie stanowi bezpieczne, bezawaryjne prowadzenie prac wiertniczych w szczególnie trudnych warunkach przy przewiercaniu cechsztynu (dolomitu głównego) na Niżu Polskim lub skomplikowanych geologicznie utworów Karpat i Przedgórza z nasunięciem karpackim.

Bezpieczne wykonywanie prac wiertniczych w głównej mierze zależy od działań profilaktycznych w trakcie ich wykonywania, stosowania nowej technologii oraz aparatury kontrolno – pomiarowej a także od ludzi, którzy tą techniką sterują i od organizacji pracy. Wynika stąd konieczność stosowania działań zabezpieczających,

których jednym z elementów jest monitoring i rejestracja stężenia metanu a także toksycznego siarkowodoru. System czujników rejestrujących stężenia gazów, obsługiwany przez serwis pomiarowy, połączony jest z sygnalizacją alarmową zarówno świetlną jak i dźwiękową, włączającą się w przypadku osiągnięcia alarmowych progów stężeń. Serwis ten rejestruje i dokumentuje również parametry technologiczne wiercenia.

Wyżej omawiane zagadnienia w zakresie monitorowania a także zwalczania zagrożeń występujących w ruchu zakładów górniczych i zakładów wykonujących roboty geologiczne były przedmiotem bieżącej kontroli urzędów górniczych.

Dzięki zastosowaniu nowoczesnych urządzeń, aparatury kontrolno pomiarowej i systemów monitorowania, potencjalne zagrożenia występujące w czasie przewiercania poziomów perspektywnych są kontrolowane. Działaniem prewencyjnym w zakresie tych prac, zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi, jest wykonywanie ich w ramach prac profilaktycznych zgodnie z zaopiniowanym przez jednostkę ratownictwa „Programem dowiercania” Ratownicy górniczy zatrudnieni podczas wykonywania prac profilaktycznych prowadzą pomiary stężeń gazów mając m.in. do dyspozycji przenośne indykatory oraz bezprzewodowy system **AREX** zawierający mierniki i rejestrator stężeń gazu o zasięgu przekazu informacji ok. 200 m, a także nowoczesny system **Area RAE** dokonujący równoczesnego pomiaru stężeń gazów (metanu), związków organicznych oraz siarkowodoru, zapewniający możliwość przesyłania danych na odległość do 3 km.

2.8 Zapewnienie realizacji bezpiecznych systemów odwadniania w likwidowanych zakładach górniczych

W ramach prowadzonego nadzoru i kontroli we wszystkich zlikwidowanych zakładach górniczych kontrolowano właściwy system odwadnia-

nia zabezpieczający sąsiednie zakłady górnicze przed zagrożeniem wodnym. Działania polikwidyacyjne związane z zagrożeniem wodnym pro-

wadzono w 2006 roku w Centralnym Zakładzie Odwadniania Kopalń w oparciu o ustalenia „Rocznego planu działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji kopalń – zabezpieczenie kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym...”, zaak-

ceptowanym przez Ministra Gospodarki (pismo z dnia 14.01.2005 r. Ldz. DBE – XII-077-194/BK/05). W zakładach zlikwidowanych utrzymywane są systemy odwadniania zapewniające bezpieczeństwo prowadzenia ruchu w kopalniach czynnych.

2.9 Powszechne stosowanie w zakładach górniczych nowoczesnego sprzętu ochrony indywidualnej górników

Zgodnie z wymogami obowiązujących przepisów górniczych wszyscy pracownicy przebywający na dole podziemnych zakładów górniczych wyposażeni są w uciezkowy sprzęt ochrony układu oddechowego. Zakłady górnicze opracowały harmonogramy wymiany uciezkowego sprzętu oczyszczającego (pochłaniacze) na uciezkowy sprzęt izolujący. Aktualnie we wszystkich kopalniach w rejonach potencjalnie zagrożonych pracownicy wyposażeni są w aparaty izolujące uciezkowe. Obecnie stosuje się w kopalniach pochłaniacze: POG-8 i POG-8 M – polskiej produkcji oraz aparaty izolujące uciezkowe typu: AU, SR-60 i SR-30 – polskiej produkcji, SZSS-1PV – produkcji ukraińskiej i OXY K 50 – produkcji niemieckiej. Aparaty typu AU są sukcesywnie wycofywane z kopalń z uwagi na ich zużycie techniczne a ostatnie aparaty RAT/4-60, SR100A wycofano z użytkowania w marcu 2006 r. z uwagi na utratę ważności dopuszczenia. Całość ww. sprzętu (poza AU), posiada odpowiednie certyfikaty. We wszystkich podziemnych zakładach górniczych trwa sukcesywna wymiana sprzętu uciezkowego i tak od 2003 r. z ponad 106 000 szt. pochłaniaczy – zmniejszono ich stan do 31 526 szt. a liczbę aparatów uciezkowych izolujących zwiększono

odpowiednio z 31 000 szt. do 76 026 szt. przy czym pochłaniacze zgodnie z instrukcją użytkowania producenta wymienia się co trzy lata a aparaty izolujące co pięć lat od daty wprowadzenia do użytkowania. Aparaty robocze W-70 są dalej podstawowym sprzętem w polskim ratownictwie górniczym do ochrony układu oddechowego ratowników biorących udział w akcji w atmosferze niezdanej do oddychania. Są na wyposażeniu wszystkich kopalnianych drużyn ratowniczych i wszystkich jednostek ratownictwa górniczego. Stan aparatów będących na wyposażeniu sal aparaturowych kopalnianych stacji ratownictwa górniczego i jednostek ratownictwa wynosi ponad 1200 szt. Aparaty W-70 będą użytkowane do fizycznego zużycia. Producent tych aparatów tj. firma FASER zapewnia części zamienne. Aparaty BG 4 EP produkcji niemieckiej z m. in. nowoczesnym systemem elektronicznego zabezpieczenia są na wyposażeniu Centralnej Stacji Ratownictwa Górniczego S.A w Bytomiu, Jednostki Ratownictwa Górniczo-Hutniczego w Lubinie i LW „Bogdanka”. Nowo wyprodukowane aparaty robocze W 2000 przez firmę FASER w Tarnowskich Górach w 2006 r. otrzymały certyfikat i są na wyposażeniu KWK „Halemba” w Rudzie Śląskiej.

2.10 Zapewnienie należytego poziomu oraz wysokiej jakości szkoleń pracowników zakładów górniczych

Dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych, działając na podstawie art. 74 ust. 4 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne

i górnicze, stwierdzali w drodze decyzji, spełnienie przez przedsiębiorców lub jednostki organizacyjne trudniące się szkoleniem wymogu po-

siadania odpowiedniej kadry oraz niezbędnych środków umożliwiających właściwe przeszkolenie pracowników zakładu górniczego.

W ramach nadzoru nad działalnością ośrodków szkoleniowych przedstawiciele urzędów górniczych kontrolowali następujące zagadnienia:

- podstawy prawne prowadzonej działalności szkoleniowej jednostek organizacyjnych trudniących się szkoleniem,
- opracowanie szczegółowych programów prowadzonych szkoleń w dziedzinie bhp, zgodnie z wymaganiami ramowych programów zawartych w obowiązujących przepisach prawnych, w zakresie tematyki szkoleń dla poszczególnych grup zawodowych, wymiaru liczby godzin w czasie których realizowane są szkolenia,
- realizację szkoleń zgodnie z opracowanymi szczegółowymi programami poszczególnych kursów,
- opracowywanie i zatwierdzanie programów szkoleń na stanowiska w ruchu zakładów górniczych wymagające szczególnych kwalifikacji, zgodnie z postanowieniem art. 74 ust. 8 ustawy Prawo geologiczne i górnicze,
- właściwe prowadzenie dokumentacji szkoleniowej dla poszczególnych typów szkoleń, tj. dzienników zajęć, protokołów z przebiegu egzaminów sprawdzających, rejestru wydawanych zaświadczeń, wzorów zaświadczeń o ukończeniu szkolenia oraz archiwizowania i zabezpieczenia dokumentacji szkoleniowej,
- posiadanie kadry dydaktycznej o kwalifikacjach odpowiednich do tematyki realizowanych szkoleń, realizacji zagadnień medycznych oraz bezpieczeństwa pożarowego odpowiednio przez lekarzy i pracowników straży pożarnej,
- możliwość przygotowywania materiałów pomocniczych dla uczestników szkoleń, materiały analizowano w zakresie meryto-

rycznym oraz aktualności pod względem przytoczonych przepisów prawnych,

- bazę lokalową jaką dysponują jednostki, sale wykładowe, pomieszczenia pomocnicze, archiwalne, zaplecze socjalne i sanitarne,
- wyposażenie jednostek oraz posiadanie przez przedsiębiorców pomocy dydaktycznych oraz sprzętu niezbędnego do realizacji tematyki objętej szkoleniem,
- odpowiedniego nadzoru gwarantującego prawidłowość prowadzonego szkolenia.

W 2006 roku skontrolowano 72 ośrodki szkoleniowe trudniące się szkoleniem pracowników zatrudnionych w ruchu zakładów górniczych. Dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych wydali 60 decyzji stwierdzających spełnienie warunków do prowadzenia szkoleń oraz 44 decyzje zatwierdzające programy szkolenia.

Kontrolą objęto między innymi:

- ośrodki szkoleniowe świadczące usługi na rzecz podziemnych i odkrywkowych zakładów górniczych,
- działy BHP i Szkolenia podziemnych zakładów górniczych, które prowadzą szkolenie załogi w systemie wewnątrzzakładowym,
- działy BHP obcych podmiotów gospodarczych, które szkolą załogę własną, zatrudnioną w ruchu zakładów górniczych, w zakresie instruktarzu wstępnego i stanowiskowego,
- działy BHP odkrywkowych zakładów górniczych dla których dyrektorzy urzędów wydali decyzje o spełnieniu warunków do szkolenia załogi w systemie wewnątrzzakładowym.

Przeprowadzając kontrole w zakresie szkoleń pracowników zakładów górniczych w ośrodkach szkoleniowych oraz u przedsiębiorców, stwierdzano między innymi:

- braki w dokumentacjach szkoleniowych oraz opracowanie dokumentacji szkolenio-

- wej niezgodnie z wymaganiami przepisów prawnych ,
 - braki wzorów dzienników z prowadzonych szkoleń w dziedzinie BHP, umożliwiających poprawny, zgodny z programami szkolenia sposób dokumentowania przebiegu szkoleń,
 - realizację zagadnień dydaktycznych niezgodnie z opracowanymi programami,
 - braki zapisów w dziennikach zajęć, braki wskazania osób odpowiedzialnych za prowadzenie kursu,
 - brak jednolitej numeracji dzienników z przeprowadzanych szkoleń utrudniającej prowadzenie prawidłowej archiwizacji dokumentacji szkoleniowej,
 - brak wpisu oceny z egzaminu sprawdzającego w protokole,
 - brak rejestrów wydanych zaświadczeń po ukończeniu szkoleń w dziedzinie BHP,
 - brak w materiałach szkoleniowych jednoznacznego odniesienia się do warunków pracy, zagrożeń oraz przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy obowiązujących w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających kopaliny pospolite,
 - niezgodność szkoleń z Dokumentem Bezpieczeństwa,
 - brak spójności pomiędzy zapisem wymiaru godzin szkolenia a jego zakresem merytorycznym,
 - braki w zakresach czynności osób kierownictwa działów BHP, nie podano faktycznej odpowiedzialności w zakresie szkoleń,
 - przypadki słabego przygotowania kandydatów do egzaminów wymagających szczególnych kwalifikacji,
 - brak odpowiedniej kadry wykładowców oraz brak właściwych pomocy dydaktycznych do realizacji programów szkoleń, szczególnie z zakresu bezpieczeństwa pracy w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających kopaliny pospolite,
 - przypadki zatrudniania pracowników bez przeszkolenia.
- Wykazane nieprawidłowości dotyczyły również realizacji kursów w zakresie doskonalenia kształcenia zawodowego – podwyższani kwalifikacji zawodowych pracowników.
- W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wystosowano pisma do osób nadzorujących prowadzoną działalność szkoleniową oraz wydano stosowne decyzje, zobowiązujące do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

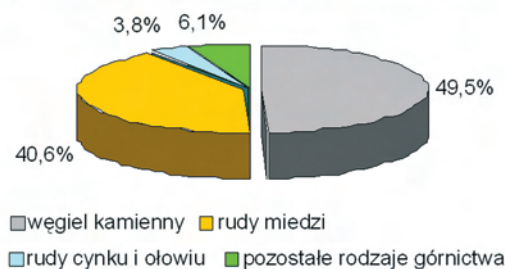
2.11 Ograniczenie szkodliwych oddziaływań górnictwa na środowisko

W 2006 r. opracowano raporty w sprawie: gospodarki odpadami górnictwem, zagospodarowania wód kopalnianych, a także rekultywacji terenów zdegradowanych działalnością górnictwem w 2005 roku. Z ww. opracowań wynika, że:

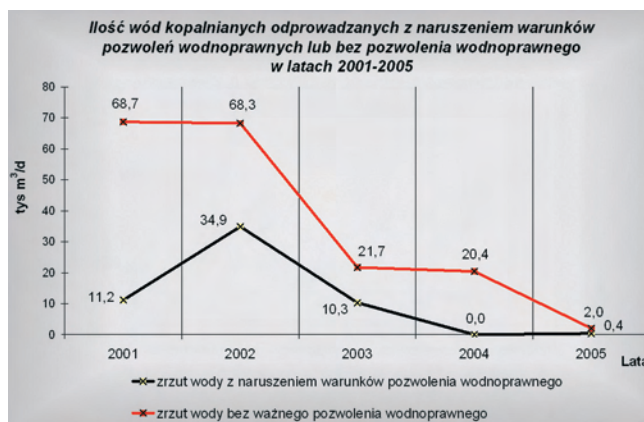
- W roku 2005 nadzorowane zakłady górnicze wytworzyły 70,3 mln ton odpadów górnictwem, a więc o 3,0 mln ton mniej niż w roku poprzednim. Największa ilość odpadów, bowiem aż 49,5 % (tj. 34,8 mln t),

powstała w kopalniach węgla kamiennego. Około 84 % wytworzonych odpadów górnictwem poddano odzyskowi. Natomiast przychód mas ziemnych i skalnych, niepodlegających przepisom ustawy o odpadach, w 2005 r. wyniósł 555,7 mln ton, co stanowi ok. 90 % całości nieprzydatnego materiału skalnego wydobytego w górnictwie, przy czym był to głównie nadkład usuwany w procesie eksploatacji węgla brunatnego.

Udział procentowy odpadów wytwarzanych przez główne rodzaje górnictwa w 2005 roku

- Sumaryczny dopływ naturalny wód do wszystkich zakładów górniczych wyniósł w 2005 r. ok. 3088,6 tys. m³/d. Dopływ wód słodkich wynosił 2324,3 tys. m³/d, a wód zasolonych 764,3 tys. m³/d, co stanowiło 24,7 % wód dopływających do zakładów górniczych. W ciągu ostatnich pięciu lat dopływ zasolonych wód utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Zmniejszyła się natomiast liczba zakładów górniczych, wprowadzających wody kopalniane do wód powierzchniowych bez ważnego pozwolenia wodnoprawnego, z 5 w latach 2003 i 2004 do 3 w 2005 r. Istotnym jest, że ilość wód odprowadzanych bez ważnego pozwolenia wodnoprawnego zmniejsza się rok rocznie i spadła z 20,4 tys. m³/d w 2004 roku do 2,0 tys. m³/d w 2005 roku (w 2001 r. wynosiła 68,7 tys. m³/d).

Dane uzyskane z zakładów górniczych wskazują, że w zakresie rekultywacji i zagospodarowania gruntów po działalności górniczej wystąpiły pozytywne kierunki zmian, do których należy zaliczyć:

- w latach 2001 – 2005 spadek całkowitej powierzchni gruntów zajętych pod działalność górnictwa z 43409,8 ha do 39285,6 ha, tj. o 9,5%,
- w roku 2005, w stosunku do roku poprzedniego, wzrost o 7,6 % powierzchni terenów zrehabilitowanych oraz o 15,9 % powierzchni terenów zagospodarowanych,
- przełamanie w roku 2004 niekorzystnego zjawiska, jakim było przejmowanie przez górnictwo pod prowadzenie działalności większej powierzchni terenów niż powierzchnia gruntów zrehabilitowanych i przekazanych innym użytkownikom do docelowego użytkowania.

2.12 Udział w procedurach planowania przestrzennego na terenach „pogórnicznych”

Właściwość organów nadzoru górnictwa w zakresie opiniowania studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz uzgadniania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin wyznaczają granice terenów górniczych. Obserwując jednak stały przyrost powierzchni terenów „pogórnicznych”, Prezes WUG już od wielu lat zwracał uwagę na potrzebę identyfikacji tych terenów w opra-

cowaniach planistycznych oraz opiniowania przez urzędy górnicze ich zagospodarowania, w tym na forum komisji, powołanej przez Premiera RP dla zidentyfikowania barier inwestycyjnych. Przedstawiciele WUG prezentowali ten problem także na szczelbu Ministerstwa Infrastruktury i Ministerstwa Gospodarki. W 2006 r., uzgadniając projekt ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym gmin, zaproponowano stosowne zmiany do-

tyczące obowiązkowego identyfikowania „terenów po działalności górniczej” w treści miejscowych planów.

W chwili obecnej w procedurach planistycznych na terenach pogórnich oraz w realizacji inwestycji na tych terenach uczestniczy Archiwum Dokumentacji Mierniczo-Geologicznej WUG. W 2006 roku Archiwum wydało

w tym zakresie w sumie 689 informacji, z czego 684 o uwarunkowaniach geologicznych i górniczych dla inwestycji planowanych na terenach pogórnich oraz pięć informacji dla opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które granicami opracowania obejmowały tereny po zakończonej działalności górniczej.

2.13 Ochrona niewykorzystanych części złoża kopaliny w likwidowanych zakładach górniczych i złóż sąsiednich

W procesie likwidacji zakładu górniczego, do zadań organów nadzoru górniczego należy m.in. zapewnienie zabezpieczenia niewykorzystanej części złoża kopaliny, stosownie do postanowień: projektu zagospodarowania złoża, dodatku do dokumentacji geologicznej rozliczającego zasoby złoża oraz decyzji innych organów administracji. Zadanie to w 2006 r. realizowano na bieżąco, przed zatwierdzeniem planów ruchu likwidowanych zakładów górniczych sprawdzając ich zgodność z tymi dokumentami i decyzjami, a następnie egzekwując prowadzenie likwidacji stosownie do zatwierdzonych planów ruchu. W zakresie tego zagadnienia poddano też analizie materiały, dotyczące rozliczania i kwalifikacji zasobów niewykorzystanych części złóż w likwidowanych zakładach górniczych. W jej wyniku opracowano informację w sprawie ubytków zasobów w zlikwidowanych kopalniach węgla oraz przygotowano materiały na spotkanie z Głównym Geologiem Kraju, dotyczące przeklasyfikowań zasobów i sposobów ochrony złóż w likwidowanych zakładach górniczych.

W planach ruchu likwidowanych zakładów górniczych, a także pompowni, utrzymywanych po likwidacji podziemnych zakładów górniczych, organy nadzoru górniczego, zgodnie z art. 80 Prawa geologicznego i górniczego, wymagały od przedsiębiorców tak-

że uwzględnienia zabezpieczenia sąsiednich złóż kopaliny. Zabezpieczenie to koncentruje się zazwyczaj na ochronie przed niekontrolowanym dopływem wód ze zlikwidowanych do czynnych zakładów górniczych. W przedmiotowym zakresie, w 2006 r. prowadzono inspekcje problemowe w kopalniach węgla kamiennego, graniczących ze zlikwidowanymi zakładami górniczymi, oraz w pompowniach Centralnego Zakładu Odwadniania Kopalń (CZOK) – pod kątem dopływów wody do kopalń czynnych. W wyniku inspekcji opracowano informację nt. ilości pomp głębinowych w pompowniach głównego odwadniania CZOK w Czeladzi, egzekwując podjęcie działań porządkujących dokumentację, stanowiącą podstawy prowadzenia ich ruchu. Zagadnienia te analizowano także na czterech posiedzeniach Komisji ds. Zagrożeń Wodnych przy Prezesie WUG, zwracając uwagę m.in. na prawidłowość:

- dokumentacji hydrogeologicznych i wniosków, określających warunki hydrogeologiczne w związku z zakończeniem lub zmianą odwadniania zlikwidowanych zakładów górniczych,
- dokumentowania zmian zatapiania zlikwidowanych kopalń oraz zmian warunków hydrogeologicznych, w aspekcie ich wpływu na ochronę złóż w kopalniach sąsiednich.

2.14 Podniesienie rangi służb BHP w zakładach górniczych

W 2006 roku urzędy górnicze prowadziły inspekcje w nadzorowanych zakładach górniczych podczas których zwracano szczególną uwagę na zgodność stanu zatrudnienia z obowiązującymi przepisami oraz prawidłowość przeprowadzanych postępowań przez służby BHP. Służby BHP kontrolowano na bieżąco podczas inspekcji w zakresie częstotliwości przeprowadzanych przez nie kontroli oraz jakości merytorycznej dokumentowanych objazdów i sposobu egzekwowania wydawanych

poleceń. Cyklicznie organizowano również okresowe narady w siedzibach urzędów górniczych z kierownikami ruchu nadzorowanych zakładów górniczych, narady dotyczące stanu bezpieczeństwa z udziałem przedstawicieli Wyższego Urzędu Górniczego.

Ponadto pracownicy urzędów górniczych brali czynny udział w organizowanych naradach BHP w nadzorowanych zakładach górniczych gdzie omawiano stan bezpieczeństwa oraz dokonywano analiz działalności służb BHP.

2.15 Inspirowanie badań naukowych w dziedzinie BHP w górnictwie

W zakresie przewietrzania, klimatyzacji, pożarów, zagrożenia metanowego zaplecze naukowo – badawcze górnictwa poprzez sukcesywną realizację wniosków ujętych w sprawozdaniach z prac Komisji powołanych przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego, zwłaszcza po zdarzeniach i wypadkach zaistniałych w podziemnych zakładach górniczych w ostatnich latach, wdraża na bieżąco postęp techniczny do zakładów górniczych.

Centrum Elektryfikacji i Automatyzacji „EMAG” w Katowicach w zakresie pomiaru składu atmosfery kopalnianej z jednoczesną rejestracją czasu zrealizowało projekt celowy sfinansowany przez KBN na temat: „Wielofunkcyjny indywidualny przyrząd do kontroli parametrów atmosfery kopalnianej”. Opracowano, przeprowadzono certyfikację i wdrożono do produkcji wielofunkcyjny indywidualny przyrząd WIP-1, umożliwiający rejestrację czasu i miejsca dokonanego pomiaru. W przyrządzie wprowadzono ponadto głosową rejestrację miejsca dokonanego pomiaru. Dokonano również szczegółowej analizy stosowanych rozwiązań kopalnianych systemów dyspozytorskich w zakresie zbierania, wizualizacji i archiwizacji danych. W oferowanych przez EMAG systemach

dyspozytorskich, w tym kontroli zagrożeń naturalnych SMP-NT i procesu technologicznego UTS oraz systemie nadrzędnym SD 2000, wprowadzono synchronizację czasu rzeczywistego w ramach wydzielonej komputerowej sieci dyspozytorskiej. Wymagania dotyczące wprowadzenia mechanizmów zabezpieczających systemy metanometrii automatycznej przed nieuprawnioną podmianą metanomierzy na zdefiniowanych jednoznacznie liniach pomiarowych spełniono wprowadzając we wszystkich metanomierzach serii MM-2X identyfikatory. Wraz z każdym wynikiem pomiaru z metanomierza jest wysyłany jednoznaczny identyfikator (nr fabryczny metanomierza), co całkowicie eliminuje możliwość jego podmiany na linii dozorowej. Wszystkie nowe metanomierze typu MM-2P, MM-2PW i MM-2PWA są standardowo wyposażone w stosowne oprogramowanie. Niemniej w eksploatowanych wcześniej metanomierzach MM-2, MM-2A i MM-2P niezbędna jest wymiana oprogramowania.

W Centrum Mechanizacji Górnictwa „KOMAG” we współpracy z Jastrzębską Spółką Węglową i Zabrzezańskimi Zakładami Mechanicznymi S.A. realizowany jest temat dotyczący wdrożenia w kombajnach ścianowych skuteczniejszych sy-

stemów zraszających zabezpieczających przed zapłonem metanu przy urabianiu skał skłonnych do iskrzenia. Prowadzone w Głównym Instytucie Górnictwa analizy jak również obserwacje w kopalniach wskazującą na pilną potrzebę zmiany metod oceny stanu zagrożenia pożarowego, w tym metody wczesnego wykrywania ognisk samozagrzewania węgla w zrobach ścian prowadzonych w rejonach o bardzo dużej intensywności przewietrzania. Kontynuowane są prace na temat zasad stosowania metod i środków profilaktyki adekwatnych do ocen stanu zagrożenia pożarami endogenicznymi, uzyskanych w oparciu o prognozę zagrożenia pożarowego. W wyniku wdrażania wniosków z realizacji prac badawczych kopalnie zlecają wykonywanie precyzyjnych analiz oraz oceny zagrożenia pożarowego dla ścian w zależności od potrzeb. Opracowano między innymi kryteria warunkujące bezpieczeństwo prowadzenia eksploatacji w pokładach metanowych i zagrożonych pożarami endogenicznymi w warunkach koncentracji wydobywania. Wnioski z prac Komisji powołanej przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego dla zbadania przyczyn i okoliczności wyrzutu gazów i skał w dniu 22 listopada 2005 r. w KWK „Zofiówka” w Jastrzębiu Zdroju dotyczące opracowania nowej metody oznaczania metanoności, określenia wpływu warunków górniczo-geologicznych na możliwości wystąpienia zjawiska wyrzutu i opracowania przyrządu do pomiaru ciśnienia metanu w otworach badawczych są realizowane przez Główny Instytut Górnictwa wspólnie z Instytutem Mechaniki Górotworu Polskiej Akademii Nauk oraz Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie przy zaangażowaniu merytorycznym i finansowym Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. w Jastrzębiu Zdroju.

Główny Instytut Górnictwa realizuje obecnie w ramach działalności statutowej pracę naukową – badawczą „Walidacja metody bezpośredniej oznaczania metanoności w kopalniach

eksploatujących pokłady zagrożone wyrzutami metanu i skał”.

W GIG KD „Barbara” w Mikołowie trwają prace przy opracowaniu pt.: „Ruchowa metoda oznaczania metanoności pokładów węgla” dla wyrobisk korytarzowych drążonych w pokładach węgla przewietrzanych wentylacją odrębną.

W Centrum Elektryfikacji i Automatyzacji Górnictwa „EMAG” w Katowicach podjęto prace mające na celu opracowanie prototypu metanomierza kombajnowego współpracującego z obwodami liniowymi systemu metanometrii automatycznej o pomiarze ciągłym, rejestrującego na bieżąco stężenia metanu występujące w okolicach organu urabiającego i sygnalizującego stany ostrzegawcze i alarmowe. Uruchomienie produkcji seryjnej przewiduje się w 2007 r. Przedsiębiorca, Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. zlecił opracowanie i wdrożenie systemów zdalnego sterowania kombajnami chodnikowymi i ochrony stanowiska pracy kombajnisty przed skutkami ewentualnego wyrzutu gazów i skał w pierwszej kolejności w KWK „Zofiówka” w Jastrzębiu Zdroju.

W ramach corocznych spotkań przedstawicieli GIG z kierownictwem Wyższego Urzędu Górniczego ustalono priorytetowe zagadnienia do realizacji i omówiono stan zaawansowania ważnych prac. Do najważniejszych zaliczyć należy:

- prace w zakresie bezpiecznego prowadzenia robót górniczych poniżej poziomu udostępnienia,
- stosowanie gazów inertnych w celu zwalczania zagrożenia pożarowego,
- badania zjawiska wyrzutów gazów i skał,
- badania z zakresu wpływu stosowania środków chemicznych na możliwość powstania zagrożenia pożarem egzogenicznymi i endogenicznymi,
- analizę wpływu środków chemicznych stosowanych w podziemnych kopalniach na pracę urządzeń gazometrycznych,

- działalność w zakresie formowania masy tlenotwórczej do izolującego sprzętu ochrony układu oddechowego.

Na wniosek Prezesa WUG, Główny Instytut Górnictwa przyjął do realizacji pracę badawczą „Technologia stosowania środków higroskopijnych do zwalczania zagrożenia wybuchem pyłu węglowego w podziemnych wyrobiskach górniczych”.

Dla poprawy stanu bezpieczeństwa zainspirowano prace badawcze i konstrukcyjne mające na celu skonstruowanie i dopuszczenie do stosowania w zakładach górniczych nowoczesnych przyrządów umożliwiających pomiar prądów błędnych. Powyższe skutkowało wyprodukowaniem nowego typu przyrządu, których producentem będzie firma HASO w Tychach.

Z inspiracji pracowników WUG w Centrum EMAG oraz w Zakładzie Elektroniki Górniczej ZEG w Tychach opracowano niezależnie od siebie prototypy czujników metanu z łączem radiowym. Aby zastosować te urządzenia do wielopunktowego pomiaru atmosfery w przodkach kombajnowych konieczna jest nowelizacja przepisu mówiącego o zastosowaniu metanomierzy kombajnowych.

Dzięki inicjatywie pracowników WUG w Centrum EMAG wdrożono metodykę pomiarów oddziaływania środków chemicznych stosowanych w podziemnych wyrobiskach na czujniki gazometryczne. Pomimo braku uregulowań prawnych producenci dobrowolnie poddają swoje wyroby ocenie w tym zakresie, pod wpływem wymagań odbiorców.

Kierownictwo Głównego Instytutu Górnictwa złożyło wnioski do Ministerstwa Edukacji Narodowej na finansowanie następujących prac badawczych:

- analizy wpływu środków chemicznych stosowanych w podziemiach kopalń na zdrowie pracowników i pracę zabezpieczających urządzeń gazometrycznych – praca realizowana wspólnie z Centrum EMAG.
- opracowania metody projektowania okablowania strukturalnego sieci telekomunikacyjnych kopalń głębinowych na podstawie przeprowadzonych badań dla zwiększenia ich efektywności i niezawodności funkcjonowania.

W maju 2006 przedstawiciel Wyższego Urzędu Górniczego spotkał się z kierownictwem Głównego Instytutu Górnictwa – Kopalni Doświadczalnej „Barbara” w celu omówienia postępu prac nad zasadami stosowania elektrycznej trakcji przewodowej w wyrobiskach zagrożonych wybuchem pyłu węglowego. Kopalnia „Barbara” kontynuuje prace zmierzające do opracowania „Zasad stosowania elektrycznej trakcji przewodowej w wyrobiskach górniczych”.

Ponadto pracownicy WUG wykonali na polecenie Dyrektora Generalnego WUG koncepcję okablowania strukturalnego budynku WUG, które ma na celu przedstawienie koncepcji infrastruktury budynku WUG w docelowej konfiguracji, która w znacznym zakresie opiera się na koncepcji „inteligentnego budynku”.

2.16 Doskonalenie organizacji i jakości pracy urzędów górniczych oraz procedur audytu wewnętrznego

System zarządzania jakością w Wyższym Urzędzie Górniczym.

W 2006 roku podejmowane były działania zmierzające do doskonalenia funkcjonującego w Wyższym Urzędzie Górniczym od 2004 r. systemu zarządzania jakością. Zrealizowano wszystkie

zaplanowane wewnętrzne audyty, odnoszące się do procesów mających miejsce w Urzędzie. Urząd przeszedł pomyślnie pierwszy audit nadzoru.

Na podstawie wyników pierwszego auditu nadzoru i wewnętrznych auditów jakości doskonalących:

- uaktualniano i doskonalono dokumentację systemu zarządzania jakością,
- doskonalono stosowane mierniki do pomiaru skuteczności procesów,
- wprowadzono działania korygujące i zapobiegawcze przyczyniające się do doskonalenia pracy Urzędu,
- przeprowadzono szkolenia dla auditorów wewnętrznych.

Opracowano i udostępniono pracownikom 12 numerów „*Biuletynu ISO*”, w których omawiane były najważniejsze zagadnienia dotyczące systemu zarządzania jakością w Wyższym Urzędzie Górniczym i narzędzi stosowanych do rozwiązywania problemów w organizacji.

W 2006 r. kontynuowano prace nad doskonaleniem funkcjonowania systemu zarządzania jakością według norm ISO:

- a) prowadząc monitoring wszystkich zidentyfikowanych procesów,
- b) opracowując nowe karty procesów:
 - WUG-KP-004-OSG, dotyczącego gromadzenia i archiwizowania dokumentacji mierniczo-geologicznej zlikwidowanych zakładów górniczych,
 - WUG-KP-005-OSG – dotyczącego uzgadnianie granic obszaru górniczego i terenu górniczego,
 - WUG-KP-006-OSG, dotyczącego udostępniania dokumentacji mierniczo-geologicznej zlikwidowanych zakładów górniczych,

- WUG-KP-007-GEM/GG/OWP/OSG, dotyczącego bieżącej kontroli okręgowych urzędów górniczych i specjalistycznych urzędów górniczych,
 - WUG-KP-010-GEM/GG/OWP/OSG/PRI, dotyczącego wydawania decyzji/postanowień II instancji w wyniku rozpoznania odwołań od decyzji oraz zażaleń na postanowienia dyrektorów okręgowych urzędów górniczych i UGBKUE
- c) opracowując nową edycję procedury WUG-P-01, dotyczącą dokumentacji systemu zarządzania jakością i nadzoru nad dokumentacją i zapisami.

Systemy zarządzania jakością w okręgowych urzędach górniczych

Jako pierwszy z okręgowych urzędów górniczych, został przygotowany do wdrożenia systemu zarządzania jakością w 2006 r., Okręgowy Urząd Górniczy w Rybniku. System został wdrożony w 2006 roku. Po pomyślnych wynikach auditów i przeprowadzeniu przeglądów zarządzania i wdrożeniu działań korygujących i zapobiegawczych system został poddany w listopadzie 2006 r. certyfikacji w Polskim Centrum Badań i Certyfikacji. W wyniku auditu certyfikującego Okręgowy Urząd Górniczy w Rybniku uzyskał certyfikat systemu zarządzania jakością w zakresie wykonywania zadań wynikających z ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze.

2.17 Kompleksowa informatyzacja urzędów górniczych

W 2006 roku kontynuowano proces kompleksowej informatyzacji urzędów górniczych. Zrealizowano zakupy sprzętu komputerowego dla urzędów górniczych poczynając od przygotowania specyfikacji technicznych oraz dokumentacji przetargowej, poprzez etapy postępowania przetargowego, a na-

stępnie jego rozdysponowania (m.in. 44 komputery PC i 33 notebooki). Dostarczony sprzęt do okręgowych urzędów górniczych został podłączony i skonfigurowany do pracy w sieci w warunkach lokalnych.

Podłączenie serwera Unix do sieci Ethernet (PC) w WUG oraz zastosowanie aplikacji obsługi-

jącej ten system na stanowiskach komputerów osobistych umożliwiło redukcję liczby terminali Wyse oraz uproszczenie struktury sieci opartej na koncentratorach transmisji szeregowej. Działania te wdrażane były również w okręgowych urzędach górniczych, w których przyłączane były w 2006 roku serwery Unix do sieci komputerów PC. Przy okazji zmian w konfiguracji serwerów umożliwiających takie ich funkcjonowanie, w większości wypadków instalacje przeprowadzono na nowo, na szybszych serwerach niż użytkowane dotychczas z przeniesieniem danych i oprogramowania użytkowego.

W celu zapewnienia ciągłości działania systemów informatycznych podpisane zostały umowy serwisowe. Wzorem lat ubiegłych ochroną objęte zostały wszystkie serwery urzędów górniczych. Odrębna umowa dotyczyła napraw pozostałego sprzętu komputerowego. Zatrudnionych zostało dwóch informatyków w OUG Rybnik oraz OUG Poznań, działających w porozumieniu z Zespołem ds. informatyki WUG, zapew-

niających opiekę nad infrastrukturą informatyczną tych urzędów.

W czwartym kwartale 2006 roku rozpoczęto wdrażanie projektu podwyższenia zabezpieczenia sieci komputerowej WUG. Zakupiona została sprzętowa zaporą ogniową, oraz oprogramowanie do archiwizacji, audytu legalności i inwentaryzacji sprzętu komputerowego. Opracowany został wstępny projekt okablowania strukturalnego WUG.

W 2006 roku opracowano nową koncepcję strony internetowej WUG wraz z szatą graficzną, przygotowano nowy program dla nadzoru rynku.

Pod koniec 2006 roku wykonano inwentaryzację sprzętu komputerowego w związku z wprowadzeniem systemu kodów paskowych oraz oszacowano zapotrzebowanie na materiały eksploatacyjne na rok 2007. Przeprowadzono procedurę złomowania starego sprzętu komputerowego pochodzącego z urzędów górniczych, zgromadzonego w tym celu w siedzibie WUG, wg zestawienia sporządzonego w 2005 roku.

2.18 Współpraca z zagranicznymi organami wyspecjalizowanymi w ramach nadzoru rynku

W 2006 roku w ramach współpracy z zagranicznymi organami wyspecjalizowanymi w nadzorze rynku dokonano rozpoznania stosowanych procedur związanych z wprowadzeniem materiału wybuchowego po raz pierwszy do użytku cywilnego w państwach UE. Pracownicy WUG brali udział w spotkaniu w jednostce notyfikowanej INERIS we Francji wraz z przedstawicielem polskiej jednostki notyfikowanej. Zapoznano się z implementacją dyrektywy 93/15/EWG, funkcjonowaniem jednostki notyfikowanej dla materiałów wybuchowych do celów cywilnych, procedurami wprowadzania materiałów wybuchowych do obrotu i użytkowania oraz stosowaniem sprzętu strzałowego we Francji.

W 2006 r. przedstawiciele WUG uczestniczyli w pracach grupy roboczej ATEX-ADCO dla Dyrektywy 94/9/WE „Urządzenia i systemy ochronne

przeznaczone do stosowania w atmosferach potencjalnie wybuchowych”, w pracach grupy roboczej MD-ADCO dla Dyrektywy 98/37/WE „bezpieczeństwo maszyn” i Dyrektywy 73/23/EWG „Urządzenia elektryczne niskiego napięcia”.

W 2006 r. odbyły się dwa spotkania grupy roboczej ATEX – ADCO. Pierwsze spotkanie miało miejsce w dniach 21 i 22 czerwca 2006 r. w Esbjerg w Danii. Drugie spotkanie grupy roboczej ATEX – ADCO miało miejsce 29 listopada 2006 r. w Brukseli, na którym nie byli obecni przedstawiciele WUG ze względu na warunki atmosferyczne, które uniemożliwiały lot do Brukseli.

Dzięki zaangażowaniu w prace grupy roboczej ATEX ADCO w latach 2004 – 2006, kolejne spotkanie tej grupy odbędzie się w 2007 r. w Wyższym Urzędzie Górniczym.

W dniach 14 i 15 marca 2006 r. uczestniczono w pracach grupy roboczej LVD-ADCO dla Dyrektywy 73/23/EWG „Urządzenia elektryczne niskiego napięcia” na której poruszane były problemy urządzeń i wyrobów konsumenckich.

W dniu 9 czerwca 2006 r. przedstawiciele WUG uczestniczyli w pracach grupy roboczej MD-ADCO dla Dyrektywy 98/37/WE „Bezpieczeństwo maszyn”, na którym poruszane były sprawy związane z bezpieczeństwem maszyn używanych w terenie otwartym m.in. w odkrywkowych zakładach górniczych.

Na podstawie § 4 pkt.1 Zarządzenia Nr 4 Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 8 października 2004 r. Dyrektor Departamentu Energomechanicznego WUG został powołany na członka Komitetu Sterującego ds. Nadzoru Rynku.

W ramach działalności Komitetu Sterującego w 2006 r. odbyły się dwa posiedzenia robocze, na których omawiano program działań podejmowanych w ramach nadzoru rynku w zakresie Dyrektyw Nowego Podejścia.

Pracownicy WUG uczestniczyli w posiedzeniach związanych ze zmianą obowiązujących

przepisów w zakresie ustawy o systemie oceny zgodności, zmianach w przepisach dotyczących przepisów BHP wydawanych na podstawie Prawa geologicznego i górniczego. Posiedzenia te odbywały się w Ministerstwie Gospodarki oraz w Komisji Sejmowej ds. Gospodarki.

W ramach udziału w obradach Krajowego Forum Konsultacyjnego z zakresu maszyn (KFKm) Centrum Bezpieczeństwa Technicznego w Warszawie, zainicjowano nową formę wymiany doświadczeń z innymi organami wyspecjalizowanymi systemu kontroli wyrobów wprowadzonych do obrotu, a w szczególności z przedstawicielami Państwowej Inspekcji Pracy.

W toku obrad KFKm przedstawiono dwie prezentacje omawiające problematykę:

- dostosowania zakładów górniczych do wymagań przepisów w zakresie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy oraz
- procesu certyfikowania wyrobów przeznaczonych do pracy w górnictwie podziemnym, w aspekcie zasadniczych wymagań dla maszyn i elementów bezpieczeństwa.

2.19 Popularyzacja i publikowanie najnowszej wiedzy z zakresu górnictwa

Pracownicy WUG w 2006 roku prowadzili popularyzację szeroko rozumianej wiedzy górniczej, m.in. poprzez prezentacje szeregu referatów na konferencjach i sympozjach naukowo-technicznych oraz publikacje prac naukowych i technicznych.

W 2006 roku Wyższy Urząd Górniczy współpracował z Centralnym Instytutem Ochrony Pracy — Państwowym Instytutem Badawczym (CIOP-PIB) przy organizacji seminariów w ramach Kampanii „Zdrowe i Przyjazne miejsce pracy”. Zorgani-

zowano dla pracowników urzędów górniczych szkolenia „Nowe akty prawne UE w dziedzinie BHP”. Przygotowano do druku oraz wydano V edycję publikacji „Polskie Górnictwo a Unia Europejska”. Popularyzowano zasady i efekty działalności normalizacyjnej w środowisku związanym z górnictwem — przedstawiciel Departamentu Prawnego i Integracji Europejskiej wygłosił referat „Normalizacja czynnikiem jakościowym w zarządzaniu bezpieczeństwem i higiena pracy w zakładach górniczych” podczas cyklicznie organizowanej Konfe-

rencji „*Problemy Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Polskim Górnictwie*”, a w miesięczniku Wyższego Urzędu Górniczego „*Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie*” ukazało się 12 cyklicznych informacji m. in. z zakresu zasad działalności normalizacyjnej i opublikowanych norm.

Ponadto opracowano teksty ujednolicone rozporządzeń „górniczych” i umieszczono je, obok ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze, na stronie internetowej Wyższego Urzędu Górniczego (<http://www.wug.gov.pl/index.php?prawo>).

3. DZIAŁALNOŚĆ ADMINISTRACYJNA URZĘDÓW GÓRNICZYCH

3.1 Zatwierdzanie planów ruchu oraz zmian tych planów

W myśl ustawy Prawo geologiczne i górnicze art. 64 *plan ruchu zakładu górniczego podlega zatwierdzeniu, w drodze decyzji przez właściwy organ nadzoru górniczego.*

W 2006 roku dyrektorzy OUG wydali 2488 decyzji w sprawie zatwierdzenia planów ruchu zakładów górniczych wydobywających kopali-

ny podstawowe i pospolite, w tym 565 decyzji w sprawie planów ruchu oraz 1923 decyzji w sprawie dodatków do planu ruchu.

Zestawienie ilości zatwierdzonych planów ruchu oraz dodatków do planu ruchu przedstawia poniższa tabela:

L.p.	Okręgowy Urząd Górniczy	Ilość planów ruchu	Ilość dodatków do planu ruchu	Razem
1	OUG w Katowicach	19	131	150
2	OUG w Gliwicach	38	255	293
3	OUG w Kielcach	48	244	292
4	OUG w Krakowie	65	234	299
5	OUG w Krośnie	34	212	246
6	OUG w Lublinie	44	46	90
7	OUG w Poznaniu	184	241	425
8	OUG w Rybniku	20	231	251
9	OUG w Warszawie	67	36	103
10	OUG we Wrocławiu	46	293	339
RAZEM		565	1923	2488

3.2 Zagrożenia w zakładach górniczych

W górnictwie występuje szereg zagrożeń naturalnych i technicznych. Najpoważniejsze zagrożenia naturalne podlegają zaliczaniu do poszczególnych kategorii, stopni oraz klas.

Szczegółowe zasady zaliczania zagrożeń określa Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 czerwca 2002 r. (Dz.U. Nr 94 poz. 841 z późn. zm.) w sprawie zagrożeń naturalnych w zakładach górniczych.

Zagrożenie tąpnięciami

Zagrożenie to stanowiło w dalszym ciągu jedno z najgroźniejszych zagrożeń naturalnych, a zdarzenia z nim związane były bardzo trudno przewidywalne. Występujące wstrząsy wysokoenergetyczne miały miejsce w związku z prowadzeniem robót górniczych w złożonych warunkach geologicznych, na dużych głębokościach oraz w rejonach gdzie występują zaszczości eksploatacyjne.

Zagrożenie metanowe

Metan towarzyszący pokładom węgla wydzielający się do wyrobisk górniczych stanowi źródło poważnego zagrożenia zatrudnionych pod ziemią górników oraz zagrożenia ciągłości ruchu kopalni.

Zagrożenie to wzrasta wraz z głębokością prowadzenia eksploatacji, metanonośnością oraz malejącą przepuszczalnością węgla.

Zagrożenie metanowe w polskim górnictwie węglowym jest bardzo duże z uwagi na:

- prowadzenie eksploatacji na coraz niższych poziomach,
- wzrost metanonośności pokładów węgla wraz z głębokością ich zalegania,
- pojawienie się na dużych głębokościach niekorzystnego dla bezpieczeństwa efektu dynamicznego wydzielania metanu wolnego uwięzionego w strefach zaburzeń tektonicznych (uskoki, szczeliny) występującego pod dużym ciśnieniem skał nadległych,
- wysoką koncentrację wydobywania.

W polskim górnictwie węgla kamiennego na ogólną liczbę 33 czynnych zakładów górniczych wydobywających węgiel kamienny w 24 stwierdzono i rejestrowano wydzielanie metanu do powietrza wentylacyjnego.

Najwyższą metanowość bezwzględną, (powyżej 100 mln m³/rok) w 2006 roku wykazały: KWK „Pniówek” i KWK „Brzeszcze”.

Zagrożenie wyrzutami gazów i skał

Zagrożenie wyrzutowe jest zagrożeniem bardzo niebezpiecznym dla ruchu zakładu górniczego. Zasięg wyrzuconych mas skalnych do wyrobisk jest ograniczony ich gabarytami, natomiast gazy wydzielone podczas wyrzutu mogą przyczynić się do powstania w wyrobiskach mieszaniny wybuchowej lub atmosfery niezdanej do oddychania.

Obecnie zagrożeniem tym objętych jest szereg pokładów węgla w trzech kopalniach Górnośląskiego Zagłębia Węglowego tj. KWK „Pniówek”, „Zofiówka” i „Jas-Mos” a także partia złoża soli w Kopalni Soli „Kłodawa”.

Zagrożenie pożarowe

W zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny prowadzi się rozpoznawanie dotyczące możliwości samozapalenia się węgla. Oznaczenie wskaźnika samozapalenia węgla oraz sposób pobierania prób prowadzi się w sposób określony Polską Normą. Bieżącą ocenę zagrożenia pożarowego prowadzi się metodami wczesnego wykrywania pożarów endogenicznych. Obowiązek dokonywania zaliczeń pokładów lub ich części do poszczególnych grup samozapalności spoczywa na przedsiębiorcy. W tym zakresie urzędy górnicze analizowały wyniki badań laboratoryjnych oraz prawidłowość zaliczania do poszczególnych grup, zgodnie z obowiązującą normą.

Zagrożenia wodne

W 2006 roku realizując konieczność zapewnienia bezpieczeństwa pracy dla czynnych kopalń węgla kamiennego i uwzględniając fakt prowadzenia eksploatacji węgla kamiennego w partiach górotworu posiadających niewielkie zawodnienie, bądź odwodnionych wcześniej wykonanymi robotami górniczymi, szczególną uwagę zwracano na roboty górnicze prowadzone w zawodnionym górotworze lub pod zawodnionymi utworami nadkładu, bądź istniejącymi podziemnymi zbiornikami wodnymi. Roboty takie w 2006 r. prowadzone były w: części złoża rud cynku i ołowiu Pomorzany, ZG „Sobieski”, KWK „Kazimierz-Juliusz” oraz KWK „Wesoła”. Zastosowane działania profilaktyczne oraz przyjęte technologie prowadzenia robót górniczych po-

zwoliły na ograniczenie istniejącego zagrożenia wodnego. Podjęto również działania mające na celu opracowanie docelowego modelu odwadniania zakładów górniczych Górnśląskiego Zagłębia Węglowego.

Zagrożenie klimatyczne

Górnictwo jest branżą w której zagrożenie klimatyczne jest powszechne i występuje z dużym natężeniem.

Zagrożenie klimatyczne w postaci środowiska termicznie gorącego występuje głównie w podziemnych zakładach górniczych, ze szczególną intensywnością w głębokich kopalniach węgla kamiennego i wszystkich kopalniach rud miedzi. Skutki nadmiernego obciążenia cieplnego organizmu mogą spowodować udar cieplny, a jest to już zjawisko groźne dla zdrowia a nawet życia.

Środowisko termicznie gorące występujące w podziemnych zakładach górniczych spowodowane jest głównie prowadzeniem robót górniczych w górotworze charakteryzującym się wysoką temperaturą pierwotną skał przy dużej wilgotności powietrza. Oczywiście nie bez znaczenia są również czynniki technologiczne zwiększające zagrożenie klimatyczne, takie jak koncentracja wydobywania oraz duże moce zainstalowanych maszyn urabiających i urządzeń odstawczych.

W 2006 roku w 24 zakładach górniczych (21 kopalń węgla kamiennego i trzy kopalnie rud miedzi) ze względu na przekroczoną temperaturę powietrza suchego powyżej 28° C lub gdy intensywność chłodzenia była niższa od 11 kat-stopni wilgotnych, prowadzono roboty górnicze w wyrobiskach w skróconym czasie pracy.

Poprawa warunków klimatycznych w najbardziej zagrożonych kopalniach polega na coraz powszechniejszym stosowaniu lokalnych urządzeń chłodniczych. W jednej kopalni węgla

kamiennego (KWK „Pniówek”) stosuje się centralną klimatyzację.

Zagrożenie wybuchem pyłu węglowego

Zagrożenie to występuje we wszystkich kopalniach węgla kamiennego i może powodować zdarzenia o charakterze katastrof. Mechanizacja urabiania i ładowania urobku, koncentracja wydobywania przy równocześnie intensywnym przewietrzaniu, koniecznym do zwalczania zagrożenia metanowego i utrzymania odpowiednich warunków klimatycznych, niewłaściwe wykonywanie robót strzałowych, powodują wzrost potencjalnego zagrożenia wybuchem pyłu węglowego. W razie nieprzestrzegania rygorów dotyczących zwalczania tego zagrożenia, z chwilą pojawienia się inicjaty, może nastąpić wybuch pyłu węglowego.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 czerwca 2002 r. w sprawie zagrożeń naturalnych w zakładach górniczych (Dz.U. Nr 94 poz. 841 z późn. zmianami) wprowadziło możliwość zaliczania wyrobisk górniczych w kopalniach węgla do niezagrożonych wybuchem pyłu węglowego.

Zagrożenie erupcyjne

Zagrożenie to występuje w szczególności w czasie prowadzenia wierceń poszukiwawczych za ropą naftową i gazem ziemnym na lądzie i morzu, przy przewiercaniu poziomów o anormalnych gradientach ciśnień złożowych.

W czasie eksploatacji zagrożenie to może wystąpić w przypadku uszkodzenia napowierzchniowego uzbrojenia odwiertu.

Dzięki wprowadzeniu nowoczesnych urządzeń wiertniczych, aparatury kontrolno-pomiarowej, wysokociśnieniowych głowic przeciw-erupcyjnych i eksploatacyjnych zagrożenie to, w aspekcie technicznym, jest w coraz większym stopniu kontrolowane.

Szczególne nasilenie zagrożenia erupcyjnego występuje w rejonach największych odkryć złóż ropy naftowej i gazu ziemnego. Decyzję zaliczającą do odpowiedniej klasy zagrożenia erupcyjnego wydaje kierownik ruchu zakładu górniczego.

Zagrożenie siarkowodorowe

Zagrożenie to w szczególności występuje na obszarze Monokliny Przedsudeckiej oraz Niżu Polskiego w czasie przewiercania utworów permu, przede wszystkim dolomitu głównego. Spękane złoża dolomitu zawierają płyn złożowy, w którym stężenia siarkowodoru dochodzą do 20%. Zagrożenie siarkowodorowe występujące razem z zagrożeniem erupcyjnym stwarza potencjalną możliwość powstania katastrofy o dużym zasięgu i skutkach. Zagrożeniem istotnym dla utrzymania założonych parametrów technologicznych, a tym samym dla bezpieczeństwa prowadzonych prac wiertniczych, jest również

wysoka temperatura, która na głębokości ok. 3000 m może osiągnąć nawet 130°C.

Zagrożenie siarkowodorowe występuje głównie przy wierceniach poszukiwawczych za ropą naftową i gazem ziemnym oraz przy otworowej eksploatacji ropy naftowej i gazu ziemnego, a także podczas magazynowania i transportu kopaliny.

W otworowych kopalniach siarki zagrożenie to występuje głównie w obrębie sterowni eksploatacyjnych na polu górniczym, gdzie istnieje możliwość emisji siarkowodoru z otwartych zbiorników siarki płynnej. Dla minimalizacji tego zagrożenia stosuje się na sterowniach eksploatacyjnych aparaturę do chemisorpcji siarkowodoru wydzielającego się z płynnej siarki. Decyzję zaliczającą do poszczególnych stopni zagrożenia siarkowodorowego wydaje kierownik ruchu zakładu górniczego.

3.2.1 Zaliczanie złóż kopalin lub ich części oraz wyrobisk do poszczególnych kategorii, stopni oraz klas zagrożeń

Zbiorcze zestawienie decyzji wydanych przez dyrektorów okręgowych urzędów górniczych w zakresie zaliczeń, przedstawia poniższa tabela.

OUG	Liczba decyzji dotyczących					
	Stopni zagrożenia wodnego	Kategorii zagrożenia metanowego	Stopni zagrożenia tąpnięciami	Klasy zagrożenia wybuchem pyłu węglowego	Stopni zagrożenia wyrzutem gazu i skał	RAZEM
Katowice	6	2	3	21	-	32
Gliwice	27	10	3	4	-	44
Kielce	2	-	-	-	-	2
Kraków	2	1	-	-	-	3
Krosno	-	-	-	-	-	-
Lublin	1	-	-	2	-	3
Poznań	2	1	-	-	1	4
Rybnik	-	5	5	8	2	20
Warszawa	-	-	-	-	-	-
Wrocław	-	-	-	-	-	-
RAZEM	40	19	11	35	3	108

3.2.2 Udzielanie zezwoleń na zajęcie nieruchomości przez przedsiębiorcę na czas niezbędny do usunięcia zagrożenia i jego skutków

W 2006 roku udzielono jednego zezwolenia na czasowe zajęcie nieruchomości dla Kopalni Soli „Kłodawa” SA ze względu na konieczność

dokonania naprawy kabla stanowiącego element zasilania rezerwowego systemu przewietrzania kopalni.

3.3 Stosowanie wyrobów w zakładach górniczych

Od 1 maja 2004 r., to jest od wstąpienia Polski do Unii Europejskiej, Wyższy Urząd Górniczy prowadzi całość zadań związanych z funkcjonowaniem systemu kontroli wprowadzonych do obrotu wyrobów przeznaczonych do stosowania w zakładach górniczych.

Działalność Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego jako organu nadzoru wyspecjalizowanego prowadzona była na podstawie:

- ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. Nr 204 poz.2087 z 2004 r.).
- ustawy z dnia 4 lutego 1994 r.- Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27, poz. 96 z późn. zm.), do którego zasadnicze zmiany w powyższym zakresie wprowadziła ustawa z dnia

20 kwietnia 2004 r. o zmianie i uchyleniu niektórych ustaw w związku z uzyskaniem przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 96, poz. 959) zwaną ustawą horyzontalną.

Zgodnie z powyższymi aktami prawnymi w zakładach górniczych można stosować wyroby spełniające wymagania zasadnicze lub dopuszczalne przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego.

Prezes Wyższego Urzędu Górniczego jako organ wyspecjalizowany prowadził kontrole spełniania przez wyroby zasadniczych wymagań na podstawie aktów prawnych wprowadzających postanowienia dyrektyw nowego podejścia do prawa polskiego, dla wyrobów przeznaczonych do stosowania w zakładach górniczych.

3.3.1 Dopuszczanie wyrobów dostosowania w zakładach górniczych

W 2006 roku pracownicy Wyższego Urzędu Górniczego przygotowali i rozpatrzyli :

- 237 decyzji o dopuszczeniu wyrobów,
- jedną decyzję zmieniającą warunki stosowania wydane we wcześniejszej decyzji o dopuszczeniu wyrobów,
- 17 postanowień zobowiązujących producentów do przeprowadzenia w ruchu zakładu górniczego prób wyrobów, celem potwierdzenia prawidłowości przyjętych rozwiązań konstrukcyjnych.

W związku ze stwierdzeniem braków w złożonych przez przedsiębiorców dokumentacjach dopuszczeniowych wystosowano 33 wezwania,

w trybie art. 64 § 2 kodeksu postępowania administracyjnego, do ich usunięcia.

Przeanalizowano również 57 opinii technicznych opracowanych przez jednostki upoważnione do przeprowadzania badań i oceny wyrobów oraz 15 załączników do orzeczeń KD „Barbara” dotyczących oceny zakresu zmian wprowadzanych w maszynach i urządzeniach dopuszczonych do stosowania w zakładach górniczych, pod kątem wymogu ponownego ich dopuszczenia.

Wystosowano także 271 pism wyjaśniających - zgodnie ze stanowiskiem Zespołu ds. analizy stosowania przepisów - w zakresie obowiązujących przepisów dotyczących bezpieczeństwa i

higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego zakładów górniczych, jak również w sprawach dopuszczania do stosowania w zakładach górniczych wyrobów.

Ponadto w 2006 roku specjaliści z Wyższego Urzędu Górniczego sporządzili :

- pięć pism wyjaśniających procedurę dopuszczania wyrobów w zakresie obudowy

podporowej, środków chemicznych oraz wyrobów z tworzyw sztucznych,

- 24 decyzje w sprawie dopuszczenia do stosowania w zakładach górniczych sprzętu strzałowego.

Specjaliści Wyższego Urzędu Górniczego prowadzili ponadto rejestr dopuszczonego do stosowania w zakładach górniczych sprzętu strzałowego w formie pisemnej i elektronicznej.

3.3.2 Udzielanie zezwoleń na odstępstwa od określonych wymagań

W 2006 roku Prezes Wyższego Urzędu Górniczego wydał 49 decyzji o udzieleniu oraz jedną decyzję o odmowie udzielenia zezwolenia na odstępstwo od wymagań obowiązujących przepisów.

Wydane decyzje w szczególności dotyczyły:

- prowadzenia prac spawalniczych w podziemnych wyrobiskach,
- przeprowadzania oceny stopnia zużycia sekcji obudów zmechanizowanych,
- braku wyposażenia części lamp osobistych pracowników w górnicze osobiste nadajniki lokacyjne, przystosowane do nadawania sygnału przez co najmniej 7 dni,
- wyposażenia podziemnych wyrobisk w rurociągi przeciwpożarowe,
- obudowy i kierowania stropem,
- zagrożenia sejsmicznego i tąpniętami,
- zmian decyzji na odstępstwo od obowiązujących przepisów,
- przewietrzania, klimatyzacji, pożarów, zagrożenia metanowego,
- zagrożenia wybuchem pyłu węglowego, stosowania środków strzałowych oraz likwidacji zakładów górniczych.

W zakresie bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego w górnictwie otworowym wydano jedną decyzję zezwalającą na odstępstwo od wymagań ujętych w § 228 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 28 czerwca 2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi (Dz. U. nr 109 poz.961z późn. zm.), w związku z planowanym zastosowaniem zbiorników dwupłaszczowych w kopalniach ropy naftowej i gazu ziemnego.

3.3.3 Udzielanie zezwoleń na oddanie do ruchu, obiektów, maszyn i urządzeń zakładu górniczego

W 2006 roku na podstawie badań kontrolnych - badań odbiorczych urządzeń nowych lub zmodernizowanych, w poszczególnych grupach

specjalistycznych Urząd Górniczy do ds. Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych wydał 155 zezwoleń w tym:

- 56 zezwoleń na oddanie do ruchu wyciągów szybowych, wentylatorów głównych, stacji odmetanowania, sprężarek powietrza i pompowni,
- 49 zezwoleń na oddanie do ruchu urządzeń telekomunikacyjnych,
- 50 zezwoleń na oddanie do ruchu wewnętrz-

nych instalacji i sieci elektroenergetycznych wysokiego i średniego napięcia, zasilających podstawowe obiekty i urządzenia.

Ponadto dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych wydali 209 decyzji na oddanie do ruchu innych podstawowych obiektów, maszyn i urządzeń zakładu górniczego.

3.3.4 Wydawanie pozwoleń na nabywanie i przechowywanie materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego

W roku 2006 dyrektorzy OUG wydali 47 nowych decyzji oraz dokonali 42 zmian decyzji pozwalających na nabywanie i przechowywanie materiałów wybuchowych.

Działając na podstawie art. 4a ustawy z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego, Prezes WUG nadał materiałom wybuchowym numery identyfikacyjne poprzez wydanie 67 świadectw.

Ponadto z upoważnienia Prezesa w Wyższym Urzędzie Górniczym prowadzony jest re-

jestr materiałów wybuchowych w związku z którym sporządzono:

- 72 karty rejestrowe w formie książkowej,
- 72 karty w formie dokumentu elektronicznego - rejestr informatyczny udostępniony jest na stronach BIP WUG osobom zainteresowanym,
- 41 pism informujących wnioskodawców o wpisie materiału wybuchowego do rejestru, wykreśleniu z rejestru bądź też wyłączeniu z rejestru.

3.4 Wydawanie pozwoleń na budowę, przebudowę lub rozbiórkę, dopuszczanie do użytkowania oraz kontrola utrzymania obiektów budowlanych zakładu górniczego

Wykonując zadania administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa organy nadzoru górniczego w 2006 roku wydały łącznie 326 decyzji budowlanych, w tym 217 o pozwoleniu na budowę obiektów budowlanych zakładu górniczego, 88 pozwoleń na rozbiórkę oraz 21 decyzji o pozwoleniu na użytkowanie obiektów budowlanych zakładu górniczego. Rozpatrzono 370 zgłoszeń robót budowlanych, dokonanych w trybie art. 30 ust. 1 Prawa budowlanego. Realizując funkcję organów nadzoru budowlanego zwracano szczególną uwagę na ustawowy obowiązek posiadania przez inwestora planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia. W trybie nadzoru budowlanego w 10 przypadkach wstrzymano roboty budowlane prowadzone

z naruszeniem prawa. W 2006 roku nie zanotowano zdarzeń o charakterze katastrof budowlanych. Wystąpiła natomiast jedna awaria obiektu budowlanego zakładu górniczego. Uszkodzeniu uległy dźwigary dachu magazynu soli w Kopalni Soli „Kłodawa”. Awaria konstrukcji dachu nie miała wpływu na bezpieczeństwo pozostałej konstrukcji budynku. W obiektach budowlanych zakładu górniczego zaistniały również dwa pożary (w trakcie robót likwidacyjnych KWK „Katowice-Kleofas” oraz w ZG „Sobieski”). Na przestrzeni 2006 roku nie odnotowano żadnego wypadku przy wykonywaniu robót budowlanych, podlegających nadzorowi górniczemu. W 2006 roku wydano 104 świadectwa potwierdzające posiadanie kwalifikacji osób do nadzoru ruchu w zakresie robót budowlanych.

3.5 Gospodarka złożem, zagospodarowanie przestrzenne i ochrona środowiska

3.5.1 Uzgadnianie granic obszaru górniczego i terenu górniczego

Zgodnie z art. 25 ust. 2 ustawy Prawo geologiczne i górnicze Prezes Wyższego Urzędu Górniczego uczestniczy w procesie koncesyjnym jako organ współdziałający, uzgadniając wielkość i położenie projektowanych granic obszaru i terenu górniczego. Proces uzgadniania jest jednym ze środków dążenia do optymalnego zagospodarowania złóż kopalin oraz ograniczenia uciążliwości oddziaływania górnictwa na ludzi i środowisko. W roku 2006 Prezes Wyższego Urzędu Górniczego rozpatrzył 579 wniosków o uzgodnienie granic obszarów górniczych i terenów górniczych. W wyniku przeprowadzonych postępowań pozytywnie uzgodniono: 14 obszarów i terenów górniczych dla kopalin podstawowych oraz 494 obszarów i terenów górniczych dla kopalin pospolitych (w tym 326 ze starostami). Negatywnie rozpatrzono 1 wniosek dla kopalin podstawowych oraz 23 wnioski dla kopalin pospolitych, w tym 10 wniosków otrzymanych od starostów. W związku ze stwier-

dzonymi błędami oraz wobec nie przedłożeniem przez wnioskodawców niektórych dokumentów, istotnych dla procesu uzgadniania, zwrócono 47 wniosków – celem poprawy i uzupełnienia.

Analiza powyższych danych pozwala zauważyć, że w 2006 roku znacznie zmniejszyła się liczba wniosków, które zwrócono do organów koncesyjnych celem poprawy lub uzupełnienia. Do najczęstszych powodów zwrotu wniosków należały:

- błędne wyznaczenie granic obszaru górniczego w stosunku do granic udokumentowania złoża,
- błędy w odczycie współrzędnych punktów załamania granic obszaru i terenu górniczego, oraz w obliczeniu ich powierzchni,
- kolizje we wzajemnym położeniu obszarów górniczych,
- niewłaściwe sporządzenie dokumentów kartograficznych (map obszaru i terenu górniczego).

Tabela 1.

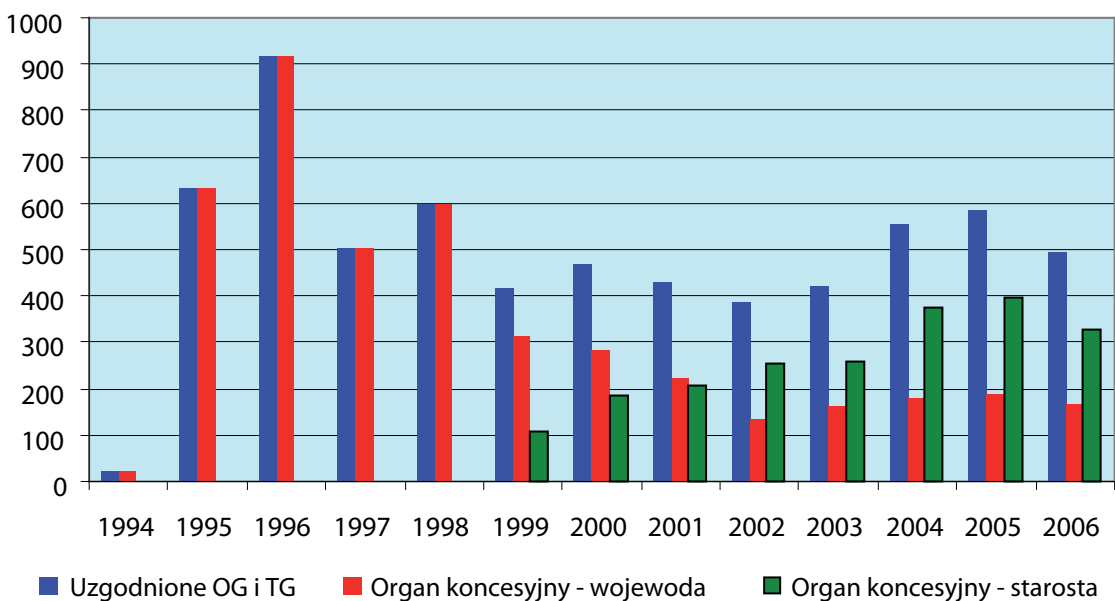
Rok	Rozpatrzone ogółem	Uzgodniono			% udział województwa	Zwroty (wnioski do poprawy)	
		Razem	województwa	starosta		ilość	% całości
1994	20	20	20	-	100	-	0
1995	641	635	635	-	100	6	0,9
1996	990	918	918	-	100	72	7,3
1997	542	505	505	-	100	37	6,8
1998	629	597	597	-	100	32	5,1
1999	434	419	313	106	74,7	15	3,5
2000	512	471	286	185	60,7	41	8,0
2001	495	433	226	207	52,2	62	12,5
2002	420	386	133	253	34,5	34	8,1
2003	610	423	163	260	38,5	187	30,6
2004	756	556	180	376	32,4	196	25,9
2005	735	587	189	398	32,2	140	19,0
2006	579	494	168	326	34,0	47	8,1
Razem	6784	6444	4333	2111	67,2	869	12,8

Od września 1994 roku, tj. od wejścia w życie ustawy Prawo geologiczne i górnicze uzgodniono obszary i tereny górnicze dla: 634 złóż kopalin podstawowych i 6444 złóż kopalin pospolitych (w tym 2 111 ze starostami). Kolejny rok potwierdza rosnącą tendencję ilości koncesji udzielanych przez starostów, z czym wiąże się większa ilość wniosków o uzgodnienie granic obszarów i terenów górni-

czych, kierowanych przez te organy do Prezesa WUG (tab. 1). Dążenie podmiotów gospodarczych do wydania koncesji przez starostów wynika m.in. z:

- braku potrzeby sporządzania planów ruchu i projektów zagospodarowania złoża,
- braku, w chwili ubiegania się o koncesję, tytułu prawnego do całości nieruchomości, na której udokumentowano złoża kopaliny.

Uzgadnianie granic obszarów i terenów górniczych dla kopalin pospolitych w latach 1994 - 2006

3.5.2 Uzgadnianie koncesji na poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin pospolitych

Dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych uzgadniają koncesje udzielane na działalność o którą precyzuje art.16 ust. 2a Prawa geologicznego i górniczego (na poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin pospolitych, jeżeli jednocześnie spełnione są odpowiednie wymagania). W 2006 roku rozpatrzono ogółem 1012 wniosków organów koncesyjnych, w tym 467 dotyczących prac geologicznych, a 545 wydobywania kopalin. Spośród nich, 343 wniosków dotyczyło wygaszenia lub zmiany udzielonej koncesji.

Z powyższych 1012 wniosków uzgodniono 980, a 32 zwrócono do poprawy lub uzupełnienia. Niezależnie od działań administracyjnych, pojawiające się problemy omówiono bezpośrednio w trakcie 4 spotkań ze starostami z województw mazowieckiego i warmińsko-mazurskiego.

W zakładach eksploatujących kopaliny pospolite w warunkach art. 16 ust. 2a Pgg, w 2006 r. nadal stwierdzano rozdrabnianie złóż kopalin. W związku z tym Prezes WUG podjął rozmowy na ten temat z Głównym Geologiem Kraju oraz

wystąpił z pismem wskazującym na potrzebę prawnego uregulowania trybu zmiany koncesji przy zmianie zakresu wydobywania kopalin pospolitych oraz potrzebę uzgadniania z organami nadzoru górniczego wykonania obowiązków przedsiębiorcy, wynikających z art. 80 Pgg, przed wygaszeniem koncesji.

W trakcie procedury uzgadniania projektów decyzji koncesyjnych dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych napotykali następujące nieprawidłowości:

- projekty decyzji nie określały szczegółowych warunków prowadzenia ruchu zakładu górniczego, w tym dotyczących określenia podstawowych parametrów urabiania,
- w przesyłanych wnioskach koncesyjnych brak było określenia: właściwej szerokości pasów ochronnych, rzędnej dna wyrobiska górniczego w stosunku do rzędnej udokumentowanego złoża, sposobu postępowania z masami ziemnymi i skalnymi oraz sposobu likwidacji wyrobiska górniczego i rekultywacji gruntów po zakończeniu działalności górniczej,
- wnioski dotyczące zmiany koncesji w zakresie granicy obszaru górniczego nie uwzględniały rozliczenia zasobów złoża,
- w przypadku wnioskowania o udzielenie kolejnych koncesji na eksploatację w obszarze jednego dużego złoża kopaliny pospolitej brak było odpowiedniej aktualizacji zasobów.

3.5.3 Opiniowanie projektów zagospodarowania złoża oraz zmian tych projektów

W 2006 roku dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych, na wniosek przedsiębiorców, zaopiniowali 150 projektów zagospodarowania złoża, w 123 przypadkach wydając opinie pozytywne, a w 27 negatywne (zawierające uwagi). Z kolei na wniosek organów koncesyjnych zaopiniowały 161 dodatków do tych projektów, w tym 132 pozytywnie, a 29 negatywnie. Niezależnie, zorganizowano też naradę z przedstawicielami okręgowych urzędów górniczych oraz departamentów merytorycznych Wyższego Urzędu Górniczego, poświęconą m.in. stopniowi ingerencji organów nadzoru górniczego w treść dokumentów opiniowanych, funkcjonowaniu przepisów prawa w praktyce oraz zbieżności kompetencji organów koncesyjnych i organów nadzoru górni-

czego w świetle zadań zapisanych w ustawie Prawo geologiczne i górnicze.

Z brakiem obowiązku sporządzania projektów zagospodarowania złoża, dla zakładów górniczych, o których mowa w art. 16 ust. 2a Prawa geologicznego i górniczego, wiążą się również przypadki przekraczania robotami górniczymi granic obszarów górniczych. W 2006 r. urzędy górnicze stwierdziły ogółem 12 takich przypadków, każdorazowo informując o nich organy koncesyjne, w tym w 5 przypadkach szczebla powiatowego, a w 7 wojewódzkiego.

Powyższe problemy były także przedmiotem wystąpienia do Ministra Środowiska, w którym przedstawiono przygotowane propozycje nowelizacji Pgg, zmierzające do wyeliminowania opisanych, niekorzystnych zjawisk.

3.5.4 Uzgadnianie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

W 2006 roku organy nadzoru górniczego dokonały uzgodnień 688 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Uzgodnień tych dokonywano w trybie ustawy z dnia 27 mar-

ca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 80 poz. 717, z późn. zm.). Uzgadniając projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w szczególności

zwracano uwagę, aby przedkładane rozwiązania planistyczne umożliwiały wykonanie przez przedsiębiorcę górniczego uprawnień, wynikających z koncesji na wydobywanie kopaliny oraz zapewniały zachowanie warunków ochrony zdrowia, bezpieczeństwa ludzi i mienia na terenach objętych wpływami eksploatacji górniczej.

W 2006 roku organy nadzoru górniczego dokonały uzgodnień 10 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego terenów górniczych. Uzgodnień tych dokonano w sposób

przewidziany art. 53 ustawy – Prawo geologiczne i górnicze, mając na uwadze konieczność integracji działań przedsiębiorcy górniczego z interesami gmin górniczych i społeczności lokalnych. Obowiązek sporządzania planów dla terenu górniczego w dalszym ciągu realizowany jest w niewielkim stopniu (w 2006 r. gminy uchwały ich jedynie 8). Brak takiego planu miejscowego uniemożliwia natomiast właściwym organom wydanie decyzji o warunkach zabudowy dla obiektów budowlanych, które nie są inwestycją celu publicznego.

3.5.5 Opiniowanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

W 2006 roku organy nadzoru górniczego w 298 przypadkach wyraziły opinie dotyczące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy dla terenów objętych działalnością górniczą. Z mocy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym studium sporządza się obowiązkowo dla obszaru w granicach administracyjnych gminy, przy czym nie jest ono aktem prawa miejscowego. W studium uwzględniane były w szczególności:

zagrożenia dla bezpieczeństwa ludności i jej mienia oraz występowanie: obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych, udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych i terenów górniczych. Określono w nich między innymi: obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas skalnych, obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny oraz obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji.

3.5.6 Uzgadnianie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania na terenach górniczych

W 2006 roku wydano 4507 postanowień uzgadniających decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz o lokalizacji inwestycji celu publicznego. Organy nadzoru górniczego wydały również 3144 informacji o warunkach geologiczno-górniczych. Celem tych uzgodnień jest zapewnienie bezpieczeństwa powszechnego dla obiektów wznoszonych na terenach gmin górniczych, głównie poprzez zastosowanie odpowiednich, konstrukcyjnych zabezpieczeń budowlanych.

Zadania związane z ochroną obiektów budowlanych realizowano także w trakcie in-

spekcji w zakładach górniczych. Kontrolowano prawidłowość ustalania czynników geologiczno-górniczych w wydanych przez urzędy górnicze postanowieniach dla projektowanych obiektów budowlanych nie wchodzących w skład zakładu górniczego, a usytuowanych na terenach górniczych. Sprawdzano również stosowanie przez zakłady górnicze metod eksploatacji minimalizujących powstawanie szkód w obiektach i urządzeniach na powierzchni oraz przestrzeganie rygorów eksploatacji i koordynacji robót górniczych, ustalonych w uchwałach Komisji ds. Ochrony Powierzchni oraz w planach ruchu.

3.5.7 Opiniowanie projektów zadań proekologicznych w górnictwie

Na podstawie delegacji art. 411 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 (Dz.U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902) Prawa ochrony środowiska Prezes WUG opiniuje wnioski przedsiębiorców o dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zadań z zakresu górnictwa o charakterze proekologicznym. W 2006 roku Prezes NFOŚiGW przesłał do zaopiniowania pięć takich wniosków, złożonych przez:

- Katowicki Holding Węglowy S.A., pt.: „Modernizacja obiegu wodno-mułowego Zakładu Mechanicznej Przeróbki Węgla KWK Staszic”,
- Urząd Miejski w Zabrze, pt.: „Likwidacja pożaru hałdy Ruda w Zabrze”,
- P.P. Kopalnia Soli Bochnia w likwidacji, pt.: „Zabezpieczanie i podsadzanie wyrobisk w rejonie na wschód od szybu Sutoris”,
- Kopalnię Siarki Machów w Tarnobrzegu, pt.: „Rekultywacja terenów pogórnich Kopalni Siarki Machów (obszary: Machów–Piasечно i Jeziórko) – etap 2007”,
- Kopalnie i Zakłady Przetwórcze Siarki SIAR-KOPOL w likwidacji, pt.: „Rekultywacja terenów górniczych, likwidacja obiektów i otworów wiertniczych Zakładu Górniczego Kopalni Siarki Jeziórko wraz z pracami zabezpieczającymi oraz przedsięwzięciami zapobiegającymi powstawaniu zagrożeń w związku z likwidacją zakładu górnego w 2007 roku”.

3.5.8 Opiniowanie wniosków w sprawach rekultywacji terenów po działalności górniczej

Obowiązek opiniowania przez organy nadzoru górniczego decyzji w sprawach rekultywacji gruntów po działalności górniczej wynika z:

- art. 22 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity Dz.U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266 z późn. zm.),
- art. 374 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony śro-

dowiska w związku z art. 362 ust 1 pkt 2 i ust. 6 ww. ustawy.

Organy nadzoru górniczego uczestniczą w szerokim zakresie w postępowaniach dotyczących rekultywacji gruntów po działalności górniczej w związku z objęciem nadzoru nad wydobywaniem kopalin pospolitych. W roku 2006 wydano ogółem 431 postanowień w sprawach rekultywacji gruntów, w tym 170 postanowień opiniujących uznanie rekultywacji za zakończoną.

3.6 Stwierdzanie kwalifikacji

3.6.1 Stwierdzanie kwalifikacji kierownika ruchu w podziemnych zakładach górniczych

Prezes Wyższego Urzędu Górniczego działając na podstawie art. 68 ust. 4 ustawy Prawo geologiczne i górnicze stwierdza kwalifikacje do pełnienia funkcji kierownika ruchu podziemnego zakładu górniczego. Postępowanie kwalifikacyjne prowadzi Komisja egzamina-

cyjna dla stwierdzenia kwalifikacji kierownika ruchu podziemnych zakładów górniczych. Postępowanie kwalifikacyjne opiera się na rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 11.06.2002 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa i dozoru ruchu za-

kładow górniczych, mierniczego górniczego i geologa górniczego oraz wykazu stanowisk w ruchu zakładu górniczego, które wymagają szczególnych kwalifikacji (Dz.U. Nr 84, poz. 755 z późn. zm.). Szczegółowa procedura w powyższym zakresie została włączona do Księgi Jakości Systemu zarządzania jakością WUG – proces: WUG-KP-002-GK.

W roku 2006 do Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego wpłynęły 44 wnioski o stwierdzenie kwalifikacji kierownika ruchu podziemnych zakładów górniczych. Łącznie przeprowadzono 16 egzaminów w wyniku czego:

- 30 osób uzyskało kwalifikacje do pełnienia funkcji kierownika ruchu podziemnego zakładu górniczego wydobywającego węgiel kamienny,
- 3 osoby uzyskało kwalifikacje do pełnienia funkcji kierownika ruchu podziemnego zakładu górniczego wydobywającego kopaliny inne niż węgiel kamienny,
- 1 osoba uzyskała kwalifikacje do pełnienia funkcji kierownika ruchu zakładu wykonującego roboty podziemne z zastosowaniem techniki górniczej w Kopalni Doświadczalnej „Barbara”.

3.6.2 Stwierdzanie kwalifikacji mierniczego górniczego i geologa górniczego

Zgodnie z art. 70 ust. 4 ustawy Prawo geologiczne i górnicze, Prezes Wyższego Urzędu Górniczego stwierdza kwalifikacje mierniczego górniczego i geologa górniczego. W zakresie tym działa z pomocą Komisji egzaminacyjnej dla stwierdzenia kwalifikacji mierniczego górniczego i geologa górniczego. Postępowanie kwalifikacyjne opiera się na rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 11.06.2002 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa i dozoru ruchu zakładów górniczych, mierniczego górniczego i geologa górniczego oraz wykazu stanowisk w ruchu zakładu górniczego, które wymagają szczególnych kwalifikacji (Dz.U. Nr 84, poz. 755, z późn. zm.). Szczegółowa procedura w powyższym zakresie została włączona do Księgi Jakości Systemu zarządzania jakością WUG – proces: WUG-KP-001-OSG.

W 2006 roku do Prezesa WUG wpłynęło 15 wniosków o stwierdzenie kwalifikacji mierniczego górniczego oraz 15 o stwierdzenie kwalifikacji geologa górniczego. Przeprowadzono 6 egzaminów dla stwierdzenia kwalifikacji mierniczego górniczego, do których przystąpiło 11 osób (zdało 11) oraz 4 egzaminy dla stwierdzenia kwalifikacji geologa górniczego, do których przystąpi-

ło 9 osób (zdało 7). Poniższa tabela przedstawia uzyskane kwalifikacje wg rodzaju zakładów górniczych, określonych w § 3 ust. 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki:

mierniczy górniczy	geolog górniczy
w podziemnych zakładach górniczych	
8	2
w odkrywkowych zakładach górniczych	
2	-
w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi	
1	5
Razem: 11	Razem: 7

W przypadku osób ubiegających się o stwierdzenie kwalifikacji mierniczego górniczego:

- w 4 przypadkach zakończono postępowanie,
- 6 osób jest w trakcie realizacji części pisemnej egzaminu,
- 2 osoby zostały skierowane na wyższe uczelnie techniczne celem zaliczenia egzaminów uzupełniających z geodezji górniczej,

- w stosunku do 3 osób zakończono postępowanie z uwagi na niewykonanie pracy pisemnej w oznaczonym terminie.

Podobnie w przypadku kwalifikacji geologa górniczego:

- w 4 przypadkach zakończono postępowanie,
- 8 osób realizuje pisemną część egzaminu,
- 2 osoby oczekują na możliwość złożenia wniosku o wyznaczenie terminu ponownego egzaminu,
- 1 osoba oczekuje na wyznaczenie terminu egzaminu ustnego.

Ponadto, sporządzono 10 pisemnych wyjaśnień osobom zainteresowanym uzyskaniem stwierdzenia kwalifikacji. W 4 przypadkach wyjaśniono zainteresowanym stan prawny w odniesieniu do kwalifikacji asystentów mierniczego górniczego. Analizowano też propozycje zmian rozporządzenia Ministra Gospodarki zmieniającego rozporządzenie w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa i dozoru ruchu zakładów górniczych, mierniczego górniczego i geologa górniczego oraz wykazu stanowisk w ruchu zakładu górniczego, które wymagają szczególnych kwalifikacji.

3.6.3 Stwierdzanie kwalifikacji osób kierownictwa oraz specjalistów wykonujących czynności w zakresie ratownictwa górniczego zatrudnionych w podmiotach zawodowo trudniących się wykonywaniem czynności w zakresie ratownictwa

Na podstawie art. 75a ust. 3 ustawy Prawo geologiczne górnicze – Prezes Wyższego Urzędu Górniczego stwierdza kwalifikacje osób kierownictwa oraz specjalistów wykonujących czynności w zakresie ratownictwa górniczego, zatrudnionych w podmiotach zawodowo trudniących się wykonywaniem czynności w zakresie ratownictwa górniczego. Postępowanie kwalifikacyjne prowadzi Komisja egzaminacyjna dla stwierdzania kwalifikacji osób kierownictwa oraz specjalistów wykonujących czynności w zakresie ratownictwa górniczego w oparciu o rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 15 grudnia 2005 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa oraz specjalistów wykonujących czynności w zakresie ratownictwa górniczego, zatrudnionych w podmiotach zawodowo trudniących się wykonywaniem czynności w zakresie ratownictwa górniczego (Dz.U. Nr 261, poz. 2186). Szczegółowa procedura w powyższym zakresie została włączona do książki Jakości Systemu zarządzania jakością WUG-proces: WUG-GG

W roku 2006 do Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego wpłynęły dwa wnioski o stwierdzenie kwalifikacji kierownika jednostki ratownictwa górniczego, 14 wniosków o stwierdzenie kwalifikacji kierownika okręgowej stacji ratownictwa górniczego i jeden wniosek o stwierdzenie kierownika zawodowych zastępów ratowniczych. Wszystkie wnioski dotyczyły stanowisk wykonujących czynności ratownictwa dla podziemnych zakładów górniczych. Przeprowadzono siedem egzaminów. Kwalifikacje kierownika okręgowej stacji ratownictwa górniczego wykonującego czynności ratownictwa dla podziemnych zakładów górniczych uzyskało 12 osób a jedna osoba uzyskała kwalifikacje kierownika jednostki ratownictwa górniczego wykonującego czynności ratownictwa dla podziemnych zakładów górniczych. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego w dwóch przypadkach odmówił dopuszczenia do egzaminu z uwagi na brak dyplomu ukończenia studiów wyższych w zakresie specjalności górniczej oraz w dwóch przypadkach z powodu braku wymaganego okresu praktyki w służbach ratowniczych.

3.6.4 Stwierdzanie kwalifikacji osób kierownictwa i dozoru ruchu w zakładach górniczych oraz osób zatrudnionych na stanowiskach wymagających szczególnych kwalifikacji

Dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych w 2006 roku stwierdzili kwalifikacje do wykonywania czynności:

- w kierownictwie ruchu zakładów górniczych – 337 osobom;
- w dozorze wyższym – 673 osobom;
- w dozorze średnim – 1 133 osobom;
- w dozorze niższym – 1 922 osobom;
- na stanowiskach w ruchu zakładu górniczego, wymagających szczególnych kwalifikacji zawodowych i warunków zdrowotnych – 7 270 osobom.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2006 r. w postępowaniu odwoławczym Prezes

Wyższego Urzędu Górniczego rozpatrzył 13 odwołań wniesionych od decyzji dyrektorów okręgowych urzędów górniczych, odmawiających dopuszczenia do egzaminu dla stwierdzenia kwalifikacji osób kierownictwa lub dozoru ruchu oraz szczególnych kwalifikacji zawodowych i warunków zdrowotnych. Z tego Prezes Wyższego Urzędu Górniczego:

- w 9 przypadkach utrzymał w mocy zaskarżone decyzje organu I instancji;
- w 4 przypadkach wydał decyzje uchylające decyzje organu I instancji i dopuszczające kandydatów do egzaminu.

3.7 Nadawanie uprawnień rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego

W roku 2006 Prezes Wyższego Urzędu Górniczego rozpatrywał wnioski w sprawie uprawnień rzeczoznawcy, dotyczące działalności wynikającej z przepisów rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 28 czerwca 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w podziemnych zakładach górniczych (Dz.U. Nr 139, poz. 1169 z późn. zm.).

Przeprowadzono, z wynikiem pozytywnym, kontrole w 5 jednostkach w zakresie prowadzonej działalności rzeczoznawczej.

W 2006 roku Prezes Wyższego Urzędu Górniczego wydał:

- 22 decyzje nadające jednostkom naukowo-badawczym lub osobom fizycznym uprawnienia rzeczoznawcy ds. ruchu zakładu górniczego w tym:

w zakresie obudów:

- 2 decyzje nadających jednostkom naukowo-badawczym uprawnienia rzeczoznaw-

cy ds. ruchu zakładu górniczego w zakresie projektowania obudowy kotwowej,

- 1 decyzję dotyczące nadania uprawnień rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego w zakresie projektowania obudowy kotwowej,
- 2 decyzje nadających jednostkom naukowo-badawczym uprawnienia rzeczoznawcy ds. ruchu zakładu górniczego w zakresie opiniowania doboru obudowy podporowej,
- 4 decyzje dotyczące nadania uprawnień rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego w zakresie opiniowania doboru obudowy podporowej.

w zakresie robót strzałowych:

- 2 uprawnienia rzeczoznawców do spraw ruchu zakładu górniczego w zakresie robót strzałowych w odkrywkowych zakładach górniczych.

w zakresie zwalczania zagrożenia tąpnięciami:

- 4 decyzje nadające jednostkom naukowo-badawczym uprawnienia rzeczoznawcy do

- spraw ruchu zakładu górniczego w zakresie oceny i zwalczania zagrożenia tąpnięciami,
 - 2 decyzje nadające osobom fizycznym uprawnienia rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego w zakresie opiniowania rozwiązań technicznych poprzedzających wprowadzenie nowych systemów eksploatacji rud miedzi, cynku i ołowiu lub odmian tych systemów,
 - 2 decyzje nadające osobom fizycznym uprawnienia rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego w zakresie oceny i zwalczania zagrożenia tąpnięciami.
- w zakresie przewietrzania, klimatyzacji, pożarów, zagrożenia metanowego, wyrzutami gazów i skał:
- 1 decyzję nadającą osobie fizycznej uprawnienia rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego w zakresie zagrożenia metanowego i zagrożenia wyrzutami gazów i skał,
- oraz
- 2 decyzje dla dwóch jednostek naukowo – badawczych uprawnienia rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego w zakresie zagrożenia metanowego i zagrożenia wyrzutami gazów i skał.

3.8 Przejmowanie dokumentacji mierniczo-geologicznej z likwidowanych zakładów górniczych do Archiwum Dokumentacji Mierniczo-Geologicznej w Wyższym Urzędzie Górniczym i udzielanie informacji o terenach pogórnich

Archiwum Dokumentacji Mierniczo-Geologicznej w Wyższym Urzędzie Górniczym w 2006 roku przejęło dokumentację mierniczo-geologiczną z 34 zlikwidowanych zakładów górniczych lub ich części. W chwili obecnej dysponuje dokumentacją mierniczo-geologiczną z 214 zlikwidowanych podziemnych, odkrywkowych i otworowych zakładów górniczych. Na bieżąco prowadziło aktualizację komputerowych baz danych. Na koniec 2006 r. w bazie posiadanych dokumentów zarejestrowano 11388 ich zbiorów (kompletów map), z których 622 przybyło w 2006

roku. Narastająco zgromadzono 72632 sztuk dokumentów, w tym 6975 w roku 2006. W bazie dokumentów zeskanowanych zarejestrowano 44692 plików obrazów rastrowych, głównie map oraz dokumentów tekstowych, w tym 257 w 2006 r. W zależności od składanych wniosków, Archiwum udzielało też pisemnych informacji dla urzędów miejskich i gminnych oraz inwestorów o warunkach górniczo-geologicznych działek budowlanych, zlokalizowanych na byłych terenach górniczych. W 2006 roku sporządzono 689 takich informacji.

3.9 Rozpatrywanie skarg, wniosków oraz zażaleń

W 2006 roku do Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego wpłynęło 58 skarg i wniosków. Do okręgowych urzędów górniczych wpłynęły 137 skargi i wnioski.

Przyczyny wniesionych skarg i wniosków były bardzo zróżnicowane.

Przyczyny te można zgrupować następująco:

- naruszanie obowiązujących przepisów w procesie wykonywania prac i robót górniczych,
- lekceważenie przez przedsiębiorców górniczych powinności w zakresie ochrony środowiska,
- poczucie doznanej krzywdy z powodu działalności zakładów górniczych lub chęć uzyskania korzyści materialnych od funkcjonującej w pobliżu kopalni,
- okoliczności powstawania nowych odkrywkowych zakładów górniczych oraz nielegal-

ne wydobywanie kruszyw przydatnych do budowy domów i dróg,

- niezajomość skarżących w zakresie obowiązujących przepisów regulujących działalność zakładów górniczych, przepisów regulujących postępowanie administracyjne i postępowanie cywilne oraz brak wiedzy co do właściwości rzeczowej urzędów administracji publicznej,
- brak właściwej reakcji osób kierownictwa zakładów górniczych na nieprawidłowości występujące w ruchu zakładów górniczych,
- chęć załatwienia swoich osobistych spraw z wykorzystaniem urzędów górniczych.

Zdecydowana większość skarg i wniosków skierowanych do organów nadzoru górniczego dotyczyła działalności odkrywkowych zakładów górniczych kopalni pospolitych, których ilość stale zwiększa się.

Ilość skarg i wniosków skierowanych w 2006 r. do organów nadzoru górniczego (WUG i OUG) wzrosła w stosunku do ilości w 2005 r.:

- w 2005 r.- 171 skarg i wniosków,
- w 2006 r.- 195 skarg i wniosków.

Zwiększyła się ilość skarg i wniosków załatwionych w 2006 r. przez Wyższy Urząd Górniczy w stosunku do ilości w 2005 r.:

- w 2005 r.- 32 skarg i wniosków,
- w 2006 r.- 53 skargi i wnioski.

Nieznacznie zmniejszyła się ilość skarg i wniosków skierowanych do okręgowych urzędów górniczych z powodów powstawania nowych i nielegalnych kopalń, zwiększenia się ilości roszczeń o odszkodowania za szkody górnicze, jak również z powodu konfliktów pomiędzy przedsiębiorcą a osobami zamieszkałymi w sąsiedztwie zakładu górniczego:

- w 2005 roku 124 skargi i wnioski,
- w 2006 roku 119 skarg i wniosków.

Problematyka rozpatrywanych w 2006 r. skarg i wniosków nie zmieniła się w porównaniu z problematyką w roku 2005.

W 2006 r. zwiększyła się ilość skarg i wniosków załatwionych negatywnie (podniesione zarzuty nie zostały potwierdzone) w porównaniu z ilością w 2005 r.

- w 2005 r.- 40,
- w 2006 r.- 78.

Wśród skarg i wniosków załatwionych pozytywnie w 2006 r. tylko część zarzutów została potwierdzona w toku rozpoznania.

4. DZIAŁALNOŚĆ INSPEKCYJNA I KONTROLNA OKRĘGOWYCH URZĘDÓW GÓRNICZYCH I UGBKUE

Organy nadzoru górniczego sprawują nadzór i kontrolę nad ruchem zakładów górniczych zgodnie z art.109 Prawa geologicznego i górniczego. Podstawową formą prowadzenia nadzoru i kontroli w zakładach górniczych były przeprowadzane w nich inspekcje, kontrole problemowe oraz badania kontrolne.

Działalność inspekcyjna i kontrolna w nadzorowanych zakładach górniczych opierała się na:

- strategii działania urzędów górniczych na lata 2006 – 2010 i przyjętych w niej do realizacji celach i zadaniach na rok 2006,
- planach pracy i działaniach doraźnych oraz profilaktycznych, dostosowanych do wyników bieżących kontroli,
- wnioskach wynikających z analizy przyczyn zaistniałych zdarzeń i wypadków.

Inspekcje i kontrole miały na celu między innymi sprawdzenie stanu przestrzegania przepisów prawa związanego z ruchem zakładów górniczych. Poprzedzały one także wydawanie przez organy nadzoru górniczego decyzji administracyjnych, np. zatwierdzanie planów ruchu zakładów górniczych, dokonywanie zaliczeń do poszczególnych stopni (klas, kategorii)

zagrożeń. Prowadzone były inspekcje doraźne i sprawdzające, kontrole problemowe oraz badania kontrolne urządzeń energomechanicznych i obiektów budowlanych.

Realizacja wybranych celów i działań w kontrolowanych zakładach górniczych, obejmowała:

- wdrażanie do praktyki znowelizowanych przepisów ustawy Prawo geologiczne i górnicze oraz aktów wykonawczych, w szczególności poprzez:
 - analizowanie i wyjaśnianie ich funkcjonowania w praktyce,
 - egzekwowanie obowiązku sporządzania dokumentu bezpieczeństwa,
- doskonalenie instrumentów zarządzania bezpieczeństwem pracy, w szczególności poprzez:
 - egzekwowanie dokonywania oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy,
 - kontrolę właściwego obłożenia robót i wymaganych kwalifikacji na stanowiskach pracy,
- zapewnienie pomocy w razie zagrożenia życia lub zdrowia ludzi i bezpieczeństwa w ruchu zakładu górniczego, poprzez:

- kontrolę poprawności i aktualności planów ratownictwa,
 - sprawdzanie organizacji i wyposażenia służb ratownictwa w stosunku do występujących zagrożeń i ich natężenia,
 - zapewnienie bezpieczeństwa w związku ze stosowaniem materiałów wybuchowych, w szczególności poprzez:
 - udzielanie zezwoleń na przechowywanie i używanie sprzętu strzałowego w zakładach górniczych,
 - kontrole prawidłowości przechowywania i używania środków strzałowych w zakładach górniczych,
 - zapewnienie warunków prawidłowej likwidacji zakładów górniczych, szczególnie poprzez:
 - badanie prawidłowości projektowanych rozwiązań technicznych w związku
- ku z likwidacją podziemnych wyrobisk górniczych z użyciem odpadów,
- ujednolicenie nadzoru nad robotami podziemnymi z zastosowaniem techniki górniczej, prowadzonymi w celu utrzymania systemu odwadniania,
 - ujednolicenie nadzoru nad zakładami górnictwami wydobywającymi kopaliny pospolite,
 - ochronę terenów po zakończeniu działalności górniczej.
- W 2006 r. pracownicy inspekcyjno-techniczni urzędów górniczych przeprowadzili w zakładach górniczych 12.155 inspekcji i kontroli problemowych oraz 1353 badań kontrolnych wykonanych przez Urząd Górniczy do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych.
- Działalność inspekcyjną okręgowych urzędów górniczych w poszczególnych miesiącach 2006 roku ujęto w tabelach.

Tabela 1 Działalność inspekcyjna okręgowych urzędów górniczych – kopaliny podstawowe

OUG	miesiące												RAZEM 2006
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Gliwice	124	135	154	118	133	131	124	108	142	125	131	96	1521
Katowice	108	139	133	109	107	96	94	84	104	103	113	93	1283
Lublin	10	9	18	12	7	5	11	8	9	7	7	10	113
Rybnik	127	117	94	72	117	90	123	96	102	106	100	67	1211
Razem w KWK	369	400	399	311	364	322	352	296	357	341	351	266	4128
Gliwice	134	143	162	126	143	143	130	113	154	135	142	110	1635
Katowice	124	168	155	134	130	112	118	100	137	120	133	109	1540
Kraków	31	55	65	46	65	78	61	64	59	52	69	41	686
Kielce	34	49	37	34	37	36	30	27	32	35	33	32	416
Krosno	35	39	39	37	38	45	30	34	40	46	41	32	456
Lublin	18	15	30	22	20	15	19	14	26	15	17	18	229
Rybnik	127	117	94	72	117	90	123	96	102	106	100	67	1211
Poznań	38	45	36	21	28	33	38	29	41	42	42	30	423
Warszawa	3	14	18	12	6	16	3	15	9	13	6	14	129
Wrocław	104	99	109	70	93	86	85	59	56	73	90	67	991
Biuro Wałbrz.	12	9	21	17	16	23	11	17	13	12	17	12	180
Razem Górnictwo	660	753	766	591	593	677	648	568	669	649	690	532	7896

Tabela 2 Wykonane inspekcje w górnictwie kopalin pospolitych

OUG	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Razem 2006
Gliwice	11	10	13	17	16	16	15	16	15	9	15	8	161
Katowice	10	6	10	10	18	8	8	4	12	14	7	8	115
Kraków	7	19	33	20	45	29	53	35	34	39	27	18	359
Kielce	30	24	41	49	34	37	23	23	45	45	39	26	416
Krosno	25	25	33	23	30	29	26	30	35	31	36	19	342
Lublin	29	35	40	29	42	51	36	32	34	43	39	19	429
Rybnik	1	0	0	2	3	4	4	9	2	3	2	3	33
Poznań	43	57	91	70	92	65	77	76	75	67	55	58	826
Warszawa	1	52	74	67	83	72	68	80	63	58	78	29	725
Wrocław	29	26	38	34	42	45	43	48	54	57	43	27	486
Biuro Wałbrz.	24	28	28	27	33	22	44	23	39	36	39	24	367
Ogółem Górnictwo	210	282	401	348	438	378	397	376	408	402	380	239	4259

Tabela 3 Liczba badań kontrolnych wykonanych przez Urząd Górniczy ds. Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych (UGBKUE)

OUG	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Razem 2006
W KWK	82	77	85	74	105	88	119	81	79	94	79	144	1107
Górnictwo	85	89	96	90	143	118	168	97	102	120	90	155	1353

W ramach sprawowanego nadzoru i kontroli w 2006 roku pracownicy urzędów górniczych przeznaczili 29.914 dni na inspekcje w zakładach górniczych, w tym 13.894 w kopalniach węgla kamiennego. W wyniku przeprowadzonych inspekcji, ze względu na podwyższony stan ryzyka zagrożeniami naturalnymi i stwierdzone

w czasie inspekcji nieprawidłowości w ruchu zakładów górniczych, wydobywających kopaliny podstawowe wstrzymano w 2326 przypadkach ruch urządzeń i prowadzenie robót górniczych stanowiących zagrożenie dla zatrudnionych pracowników, a w zakładach górniczych wydobywających kopaliny pospolite 281 robót.

5. DZIAŁALNOŚĆ REPRESYJNA

Jednym z elementów dążenia do poprawy bezpieczeństwa pracy w zakładach górniczych, ochrony środowiska i zabezpieczenia interesu społecznego w związku z prowadzoną działalnością geologiczną i górnictwem były w 2006 roku środki represyjne stosowane przez organy nadzoru górnictwa (dyrektorów okręgowych urzędów górniczych i Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych) na podstawie przepisów ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Pgg).

Do środków tych zalicza się:

- 1) wydawanie – na podstawie art. 113 ust. 1 pkt 3 Pgg – decyzji zakazujących, na czas nieprzekraczający dwóch lat, wykonywania określonych czynności w ruchu zakładu górnictwa osobom, o których mowa w art. 68 ust. 1 oraz art. 70 ust. 1, albo wykonywania określonych czynności osobom, o których mowa w art. 75a ust. 1 Pgg, w razie stwierdzenia naruszenia przez te osoby dyscypliny i porządku pracy, a zwłaszcza obowiązków określonych Pgg i wydanymi na podstawie tej ustawy przepisami;
- 2) sporządzanie – na podstawie art. 57 § 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. Nr 106, poz. 1148, z późn. zm.) – wniosków o ukaranie osób obwinionych o naruszenie przepisów prawa geologicznego i górnictwa i kierowanie ich do sądów rejonowych – wydziałów grodzkich;
- 3) stosowanie – na podstawie art. 41 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. Nr 12, poz. 114, z późn. zm.) – środków oddziaływania wychowawczego;
- 4) nakładanie grzywien w drodze mandatu karnego za wykroczenia określone w Pgg oraz ustawie z dnia 7 lutego 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 i Nr 170, poz. 1217), wymienione w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 października 2002 r. w sprawie nadania pracownikom zatrudnionym na stanowiskach inspekcyjno-technicznych w okręgowych urzędach górniczych oraz specjalistycznych urzędach górniczych uprawnień do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz. U. Nr 174, poz. 1421).

5.1 Wydawanie (na podstawie art. 113 ust. 1 pkt 3 Pgg) decyzji zakazujących wykonywania określonych czynności do lat dwóch osobom naruszającym dyscyplinę i porządek pracy

W okresie 2006 roku dyrektorzy urzędów górniczych wydali 18 decyzji w tym zakresie, tj. o 2 decyzje mniej niż w 2005 r.

Okres	Ilość wydanych decyzji	Struktura osób ukaranych			
		kierownictwo	dozór wyższy	dozór średni	dozór niższy
cały 2006 r.	18	—	3	11	4
cały 2005 r.	20	3	6	11	—
Różnica	– 2	– 3	– 3	0	+ 4

Powyższe decyzje wydali dyrektorzy OUG w: Gliwicach (2 decyzje), Katowicach (8 decyzji), w Krakowie (1 decyzja) i we Wrocławiu (5 decy-

zji) oraz dyrektor Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych (2 decyzje), w związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości podczas badania przyczyn i okoliczności zaistniałych w zakładach górniczych wypadków i zagrożeń.

W okresie od 1 stycznia 2006 r. do 31 grudnia 2006 r. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego rozpoznał w postępowaniu odwoławczym 2 odwołania wniesione od wymienionych decyzji dyrektorów urzędów górniczych. W 2 przypadkach utrzymał w mocy zaskarżone decyzje.

Ilość decyzji wydanych na podstawie art. 113 ust. 1 pkt 3 Pgg w 2006 r. (w porównaniu z 2005 r.):

Dyrektor OUG (UGBKUE) w:	Ilość decyzji wydanych na podstawie art. 113 ust. 1 pkt 3 Pgg – OGÓŁEM	Ilość decyzji wydanych na podstawie art. 113 ust. 1 pkt 3 Pgg w związku z wypadkami i zagrożeniami	Ilość decyzji wydanych na podstawie art. 113 ust. 1 pkt 3 Pgg w związku z przeprowadzonymi inspekcjami
Gliwicach	2	2	–
Katowicach	8	8	–
Kielcach	–	–	–
Krakowie	1	1	–
Krośnie	–	–	–
Lublinie	–	–	–
Poznaniu	–	–	–
Rybniku	–	–	–
Warszawie	–	–	–
Wrocławiu	5	5	–
UGBKUE	2	2	–
Ogółem	18	18	—

OUG (UGBKUE) w:		Ilość wydanych decyzji	Ilość osób ukaranych			
			kierownictwo	dozór wyższy	dozór średni	dozór niższy
Gliwicach	cały 2006 r.	2	–	–	1	1
	cały 2005 r.	7	1	3	3	–
Katowicach	cały 2006 r.	8	–	2	6	–
	cały 2005 r.	3	–	–	3	–
Kielcach	cały 2006 r.	–	–	–	–	–
	cały 2005 r.	–	–	–	–	–
Krakowie	cały 2006 r.	1	–	–	1	–
	cały 2005 r.	1	–	1	–	–
Krośnie	cały 2006 r.	–	–	–	–	–
	cały 2005 r.	–	–	–	–	–
Lublinie	cały 2006 r.	–	–	–	–	–
	cały 2005 r.	–	–	–	–	–
Poznaniu	cały 2006 r.	–	–	–	–	–
	cały 2005 r.	1	–	–	1	–
Rybniku	cały 2006 r.	–	–	–	–	–
	cały 2005 r.	3	–	1	2	–
Warszawie	cały 2006 r.	–	–	–	–	–
	cały 2005 r.	–	–	–	–	–
Wrocławiu	cały 2006 r.	5	–	–	2	3
	cały 2005 r.	4	2	1	1	–
UGBKUE	cały 2006 r.	2	–	1	1	–
	cały 2005 r.	1	–	–	1	–
Razem	cały 2006 r.	18	–	3	11	4
	cały 2005 r.	20	3	6	11	–

5.2 Kierowanie do sądów rejonowych – wydziałów grodzkich wniosków o ukaranie osób obwinionych o naruszenie przepisów

W 2006 r. dyrektorzy urzędów górniczych skierowali do sądów rejonowych – wydziałów grodzkich 305 wniosków o ukaranie obwinionych, tj. o 46 wniosków mniej niż w 2005 r.

Ilość rozpoznanych spraw przez sądy rejonowe w 2006 r. wyniosła 212, wobec 322 spraw rozpoznanych 2005 r. Suma orzeczonych grzywien w 2006 r. wyniosła natomiast 127 218 zł

(w 2005 r. – 129 421 zł), a średnia kara grzywny – 600 zł (w 2005 r. – 402 zł).

W 2006 r. większą ilość wniosków o ukaranie – w porównaniu z 2005 r. – skierowali dyrektorzy:

- 1) Okręgowego Urzędu Górniczego w Katowicach – 92 wnioski (69 w 2005 r.);
- 2) Okręgowego Urzędu Górniczego w Warszawie – 7 wniosków (3 w 2005 r.);
- 3) Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych – 1 wniosek (0 w 2005 r.).

Taką samą ilość wniosków o ukaranie w 2006 r. oraz w 2005 r. skierował Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Lublinie tj. 4 wnioski.

Mniejszą ilość wniosków w 2006 r. – w porównaniu z 2005 r. – skierowali dyrektorzy Okręgowych Urzędów Górniczych w:

- 1) Gliwicach – 48 wniosków (74 w 2005 r.);
- 2) Kielcach – 11 wniosków (13 w 2005 r.);

- 3) Krakowie – 3 wnioski (7 w 2005 r.);
- 4) Poznaniu – 6 wniosków (8 w 2005 r.);
- 5) Rybniku – 89 wniosków (116 w 2005 r.);
- 6) Wrocławiu – 44 wnioski (54 w 2005 r.).

Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Krośnie w 2006 r. nie skierował żadnego wniosku o ukaranie do sądu rejonowego (w 2005 r. skierował do sądów rejonowych 3 wnioski).

Wnioski do sądów rejonowych w 69 przypadkach skierowane zostały w związku z badaniem przyczyn i okoliczności wypadków i zagrożeń w zakładach górniczych, a w 236 przypadkach w wyniku przeprowadzonych inspekcji w zakładach górniczych.

Ilość wniosków skierowanych do sądów rejonowych wraz z wyszczególnieniem wniosków kierowanych w związku z przeprowadzonymi inspekcjami, wypadkami i zagrożeniami przedstawia się następująco:

Okres	Ilość wniosków skierowanych do sądów	Ilość wniosków rozpoznanych przez sądy	Suma orzeczonych kar grzywny w zł	Średnia kara grzywny w zł	Uniewinnienia
Cały 2006 r.	305	212	127 218	600	2
Cały 2005 r.	351	322	129 421	402	10
Różnica	– 46	– 110	– 2 203	+ 198	– 8

Dyrektor OUG (UGBKUE) w:	Ilość wniosków skierowanych do sądów rejonowych – OGÓŁEM	Ilość wniosków skierowanych w związku z zaistniałymi wypadkami i zagrożeniami	Ilość wniosków skierowanych w związku z przeprowadzonymi inspekcjami
Gliwicach	48	29	19
Katowicach	92	26	66
Kielcach	11	–	11
Krakowie	3	3	–
Krośnie	–	–	–
Lublinie	4	–	4
Poznaniu	6	–	6
Rybniku	89	6	83
Warszawie	7	–	7
Wrocławiu	44	4	40
UGBKUE	1	1	–
Ogółem	305	69	236

Wykaz spraw i ilość osób ukaranych przez sądy rejonowe – wydziały grodzkie w 2006 r.
(w porównaniu z 2005 r.)

OUG (UGBKUE) w:	Ilość wnio- sków skiero- wanych do sądów rejonowych	Ilość wniosków rozpatrywanych przez sądy rejo- nowe	Orzecz- na kara grzywny w zł	Uniewinnienia (przedawnienia)	Ilość osób ukaranych				
					kierownictwo	dozór wyższy	dozór średni	dozór niższy	inne osoby
Gliwicach cały 2006 r. cały 2005 r.	48 74	42 46	35 786 31 714	– –	12 13	9 8	11 12	– 1	10 12
Katowicach cały 2006 r. cały 2005 r.	92 69	53 69	23 590 24 250	– –	7 13	7 7	28 44	3 1	8 4
Kielcach cały 2006 r. cały 2005 r.	11 13	10 14	7 000 11 200	– 1	5 2	– 1	– –	– –	5 10
Krakowie cały 2006 r. cały 2005 r.	3 7	1 7	1 200 3 300	– 5	– 1	– –	– –	– –	1 1
Krośnie cały 2006 r. cały 2005 r.	– 3	2 2	300 500	– –	1 –	– –	– –	– –	1 2
Lublinie cały 2006 r. cały 2005 r.	4 4	8 3	6 400 1 600	– 1	– –	1 –	– –	– –	7 2
Poznaniu cały 2006 r. cały 2005 r.	6 8	7 7	9 000 9 250	1 1	– –	– –	– –	– –	6 6
Rybniku cały 2006 r. cały 2005 r.	89 116	52 121	20 460 28 830	– –	5 18	10 27	33 68	2 3	2 5
Warszawie cały 2006 r. cały 2005 r.	7 3	5 –	6 800 –	– –	– –	– –	– –	– –	5 –
Wrocławiu cały 2006 r. cały 2005 r.	44 54	31 53	16 180 18 777	1 2	5 14	3 3	4 17	– 1	18 16
UGBKUE cały 2006 r. cały 2005 r.	1 –	1 –	500 –	– –	– –	– –	– –	– –	1 –
Razem cały 2006 r. cały 2005 r.	305 351	212 322	127 218 129 421	2 10	35 61	30 46	76 141	5 6	64 58

5.3 Stosowanie środków oddziaływania wychowawczego przewidzianych w art. 41 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń

W 2006 r. dyrektorzy urzędów górniczych w stosunku do osób naruszających obowiązki pracownicze zastosowali w 737 przypadkach środki oddziaływania wychowawczego wobec 919 w 2005 r.

Okres	Środki oddziaływania wychowawczego przewidziane w art. 41 Kodeksu wykroczeń
cały 2006 r.	737
cały 2005 r.	919
Różnica	– 182

Środki te zastosowali dyrektorzy:

- 1) Okręgowego Urzędu Górniczego w Gliwicach – w 169 przypadkach (w 228 w 2005 r.);
- 2) Okręgowego Urzędu Górniczego w Katowicach – w 119 przypadkach (w 116 w 2005 r.);
- 3) Okręgowego Urzędu Górniczego w Kielcach – w 9 przypadkach (w 8 w 2005 r.);
- 4) Okręgowego Urzędu Górniczego w Krakowie – w 19 przypadkach (w 20 w 2005 r.);
- 5) Okręgowego Urzędu Górniczego w Krośnie – w 64 przypadkach (w 57 w 2005 r.);
- 6) Okręgowego Urzędu Górniczego w Lublinie – w 36 przypadkach (w 65 w 2005 r.);

- 7) Okręgowego Urzędu Górniczego w Poznaniu – w 6 przypadkach (w 15 w 2005 r.);
- 8) Okręgowego Urzędu Górniczego w Rybniku – w 246 przypadkach (w 302 w 2005 r.);
- 9) Okręgowego Urzędu Górniczego w Warszawie – w 7 przypadkach (w 20 w 2005 r.);
- 10) Okręgowego Urzędu Górniczego we Wrocławiu – w 52 przypadkach (w 71 w 2005 r.);
- 11) Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych – w 10 przypadkach (w 17 w 2005 r.).

Środki oddziaływania wychowawczego dyrektorzy zastosowali w 48 przypadkach w związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi podczas badania przyczyn i okoliczności zaistniałych w zakładach górniczych wypadków i zagrożeń, a w 689 przypadkach w związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi podczas inspekcji.

Ilość środków oddziaływania wychowawczego z wyszczególnieniem środków zastosowanych w związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi podczas inspekcji oraz zaistniałymi wypadkami i zagrożeniami przedstawia się następująco:

Dyrektor OUG (UGBKUE) w:	Ilość zastosowanych środków OGÓŁEM	Ilość zastosowanych środków w związku z wypadkami i zagrożeniami	Ilość zastosowanych środków w związku z inspekcjami
Gliwicach	169	18	151
Katowicach	119	18	101
Kielcach	9	2	7
Krakowie	19	2	17
Krośnie	64	–	64
Lublinie	36	–	36
Poznaniu	6	–	6
Rybniku	246	4	242
Warszawie	7	–	7
Wrocławiu	52	–	52
UGBKUE	10	4	6
Ogółem	737	48	689

Ilość zastosowanych środków oddziaływania wychowawczego w 2006 r. (w porównaniu z 2005 r.) przedstawia się następująco:

Dyrektor OUG (UGBKUE) w:	Ilość zastosowanych środków	Dyrektor OUG (UGBKUE) w:	Ilość zastosowanych środków
Gliwicach cały 2006 r. cały 2005 r.	169 228	Poznaniu cały 2006 r. cały 2005 r.	6 15
Katowicach cały 2006 r. cały 2005 r.	119 116	Rybniku cały 2006 r. cały 2005 r.	246 302
Kielcach cały 2006 r. cały 2005 r.	9 8	Warszawie cały 2006 r. cały 2005 r.	7 20
Krakowie cały 2006 r. cały 2005 r.	19 20	Wrocławiu cały 2006 r. cały 2005 r.	52 71
Krośnie cały 2006 r. cały 2005 r.	64 57	UGBKUE cały 2006 r. cały 2005 r.	10 17
Lublinie cały 2006 r. cały 2005 r.	36 65	Razem cały 2006 r. cały 2005 r.	737 919

5.4 Nakładanie grzywien w drodze mandatu karnego

Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach inspekcyjno-technicznych ukarali w 2006 r. w drodze mandatu karnego 2 717 osób na kwotę 398 724 zł. W 2005 r. ukarano 2 846 osób na kwotę 450 710 zł.

Ukarano 240 osób kierownictwa (315 w 2005 r.), 293 osoby wyższego dozoru ruchu (278 w 2005 r.), 1 189 osób średniego dozoru

ruchu (1 074 w 2005 r.), 66 osób niższego dozoru ruchu (89 w 2005 r.) oraz 929 innych osób (1 090 w 2005 r.).

Ilość ukaranych osób w drodze mandatu karnego, z podziałem na osoby kierownictwa i dozoru ruchu, oraz łączna kwota grzywien nałożonych w drodze mandatu karnego w 2006 r. (w porównaniu z 2005 r.) przedstawiają się następująco:

Pracownicy OUG (UGBKUE) w:	Ilość osób ukara- nych mandatem karnym	Łączna kwota nałożonych grzywien w zł	Ilość osób ukaranych				
			kierownictwo	dozór wyższy	dozór średni	dozór niższy	inne osoby
Gliwicach							
cały 2006 r.	593	94 750	13	93	379	7	101
cały 2005 r.	569	87 450	26	94	357	4	88
Katowicach							
cały 2006 r.	720	80 210	24	93	403	24	176
cały 2005 r.	713	86 005	32	53	356	18	254
Kielcach							
cały 2006 r.	96	19 350	24	5	9	2	56
cały 2005 r.	100	24 350	14	4	12	6	64
Krakowie							
cały 2006 r.	142	24 950	27	14	26	11	64
cały 2005 r.	197	38 080	38	14	39	25	81
Krośnie							
cały 2006 r.	40	6.550	11	2	1	5	21
cały 2005 r.	63	9.590	22	6	2	4	29
Lublinie							
cały 2006 r.	93	23 740	7	–	15	–	71
cały 2005 r.	110	23 575	4	1	13	2	90
Poznaniu							
cały 2006 r.	192	28 990	45	6	11	5	125
cały 2005 r.	297	59 000	65	16	4	8	204
Rybniku							
cały 2006 r.	372	45 190	25	54	203	5	85
cały 2005 r.	419	47 790	36	59	195	8	121
Warszawie							
cały 2006 r.	77	20 894	9	–	–	–	68
cały 2005 r.	83	22 080	33	–	1	1	48
Wrocławiu							
cały 2006 r.	364	48 800	53	20	132	6	153
cały 2005 r.	274	49 160	39	23	91	12	109
UGBKUE							
cały 2006 r.	28	5 300	2	6	10	1	9
cały 2005 r.	21	3 630	6	8	4	1	2
Razem							
cały 2006 r.	2 717	398 724	240	293	1 189	66	929
cały 2005 r.	2 846	450 710	315	278	1 074	89	1 090

6. REPREZENTOWANIE SKARBU PAŃSTWA W SPRAWACH ROSZCZEŃ Z TYTUŁU SZKÓD WYWOŁANYCH RUCHEM ZAKŁADU GÓRNICZEGO W RAZIE BRAKU PRZEDSIĘBIORCY ODPOWIEDZIALNEGO ZA SZKODĘ LUB JEGO NASTĘPCY PRAWNEGO

W 2006 roku do dyrektorów okręgowych urzędów górniczych będących reprezentantami Skarbu Państwa w sprawach o roszczenia z art. 96 albo art. 152 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze wpłynęły 2 wnioski o naprawienie szkody (o zawarcie ugody) spowodowanej ruchem zakładu górniczego oraz 6 pozwów o naprawienie tych szkód, skierowanych do sądów powszechnych. Łącznie z 7 sprawami z 2005 r. w sprawozdawanym okresie okręgowe urzędy górnicze uczestniczyły w rozpatrywaniu 15 spraw.

W przypadku obydwu wniosków skierowanych do dyrektorów okręgowych urzędów górniczych odmówiono zawarcia ugody wobec bezpodstawności wniosku albo braku związku przyczynowego pomiędzy historycznym kopalnictwem a powstałą szkodą.

W przypadku pozwów skierowanych do sądów powszechnych:

- 1) w dwóch sprawach dyrektor okręgowego urzędu górniczego odmówił zawarcia ugody wobec istnienia następcy prawnego zlikwidowanej kopalni;
- 2) w czterech sprawach sąd oddalił powództwo, z czego w dwóch sprawach strona po-

wodowa złożyła apelację, a jeden wyrok nie uprawomocnił się;

- 3) w jednej sprawie sąd powództwo częściowo uznał, nakazując pozwanemu zapłatę odszkodowania; strona pozwana – Skarb Państwa reprezentowany przez dyrektora okręgowego urzędu górniczego, wniosła apelację od wyroku;
- 4) w jednej sprawie sąd powództwo uznał, nakazując pozwanemu zapłatę odszkodowania; strona pozwana – Skarb Państwa reprezentowany przez dyrektora okręgowego urzędu górniczego, wniosła apelację od wyroku;
- 5) w jednej sprawie sąd drugiej instancji oddalił apelację powoda;
- 6) wykonano jeden prawomocny wyrok sądu, poprzez remont budynku mieszkalnego;
- 7) w toku (poza wymienionymi w punkcie 1) pozostawały trzy sprawy.

W 2006 roku w Departamencie Prawnym i Integracji Europejskiej przeprowadzono 21 konsultacji dotyczących sposobu załatwienia wniosków (pозwów), które wpłynęły do okręgowych urzędów górniczych o naprawę szkód bądź zwrot kosztów zabezpieczeń.

7. WSPÓŁPRACA Z INNYMI ORGANAMI NADZORU I KONTROLI

W ramach realizacji swych zadań statutowych urzędy górnicze w 2006 roku współpracowały z innymi organami administracji państwowej w szczególności z:

- Państwową Inspekcją Pracy,
- Radą Ochrony Pracy przy Sejmie RP,
- Głównym i Wojewódzkimi Inspektorami Ochrony Środowiska,
- Głównym Geologiem Kraju, geologami wojewódzkimi i powiatowymi,
- Głównym Inspektorem Nadzoru Budowlanego i powiatowymi inspektorami nadzoru budowlanego,
- Głównym Geodetą Kraju i geodetami wojewódzkimi,
- Urzędem Służby Cywilnej,
- Polskim Komitetem Normalizacyjnym,
- Archiwum Państwowym.

W ramach współdziałania organów nadzoru i kontroli zawarte zostało porozumienie pomiędzy Głównym Inspektorem Pracy a Prezesem Wyższego Urzędu Górniczego dotyczące zasad kontroli i nadzoru nad przestrzeganiem w zakładach górniczych przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy. W szczególności współdziałanie pomiędzy okręgowymi inspektoratami pracy a dyrektorami okręgowych urzędów górniczych obejmowało:

- prowadzenie wspólnych kontroli według ustalonych programów określających miejsca, zakresy i terminy tych kontroli,
- wymianę rocznych programów działania oraz sprawozdań z ich realizacji,
- organizowanie co najmniej raz w roku spotkań celem omówienia spraw będących przedmiotem współdziałania,
- wydawanie przez inspektorów pracy decyzji dotyczących wstrzymania określonych robót oraz naruszenia przepisów Prawa geologicznego i górniczego w zakładach górniczych.

W 2006 roku ze wspólne inspekcje urzędów górniczych i Państwowej Inspekcji Pracy dotyczyły kontroli działalności firm usługowych zatrudnionych w ruchu zakładu górniczego.

Kontrolą objęto 29 różnych firm usługowych prowadzących roboty górnicze w 11 kopalniach węgla kamiennego.

W wyniku inspekcji stwierdzono szereg nieprawidłowości w zakresie :

- prowadzenia dokumentacji,
- organizacji pracy,
- wykonawstwa obudowy wyrobisk,
- stanu technicznego maszyn i urządzeń,
 - wentylacji wyrobisk,
 - badań przyczyn i okoliczności wypadków.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nakazywano wstrzymanie prowadzonych robót górniczych oraz wstrzymywano ruch maszyn i urządzeń a w stosunku do winnych naruszenia przepisów zastosowano odpowiednie sankcje. W uzasadnionych przypadkach organizowano narady z osobami kierownictwa firm usługowych oraz kopalń, na których omawiano wyniki inspekcji.

Ponadto brano udział w pracach funkcjonujących przy Ministrze Środowiska: Rady Geologicznej, Komisji Zasobów Kopalin oraz Komisji Dokumentacji Hydrogeologicznych.

1. W związku z powołaniem Prezesa WUG w skład Rady Geologicznej uczestniczono w jej 2 posiedzeniach. W ramach prac Komisji Zasobów Kopalin uczestniczono w 4 posiedzeniach roboczych, w czasie których oceniono: 1 dokumentację geologiczną i 3 dodatki do dokumentacji, indywidualne kryteria bilansowości dla dokumentowania 1 złoża gazu, oraz opracowania nt. „Weryfikacji bazy zasobowej metanu jako kopaliny głównej na obszarze GZW” i nt. „Wyjaśnienia

warunków występowania i zróżnicowania metanonośności pokładów węgla na tle budowy geologicznej GZW, LZW i DZW w porównaniu z innymi zagłębiami na świecie". Z kolei, w ramach prac Komisji Dokumentacji Hydrogeologicznych wzięto udział w 5 posiedzeniach zespołu roboczego, opiniując: 3 dokumentacje hydrogeologicznych i 1 dodatek do takiej dokumentacji oraz 2 projekty prac hydrogeologicznych.

2. W 2006 roku na posiedzeniach Rady Ochrony Pracy przy Sejmie RP Prezes Wyższego Urzędu Górniczego zaprezentował dwa tematy:

- „Bezpieczeństwo i higiena pracy w kopalniach metanowych”
- „Stosowanie materiałów wybuchowych w górnictwie w aspekcie zapewnienia bezpieczeństwa pracy i bezpieczeństwa powszechnego”

Urzędy górnicze w 2006 roku kontynuowały współpracę z organami samorządów teryto-

rialnych w ramach Zespołów Porozumiewawczych i Komisji Koordynujących, działających na terenach właściwości miejscowej okręgowych urzędów górniczych we Wrocławiu, Rybniku, Gliwicach, Katowicach i Krakowie (zał. nr 4). Współpraca ta dotyczyła głównie działalności górniczej prowadzonej na terenach gmin górniczych: Markłowice, Mszana Dolna, Świerklany, Knurów, Piekary, Gierałtów, Bytom, Ruda Śląska, Mikołów, Sosnowiec, Lubin, Polkowice, Trzebinia, Chrzanów. Przedmiotem wzmożonej ochrony na tych terenach były obiekty budownictwa mieszkaniowego, obiekty przemysłowe, obiekty sakralne, rzeki, i cieki oraz powierzchniowe zbiorniki wodne. Ustalenia Zespołów i Komisji odnoszące się do ruchu zakładów górniczych egzekwowane były w trybie nadzoru przez urzędy górnicze. Kopalnie węgla kamiennego wchodzące w skład Kompanii Węglowej S.A. realizowały uzgodnienia zawarte z Generalną Dyрекcją Dróg Publicznych w zakresie koordynacji robót górniczych w pasie autostrady A4.

8. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI I JEDNOSTKAMI BADAWCZO-ROZWOJOWYMI

W 2006 roku współpracowano z jednostkami badawczo-rozwojowymi zwłaszcza z Głównym Instytutem Górnictwa w Katowicach oraz uczelniami górniczymi; Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie, Politechniką Śląską w Gliwicach oraz Politechniką Wrocławską.

W tych ramach między innymi współpracowano z zapleczem naukowo-badawczym – Zakładem Aerologii Górniczej GIG w Katowicach, w zakresie zwalczania zagrożenia pożarowego oraz z GIG – KD „Barbara” w Mikołowie w zakresie prowadzenia robót górniczych w warunkach zagrożenia metanowego, wybuchu pyłu węglowego, wyrzutu metanu i skał oraz stosowania środków strzałowych w zakładach górniczych. Ponadto współpracowano z AGH i PAN w Krakowie w zakresie zwalczania zagrożenia wyrzutami metanu i skał, zagrożenia pożarowego oraz zagrożenia tąpniętami.

Podjęto działania dotyczące podniesienia stanu bezpieczeństwa dla podziemnej eksploatacji pokładów węgla kamiennego w warunkach podwyższonego ryzyka poprzez prowadzenie pracy badawczej w tym zakresie przez zespół specjalistów z GIG.

- Ponadto przedstawiciele WUG wzięli udział w:
- dwóch naradach w KD „Barbara” w zakresie bezpieczeństwa stosowanych środków strzałowych,
 - odbiorach prac badawczych prowadzonych przez Główny Instytut Górnictwa,
 - badaniach dopuszczeniowych ruchomych składów MW prowadzonych w KD „Barbara” oraz urządzeń mieszalniczo-załadowniczych służących do wytwarzania i ładowania materiałów wybuchowych u producentów tych urządzeń, prowadzonych przez KD „Barbara”,
 - przeprowadzono inspekcje w czterech zakładach górniczych, w trakcie których do-

konano pomiarów przyrządem FOTOPYLOX produkcji EMAG umożliwiającym określenie zawartości części niepalnych w pyłe kopalnianym w miejscu jego powstawania. Sygnałem były napływające od użytkowników (kopalń) uwagi nt. mankamentów użytkowania ww. przyrządu. Notatkę podsumowującą wraz z wnioskami przekazano producentowi w celu wykorzystania,

- naradzie zorganizowanej w ZTSz „ERG-BIERUŃ” nt. nadawania numerów identyfikacyjnych materiałom wybuchowym,
- w VIII Krajowym Zjeździe Górnictwa Odkrywkowego w Kielcach wygłaszając referat p.t. „Bezpieczeństwo pracy w zakładach górnictwa odkrywkowego” oraz w posiedzeniu Sekcji Górnictwa Odkrywkowego PAN „Stan i perspektywy górnictwa odkrywkowego w Polsce”, które odbyło się w czerwcu w siedzibie WUG.

Prowadzono współpracę z Agencją Rozwoju Przemysłu O/Katowice w zakresie tematyki związanej z funduszem likwidacji zakładu górniczego.

W zakresie górnictwa otworowego specjaliści WUG uczestniczyli w:

- naradzie w dniu 18.01.06 r. w WUG z udziałem przedstawicieli PGNiG S.A., której celem było omówienie dotychczasowego stanu prac nad ograniczeniem i sklasyfikowaniem zagrożenia migracjami gazu w otworach i odwiertach wiertniczych oraz określenia dalszego toku postępowania w zakresie tej problematyki,
- naradzie zorganizowanej w RSGO w Krakowie w dniu 09.03.2006 r. Tematem spotkania było przyjęcie toku postępowania mającego ujednolicić metodykę wyznaczania stref zagrożenia wybuchem w oparciu o obowiązujące przepisy prawa i doświadczenia zagraniczne w tym zakresie, w zakładach

eksploatujących ropę naftową i gaz ziemny, a także podczas wykonywania prac poszukiwawczych,

- naradzie zorganizowanej w Wyższym Urzędzie Górniczym w styczniu 2006 r. z udziałem przedstawicieli INWESTGAS S.A., której celem było rozpoznanie zagrożenia, wynikającego z nieuszczelności komór magazynowych Z-8 lub Z-11 Kawernowego Podziemnego Magazynu Gazu „Mogilno” oraz omówienie działań, które zostaną podjęte w celu określeniu stopienia ich nieuszczelności.

Na bieżąco kontynuowano również w 2006 roku współpracę z:

- Archiwum Państwowym w Katowicach w zakresie archiwizacji dokumentacji mierzniczo-geologicznej zlikwidowanych zakładów górniczych.
- Głównym Instytutem Górnictwa w zakresie ochrony powierzchni przed szkodli-

wymi wpływami podziemnej eksploatacji górniczej.

- Instytutem Techniki Budowlanej – Oddziałem w Gliwicach w zakresie ochrony obiektów budowlanych na terenach górniczych.
- Instytutem Ekologii Terenów Uprzemysłowionych w zakresie ochrony środowiska i gospodarki odpadami przemysłu węglowego.

W 2006 roku kontynuowana była współpraca urzędów górniczych z zapleczem naukowo-badawczym i konstrukcyjnym maszyn i urządzeń górniczych, celem inspirowania dalszego ulepszenia ich budowy w oparciu o przekazywane doświadczenia i wnioski wynikające z analizy przyczyn i okoliczności zaistniałych wypadków i innych niebezpiecznych zdarzeń.

Wspierane były także działania tych jednostek których celem było wdrożenie do praktyki ruchowej nowatorskich rozwiązań technicznych, mających wpływ na poziom bezpieczeństwa eksploatacji maszyn i urządzeń.

9. DZIAŁALNOŚĆ LEGISLACYJNA

9.1 Prawo powszechnie obowiązujące

9.1.1 Opracowywanie i współudział w opracowywaniu projektów aktów normatywnych

W 2006 r. zakończono prace nad następującymi projektami aktów wykonawczych:

- 1) przekazanym w 2003 r. projektem rozporządzenia Ministra Gospodarki zmieniającego rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w podziemnych zakładach górniczych (rozporządzenie z dnia 9 czerwca 2006 r., opublikowane w Dz. U. Nr 124, poz. 863); podstawą prawną rozporządzenia jest art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, z późn. zm.); projekt został poddany procedurze notyfikacji w Komisji Europejskiej;
- 2) przekazanym w 2005 r. projektem rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji zmieniającego rozporządzenie w sprawie planów ruchu zakładów górniczych (rozporządzenie z dnia 28 września 2006 r., opublikowane w Dz. U. Nr 186, poz. 1378); podstawą prawną rozporządzenia jest art. 64 ust. 6 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze.

Przekazano Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji:

- 1) projekt rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie upoważnienia [Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego] do uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej lub państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym kwa-

lifikacji do wykonywania górniczych zawodów regulowanych (rozporządzenie z dnia 23 maja 2006 r., opublikowane w Dz. U. Nr 99, poz. 691); podstawą prawną rozporządzenia jest art. 4a ust. 3 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1548, z późn. zm.);

- 2) projekt rozporządzenia Rady Ministrów zmieniającego rozporządzenie w sprawie objęcia przepisami Prawa geologicznego i górniczego prowadzenia określonych robót podziemnych z zastosowaniem techniki górniczej (rozporządzenie z dnia 10 sierpnia 2006 r., opublikowane w Dz. U. Nr 147, poz. 1065); podstawą prawną rozporządzenia jest art. 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze.

Opracowano i przekazano właściwym ministrom następujące projekty aktów wykonawczych:

- 1) projekt rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie zniesienia Okręgowego Urzędu Górniczego w Tychach (rozporządzenie z dnia 29 maja 2006 r., opublikowane w Dz. U. Nr 90, poz. 629); podstawą prawną rozporządzenia jest art. 108 ust. 4 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze ;
- 2) projekt rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji zmieniającego rozporządzenie w sprawie ustalenia siedzib i właściwości miejscowej okręgowych urzędów górniczych oraz zniesienia Okręgowego Urzędu Górniczego w Wałbrzychu (rozporządzenie z dnia 29 maja 2006 r., opublikowane

w Dz. U. Nr 90, poz. 630); podstawą prawną rozporządzenia jest art. 108 ust. 4 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze;

- 3) projekt rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji zmieniającego rozporządzenie w sprawie ustalenia siedziby i właściwości Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych (rozporządzenie z dnia 13 czerwca 2006 r., opublikowane w Dz. U. Nr 107, poz. 734); podstawą prawną rozporządzenia jest art. 108 ust. 5 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze;
- 4) projekt rozporządzenia Ministra Gospodarki zmieniającego rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających kopaliny podstawowe; podstawą prawną rozporządzenia jest art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze; projekt w dniu 31 grudnia 2006 r. znajdował się w fazie notyfikacji w Komisji Europejskiej;
- 5) projekt rozporządzenia Ministra Gospodarki zmieniającego rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi; podstawą prawną rozporządzenia jest art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze; projekt w dniu 31 grudnia 2006 r. znajdował się w fazie notyfikacji w Komisji Europejskiej.

Wstrzymano prace nad projektem rozporządzenia Ministra Gospodarki zmieniającego rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz spe-

cialistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających kopaliny pospolite; podstawą prawną rozporządzenia jest art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze.

Ponadto w 2006 r., w ramach powołanej przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego Komisji do spraw analizy stosowania przepisów prawa związanego z ruchem zakładów górniczych, kontynuowano prace nad projektem rozporządzenia Ministra Gospodarki zmieniającego rozporządzenie w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa i dozoru ruchu zakładów górniczych, mierniczego górniczego i geologa górniczego oraz wykazu stanowisk w ruchu zakładu górniczego, które wymagają szczególnych kwalifikacji; podstawą prawną rozporządzenia są art. 68 ust. 2 i art. 70 ust. 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze.

W związku z projektowanym rozszerzeniem zakresu stosowania ustawy z dnia 26 kwietnia 2001 r. o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych (Dz. U. Nr 87, poz. 954, z późn. zm.), który obejmuje aktualnie obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, o obywateli Konfederacji Szwajcarskiej, w Wyższym Urzędzie Górniczym opracowano projekty następujących aktów normatywnych:

- 1) przekazane Ministrowi Gospodarki:
 - a) projekt rozporządzenia Ministra Gospodarki zmieniającego rozporządzenie w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa i dozoru ruchu zakładów górniczych, mierniczego górniczego i geologa górniczego oraz wy-

- kazu stanowisk w ruchu zakładu górniczego, które wymagają szczególnych kwalifikacji; podstawą prawną rozporządzenia są art. 68 ust. 2 i art. 70 ust. 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze,
- b) projekt rozporządzenia Ministra Gospodarki zmieniającego rozporządzenie w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa oraz specjalistów wykonujących czynności w zakresie ratownictwa górniczego, zatrudnionych w podmiotach zawodowo trudniących się wykonywaniem czynności w zakresie ratownictwa górniczego; podstawą prawną rozporządzenia jest art. 75a ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze,
 - c) projekt rozporządzenia Ministra Gospodarki zmieniającego rozporządzenie w sprawie ratownictwa górniczego; podstawą prawną rozporządzenia jest art. 78 ust. 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze;
- 2) przekazane Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji:
- a) projekt rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie upoważnienia [Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego] do uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym kwalifikacji do wykonywania górniczych zawodów regulowanych; podstawą prawną rozporządzenia jest art. 4a ust. 3 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej;
 - b) projekt rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie stażu adaptacyjnego i testu umiejętności w toku postępowania w sprawie uznania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym kwalifikacji do wykonywania górniczych zawodów regulowanych; podstawą prawną rozporządzenia jest art. 15 ustawy z dnia 26 kwietnia 2001 r. o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych.
- Opracowanie tych projektów (poza „dostosowaniem” do znowelizowanej ustawy z dnia 26 kwietnia 2001 r. o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych) wynikało z konieczności realizacji postanowień Umowy między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, oraz Konfederacją Szwajcarską, z drugiej strony, w sprawie swobodnego przepływu osób z dnia 21 czerwca 1999 r. (Dz. Urz. WE L 114 z 30.04.2002), która rozciąga stosowanie prawa wspólnotowego, m. in. w zakresie funkcjonowania jednolitego rynku, w tym dotyczącego swobodnego przepływu osób, na obywateli Konfederacji Szwajcarskiej. Zgodnie z art. 6 ust. 2 Aktu z dnia 16 kwietnia 2003 r. dotyczącego warunków przystąpienia (...) Rzeczypospolitej Polskiej (...) oraz dostosowań w traktatach stanowiących podstawę Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864), Rzeczpospolita Polska została zobowiązana do przystąpienia do tej umowy. W dniu 28 marca 2006 r. została ogłoszona decyzja Rady 2006/245/WE z dnia 27 lutego

2006 r. w sprawie przyjęcia w imieniu Wspólnoty Europejskiej i jej Państw Członkowskich, Protokołu do Umowy między Wspólnotą Europejską i Państwami Członkowskimi z jednej strony a Konfederacją Szwajcarską z drugiej strony w sprawie swobodnego przepływu osób, w związku z udziałem w charakterze Umawiających się Stron, Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej, w następstwie przystąpienia tych Państw do Unii Europejskiej wraz z Protokołem do Umowy między Wspólnotą Europejską i jej Państwami Członkowskimi, z jednej strony, a Konfederacją Szwajcarską, z drugiej strony, w sprawie swobodnego przepływu osób, w związku z udziałem w charakterze Umawiających się Stron (...) Rzeczypospolitej Polskiej (...) w następstwie przystąpienia tych państw do Unii Europejskiej oraz Informacją dotyczącą wejścia w życie tego Protokołu (Dz. Urz. UE L 89 z 28.03.2006).

Informacja o pracach legislacyjnych dotyczących wymienionych rozporządzeń jest na bieżąco aktualizowana w Biuletynie Informacji Publicznej Wyższego Urzędu Górniczego (<http://www.wug.bip.info.pl>), w zakładce „Projekty aktów normatywnych”.

W sprawozdawczym okresie kontynuowano ponadto prace nad projektem umowy pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Czeskiej w sprawie wykonywania robót geologicznych w rejonie polsko-czeskiej granicy państwowej. Po zakończeniu w 2005 r. „krajowych” prac nad tym projektem, 2 lutego 2006 r. odbyło się w siedzibie Wyższego Urzędu Górniczego pierwsze posiedzenie polskiego i czeskiego zespołu negocjacyjnego, podczas którego Strona Czeska nie zajęła jednoznacznego stanowiska wobec dokumen-

tu przedłożonego przez Stronę Polską. Pismem z dnia 15 sierpnia 2006 r. przewodniczący czeskiego zespołu negocjacyjnego zaproponował rozszerzenie zakresu umowy o roboty górnicze. W dniu 3 października 2006 r. odbyło się w Warszawie spotkanie uczestników polskiego zespołu negocjacyjnego, podczas którego ustalono, że obecnie brak jest podstaw do modyfikacji umowy w oparciu o propozycje czeskie. W Wyższym Urzędzie Górniczym przygotowano projekt noty dyplomatycznej, który w trybie roboczym skonsultowano z przedstawicielem Ministerstwa Spraw Zagranicznych w zespole negocjacyjnym, a następnie rozesłano do zaopiniowania pozostałym członkom tego zespołu.

W 2006 r. opracowano ponadto projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw dotyczących materiałów wybuchowych. Celem projektowanej ustawy jest dokonanie zmian w czterech następujących ustawach dotyczących materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego:

- 1) ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze;
- 2) ustawie z dnia 22 czerwca 2001 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym (Dz. U. Nr 67, poz. 679, z późn. zm.);
- 3) ustawie z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (Dz. U. Nr 117, poz. 1007, z późn. zm.);
- 4) ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 225, poz. 1635).

Proponowana zasadnicza zmiana powołanej ustawy z dnia 21 czerwca 2002 r. przewiduje: (1) przyznanie kompetencji w zakresie wydawania pozwoleń na nabywanie, przechowywanie

lub używanie materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego jedynie dyrektorowi okręgowemu urzędu górniczego (obecnie organem właściwym jest również wojewoda), (2) ograniczenie okresu (do maksymalnie pięciu lat), na jaki będą wydawane pozwolenia na nabycie, przechowywanie lub używanie materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego, oraz (3) rozszerzenie obowiązków informacyjnych podmiotów, które uzyskały takie pozwolenie. Konsekwencją tej zasadniczej zmiany kompetencyjnej będą modyfikacje pozostałych ustaw, w celu zachowania wewnętrznej spójności systemu prawa.

Informację o pracach nad transpozycją do prawa polskiego dyrektywy 2006/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie gospodarowania odpadami pochodzącymi z przemysłu wydobywczego oraz zmieniającej dyrektywę 2004/35/WE zamieszczono w pkt 2.2 i 10 Sprawozdania.

W zakresie zagrożeń: metanowego, wyrzutami gazów i skał oraz klimatycznego w podziemnych zakładach górniczych dokonano merytorycznej weryfikacji przepisów dotyczących tych zagrożeń, co spowodowane jest tym, że zagrożenia te będą wzrastały i w najbliższym czasie będą decydować o bezpieczeństwie górników i możliwości prowadzenia robót. Nowe unormowania polegają również na dostosowaniu polskich przepisów

do nowoczesnej myśli technicznej oraz obowiązujących przepisów w zagranicznych górnictwach. Tak więc wyniki z podjętych działań bezsprzecznie przyczynią się do podniesienia stanu bezpieczeństwa.

Wprowadzenie do praktyki nowych regulacji prawnych w zakresie zagrożenia klimatycznego stawia przed przedsiębiorcami wiele spraw do pilnego załatwienia, a do najważniejszych zaliczyć należy:

1. poprawę warunków klimatycznych poprzez szersze stosowanie technik chłodniczych,
2. szkolenie pracowników i wyegzekwowanie poprzez nauczanie ich nawyku samokontroli aby uniknąć stresu cieplnego, w tym w ekstremalnych przypadkach metod pomiarowych funkcji obciążenia organizmu,
3. zapewnienie kontroli ciągłego monitoringu warunków pracy urządzeń klimatycznych i chłodniczych,
4. zwalczanie zaburzeń wywołanych podwyższoną temperaturą pracownika, w tym pierwsza pomoc,
5. zapewnienie na odpowiednim poziomie badań lekarskich i ich dokumentowania.

Projekt merytorycznych zmian przepisów dotyczących zagrożenia klimatycznego został skierowany do Komisji do spraw Zagrożeń Atmosfery Kopalnianej i Klimatyzacji w Podziemnych Zakładach Górniczych w celu zaopiniowania.

9.1.2 Opiniowanie projektów aktów normatywnych oraz innych dokumentów

Wyższy Urząd Górniczy uczestniczył w procesie tworzenia, z inicjatywy innych urzędów, aktów normatywnych oraz innych dokumentów w ramach międzyresortowego postępowania uzgadniającego i opiniodawczego, w tym poprzez udział w konferencjach uzgodnieniowych, Komisjach Prawniczych oraz pracach parlamentarnych.

Udział Wyższego Urzędu Górniczego w 2006 r. w postępowaniu legislacyjnym dotyczącym projektów odbywał się „dwutorowo”, tj. poprzez:

- 1) przedstawianie stanowiska Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego bezpośrednio organowi występującemu z inicjatywą (stanowiska te podpisywał Prezes Wyższego Urzędu Górniczego);

2) przedstawianie stanowiska Wyższego Urzędu Górniczego dyrektorowi Departamentu Prawnego w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie projektów, które nie zostały przesłane przez projektodawców bezpośrednio do Wyższego Urzędu Górniczego, a jedynie otrzymane za pośrednictwem wspomnianego departamentu (stanowiska te podpisywał dyrektor Departamentu Prawnego i Integracji Europejskiej w Wyższym Urzędzie Górniczym); stanowiska Wyższego Urzędu Górniczego były następnie uwzględniane przy opracowywaniu uwag Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji do poszczególnych projektów aktów normatywnych oraz innych dokumentów.

Stanowiska wobec projektów były opracowywane w Departamencie Prawnym i Integracji Europejskiej. Pozostałe komórki organizacyjne Wyższego Urzędu Górniczego przygotowywały natomiast stanowiska merytoryczne do projektów aktów normatywnych dotyczących spraw, które należały do zakresu działania tych komórek.

Postępowanie uzgadniające i opiniodawcze, w którym uczestniczył Wyższy Urząd Górniczy, objęło w 2006 r. 274 dokumenty, tj.:

- 1) 50 projektów ustaw oraz dokumentów dotyczących projektów ustaw;
- 2) 45 projektów rozporządzeń Rady Ministrów;
- 3) 2 projekty uchwał Rady Ministrów oraz dokumentów dotyczących projektów uchwał;
- 4) 8 projektów rozporządzeń Prezesa Rady Ministrów;
- 5) 128 projektów rozporządzeń ministrów;
- 6) 5 projektów zarządzeń oraz innych aktów prawnych ministra;
- 7) 3 projekty obwieszczeń Ministra Środowiska;
- 8) 6 projektów stanowisk Rządu do projektów ustaw, uchwał oraz innych dokumentów;
- 9) 3 projekty umów międzynarodowych, międzyrządowych i międzyresortowych oraz dokumentów dotyczących tych umów;
- 10) 17 projektów innych dokumentów rządowych;
- 11) 2 projekty uchwał komisji sejmowych;
- 12) 5 projektów aktów normatywnych prawa wewnętrznego innych państw, otrzymanych w ramach procedury notyfikacji aktów prawnych.

Stanowisko zawierające uwagi Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego albo Wyższego Urzędu Górniczego zostało opracowane w szczególności do następujących projektów ustaw:

- 1) o zmianie ustawy o służbie cywilnej oraz niektórych innych ustaw;
- 2) o zapobieganiu i naprawie szkód w środowisku;
- 3) o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej;
- 4) o kompatybilności elektromagnetycznej;
- 5) o planowaniu przestrzennym;
- 6) o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw;
- 7) o zmianie ustawy o systemie oceny zgodności oraz o zmianie niektórych innych ustaw;
- 8) o opłacie skarbowej;
- 9) o służbie cywilnej (druk sejmowy nr 552);
- 10) o państwowym zasobie kadrowym, obsadzeniu wysokich stanowisk państwowych oraz o zmianie niektórych ustaw (druk sejmowy nr 553);
- 11) o normalizacji;
- 12) o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2007-2015 (w trakcie dalszych prac legislacyjnych jako projekt ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2007-2015 oraz szczególnych uprawnieniach gmin górniczych).

9.2 Akty wewnętrzne Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego

9.2.1 Zarządzenia

9.2.1.1 Akty obowiązujące

W roku 2006 Prezes Wyższego Urzędu Górniczego wydał 10 zarządzeń, regulujących zagadnienia związane:

- 1) ze stosunkiem pracy pracowników okręgowych urzędów górniczych oraz Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych;
- 2) z funkcjonowaniem Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych pracowników urzędów górniczych oraz gospodarstwa pomocniczego działającego przy Wyższym Urzędzie Górniczym;
- 3) z zakresem działania i funkcjonowaniem ko-

mórek organizacyjnych Wyższego Urzędu Górniczego oraz organów opiniodawczych i doradczych Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego;

- 4) z nadawaniem jednego z honorowych górniczych wyróżnień;
- 5) z dokonywaniem wydatków publicznych i prowadzeniem kontroli finansowej w urzędach górniczych.

Wykaz wszystkich zarządzeń Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego, wraz z podstawami prawnymi i miejscami publikacji, zawiera załącznik nr 5 do Sprawozdania.

9.2.1.2 Akty projektowane

W omawianym okresie sprawozdawczym przystąpiono do prac nad nowelizacjami następujących wewnętrznych aktów prawnych:

- 1) zarządzenia nr 1 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 8 lipca 2002 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego Wyższego Urzędu Górniczego (Dz. Urz. WUG Nr 1, poz. 2, z późn. zm.);
- 2) zarządzenia nr 2 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 8 lipca 2002 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego okręgowych urzędów górniczych oraz Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych (Dz. Urz. WUG Nr 1, poz. 3, z późn. zm.);
- 3) zarządzenia nr 1 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 11 stycznia 2006 r. w sprawie Zakładowego Funduszu Świad-

czeń Socjalnych pracowników Wyższego Urzędu Górniczego, okręgowych urzędów górniczych, Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych oraz działającego przy Wyższym Urzędzie Górniczym Zakładu Obsługi Gospodarczej (Dz. Urz. WUG Nr 5, poz. 36).

Powodem przystąpienia do prac nad nowelizacjami były dotychczasowe doświadczenia związane ze stosowaniem wspomnianych aktów normatywnych oraz (w przypadku pkt 1 i 2) zmiany stanu prawnego, w szczególności fakt wejścia w życie ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o państwowym zasobie kadrowym i wysokich stanowiskach państwowych (Dz. U. Nr 170, poz. 1217, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o służbie cywilnej (Dz. U. Nr 170, poz. 1218, z późn. zm.).

9.2.2 Decyzje

Prezes Wyższego Urzędu Górniczego wydał w 2006 r. 32 decyzje, stanowiące realizację zadań i kompetencji dotyczących w szczególności:

- 1) składu komisji egzaminacyjnych dla stwierdzenia kwalifikacji przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego;
- 2) składu osobowego oraz – w przypadku powołania na podstawie statutu Wyższego Urzędu Górniczego – zakresu działania i zasad funkcjonowania komisji stanowiących organy opiniodawcze i doradcze Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego;
- 3) składu osobowego, zakresu działania i zasad funkcjonowania zespołów powołanych do realizacji zadań wykraczających poza zakres zadań komórek organizacyjnych Wyższego Urzędu Górniczego;
- 4) gospodarki finansowej oraz rachunkowości, a także wydatków publicznych w Wyższym Urzędzie Górniczym;
- 5) służby cywilnej w okręgowych urzędach górniczych oraz Urzędzie Górniczym do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych;
- 6) Dziennika Urzędowego Wyższego Urzędu Górniczego oraz miesięcznika Wyższego Urzędu Górniczego „Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie”;
- 7) nadawania jednego z honorowych górniczych wyróżnień.

Wykaz wszystkich decyzji Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego, wraz z podstawami prawnymi i miejscami publikacji, zawiera załącznik nr 5 do Sprawozdania.

9.3 Akty prawne dotyczące rejestru rzeczoznawców do spraw ruchu zakładu górniczego

Obowiązek ogłoszenia rejestru rzeczoznawców do spraw ruchu zakładu górniczego w Dzienniku Urzędowym Wyższego Urzędu Górniczego jest określony w art. 78a ust. 8 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze. Projekty upoważnień dla jednostek naukowych (wydawanych na podstawie art. 78a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze) oraz projekty świadectw nadających osobom fizycznym uprawnienia rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego (art. 78 ust. 4 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze) są przygotowywane i przedkładane do podpisu Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego przez departamenty „merytoryczne” Wyższego Urzędu Górniczego. Rejestr rzeczoznawców, zgodnie z regulami-

nem organizacyjnym Wyższego Urzędu Górniczego, jest prowadzony przez Departament Energomechaniczny.

Prezes Wyższego Urzędu Górniczego w dniu 23 czerwca 2006 r. wydał obwieszczenie w sprawie rejestru rzeczoznawców do spraw ruchu zakładu górniczego (Dz. Urz. WUG Nr 13, poz. 71), a w drugiej połowie 2006 r. – sześć komunikatów w sprawie uzupełnienia danych zawartych w tym rejestrze (Dz. Urz. WUG Nr 14, poz. 78–80, Nr 15, poz. 83 i 84 oraz Nr 16, poz. 90). Opracowanie komunikatów było związane z koniecznością zapewnienia aktualności danych ogłaszanych w Dzienniku Urzędowym Wyższego Urzędu Górniczego, bez wydawania każdorazowo – w przypadku zmiany danych zawartych w tym rejestrze – nowego obwieszczenia.

9.4 Decyzje Dyrektora Generalnego Wyższego Urzędu Górniczego

Akty wewnętrzne Dyrektora Generalnego Wyższego Urzędu Górniczego, wydane w 2006 r., stanowiły realizację jego zadań i kompetencji, określonych ustawą z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych, ustawą z dnia 24 sierpnia 2006 r. o państwowym zasobie kadrowym i wysokich stanowiskach państwowych, ustawą z dnia 18 grudnia 1998 r. o służbie cywilnej (obowiązującą do dnia 26 października 2006 r.), ustawą z dnia 24 sierpnia 2006 r. o służbie cywilnej, ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości oraz regulaminem organizacyjnym Wyższego Urzędu Górniczego. Do aktów tych należą:

- 1) decyzja nr 1 z dnia 17 maja 2006 r. zmieniająca decyzję w sprawie powołania Komisji Dyscyplinarnej (Dz. Urz. WUG Nr 10, poz. 54);
- 2) decyzja nr 2 z dnia 20 lipca 2006 r. zmieniająca decyzję w sprawie prowadzenia gospodarki finansowej oraz rachunkowości w działającym przy Wyższym Urzędzie Górniczym Zakładzie Obsługi Gospodarczej (Dz. Urz. WUG Nr 14, poz. 74);
- 3) decyzja nr 3 z dnia 24 lipca 2006 r. zmieniająca decyzję w sprawie ustalenia Regulaminu pracy Wyższego Urzędu Górniczego (Dz. Urz. WUG Nr 14, poz. 75);
- 4) decyzja nr 4 z dnia 26 lipca 2006 r. w sprawie wprowadzenia w Wyższym Urzędzie Górniczym „Instrukcji postępowania w Wyższym Urzędzie Górniczym w przypadku akcji terrorystycznej, wystąpienia demonstracji lub okupacji pomieszczeń Wyższego Urzędu Górniczego” (Dz. Urz. WUG Nr 15, poz. 82);
- 5) decyzja nr 5 z dnia 12 września 2006 r. w sprawie Komisji Inwentaryzacyjnej oraz zespołu spisowego;

- 6) decyzja nr 6 z dnia 18 października 2006 r. w sprawie zmian w składzie Zespołu Auditorów Wewnętrznych Systemu Zarządzania Jakością w Wyższym Urzędzie Górniczym (Dz. Urz. WUG Nr 16, poz. 88);
- 7) decyzja nr 7 z dnia 18 października 2006 r. w sprawie powołania Komisji Dyscyplinarnej Wyższego Urzędu Górniczego (Dz. Urz. WUG Nr 16, poz. 89);
- 8) decyzja nr 8 z dnia 23 października 2006 r. w sprawie prowadzenia gospodarki finansowej oraz rachunkowości w działającym przy Wyższym Urzędzie Górniczym Zakładzie Obsługi Gospodarczej (Dz. Urz. WUG Nr 17, poz. 92);
- 9) decyzja nr 9 z dnia 23 listopada 2006 r. zmieniająca decyzję w sprawie prowadzenia gospodarki finansowej oraz rachunkowości w działającym przy Wyższym Urzędzie Górniczym Zakładzie Obsługi Gospodarczej (Dz. Urz. WUG Nr 21, poz. 102).

Ponadto od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o państwowym zasobie kadrowym i wysokich stanowiskach państwowych (27 października 2006 r.), Dyrektor Generalny Wyższego Urzędu Górniczego, na podstawie art. 21 ust. 6 tej ustawy, może wydawać zarządzenia w celu realizacji zadań określonych w przepisach art. 21 ust. 4 tej ustawy. W związku z powyższym Dyrektor Generalny Wyższego Urzędu Górniczego, realizując jeden z obowiązków określonych w powołanej ustawie, wydał w dniu 10 listopada 2006 r. zarządzenie nr 1 w sprawie ustalenia Regulaminu pracy Wyższego Urzędu Górniczego oraz Zasad gospodarki środkami ochrony indywidualnej oraz odzieżą i obuwiem roboczym w Wyższym Urzędzie Górniczym (Dz. Urz. WUG Nr 20, poz. 99).

10. WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ I INTEGRACJA EUROPEJSKA

W ramach współpracy z zagranicą w 2006 roku:

- dokonano tłumaczeń tekstów, prezentacji multimedialnych, informacji o stanie górnictwa oraz opracowano statystyki dotyczące wypadkowości w górnictwie w poszczególnych krajach;
- prowadzono bieżącą korespondencję z instytucjami zagranicznymi z branży górniczej;
- kontynuowano współpracę z urzędami górnictwami z innych krajów, w ramach której przyjęto delegacje z Czeskiego Urzędu Górniczego i Państwowej Agencji ds. Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie Węglowym (Chiny); nawiązano współpracę z Krajowym Urzędem ds. Górnictwa, Energii i Geologii Dolnej Saksonii (Niemcy); podczas spotkań z przedstawicielami tych instytucji wymieniono się doświadczeniami m.in. z zakresu bhp i ochrony środowiska na terenach górniczych; członkom delegacji koncernu ChinaCoal i Yankuang Group przedstawiono cele, strukturę organizacyjną i podstawy prawne działania organów nadzoru górnictwa w Polsce;
- zorganizowano zagraniczne podróże służbowe związane z:
 - członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, w tym z nadzorem rynku,
 - współpracą z równorzędnymi organami nadzoru górnictwa,
 - współpracą z innymi instytucjami z branży górniczej.

Do najważniejszych podróży służbowych pracowników urzędów górniczych w 2006 r. należała:

- wizyta przedstawicieli Wyższego Urzędu Górniczego w Chińskiej Państwowej Agencji ds. Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie Wę-

glowym oraz udział w V Międzynarodowych Zawodach Górniczych Zastępów Ratowniczych w Pingdingshan (Chiny).

- spotkanie z szefem i przedstawicielami w Chińskiej Państwowej Agencji ds. Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie Węglowym poświęcone było przedstawieniu organizacji, zadań i metod działania chińskiego nadzoru górnictwa. Następnie delegacja WUG wzięła udział w charakterze obserwatorów w zawodach ratowniczych. Podczas ceremonii otwarcia zawodów jednym z wygłaszających przemówienie był wiceprezes WUG. Zawodom towarzyszyło Międzynarodowe Sympozjum Ratownictwa Górniczego, podczas którego delegat WUG zaprezentował referat na temat systemu ratownictwa górnictwa w Polsce oraz akcji ratowniczej przeprowadzonej w KWK „Zofiówka” w listopadzie 2005 r. w związku z wyrzutem metanu i skał.

Warto podkreślić, że 5 z 12 możliwych do zdobycia medali na tych zawodach wywalczyły dwa zastępy ratownicze reprezentujące Polskę. Zaakcentować należy również uhonorowanie WUG i MSHA podczas ceremonii wręczenia nagród specjalnymi nagrodami za dotychczasowy wkład w rozwój idei międzynarodowych zawodów ratowniczych.

- Udział delegacji Wyższego Urzędu Górniczego w XII Spotkaniu Przedstawicieli Urzędów Górniczych Krajów Europejskich w Buxton (Wielka Brytania)

W dniach od 12 do 16 czerwca już po raz dwunasty odbyło się Spotkanie Przedstawicieli Urzędów Górniczych Krajów Europejskich, na którym co roku gromadzi się i dyskutuje o najważniejszych problemach w branży kownictwo jednostek odpowiedzialnych za bhp w górnictwie w poszczególnych państwach eu-

ropejskich. Gospodarzem i organizatorem konferencji, która w 2006 r. dotyczyła obowiązków i odpowiedzialności przedsiębiorstw górniczych w zakresie ograniczania narażenia zdrowia i bezpieczeństwa pracowników, zapobiegania szkodom i negatywnym wpływom górnictwa na środowisko naturalne była brytyjska inspekcja pracy – Health and Safety Executive.

W czasie konferencji Prezes Wyższego Urzędu Górniczego wygłosił referat zatytułowany ***Odpowiedzialność i obowiązki przedsiębiorców górniczych w zakresie ograniczania zagrożeń bezpieczeństwa i zdrowia, szkód oraz negatywnych wpływów górnictwa w Polsce***. Ponadto strona polska poinformowała o udostępnieniu na stronie internetowej WUG bazy linków do stron internetowych zawierających krajowe przepisy górnicze w krajach europejskich.

Przedstawiciele Wyższego Urzędu Górniczego w ramach współpracy z zagranicą uczestniczyli w służbowych wyjazdach do:

1. firmy ABB Zakład w Brnie w Czechach w celu zapoznania się z cyklem produkcyjnym rozdzielnic elektrycznej typu UniGear ZS1 oraz stosowanych procedur badań i kontroli jakości produkowanych wyrobów w oparciu o postanowienia zawarte w normie ISO 9001.
2. Urzędu ds. górnictwa i energii w Clausthall – Zellerfeld w Niemczech – wyjazd studyjny, którego celem było zapoznanie się z pracą niemieckiego urzędu górniczego oraz zasadami stosowania maszyn, urządzeń i materiałów w zakładach górniczych.

Działalność Wyższego Urzędu Górniczego w 2006 roku w zakresie integracji europejskiej podporządkowana była trzem podstawowym celom:

- kontynuowaniu udziału w pracach nad projektem dyrektywy w sprawie odpadów z przemysłu wydobywczego,

- zapewnieniu obsługi Prezesa WUG reprezentującego administrację rządową RP w Stałej Grupie Roboczej do spraw Górnictwa i Innych Gałęzi Przemysłu Wydobywczego,
- zapewnieniu aktywnego udziału przedstawicieli WUG w pracach Grup Roboczych ds. Współpracy Administracyjnej ADCO zajmującym się problematyką nadzoru rynku.

Tradycyjnie dużą wagę przywiązywano do informowania przedsiębiorców górniczych o aktach prawa wspólnotowego mających istotny wpływ na działalność górnictwa.

Wraz z Ministerstwem Środowiska współpracowano w zakresie:

- prac nad transpozycją do prawa polskiego dyrektywy 2006/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie gospodarowania odpadami pochodzącymi z przemysłu wydobywczego oraz zmieniającej dyrektywę 2004/35/WE (początkowo w charakterze członków specjalnego Zespołu do spraw transpozycji, utworzonego w Ministerstwie Środowiska, potem w charakterze ekspertów Międzydepartamentalnego Zespołu do spraw transpozycji przedmiotowej dyrektywy);
- prac w Komitecie Technicznym wspierającym Komisję Europejską w zakresie przygotowywania szczegółowych przepisów dotyczących m. in. przeprowadzania inspekcji obiektów unieszkodliwiania odpadów i klasyfikacji tych obiektów na podstawie dyrektywy 2006/21/WE.

Ponadto opiniowano w ramach uzgodnień międzyresortowych (*vide* pkt 9.1.2 Sprawozdania) projekty polskich aktów prawnych z zakresu ochrony środowiska związanych z górnictwem i działalnością organów nadzoru górniczego, transponujących akty prawne prawa Unii Europejskiej. Współpracowano z krajowymi komórkami organizacyjnymi w ministerstwach i urzędach

centralnych, zajmującymi się problematyką Unii Europejskiej. Analizowano wspólnotowe regulacje prawne oraz inne dokumenty międzynarodowe związane z górnictwem i działalnością organów nadzoru górniczego, w szczególności:

- projekt dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiający ramy ochrony gleb;
- strategia tematyczna ochrony gleb – komunikat Komisji Europejskiej;
- projekt europejskiej strategii bezpieczeństwa i zdrowia w miejscu pracy na lata 2007—2012;
- regulacje wspólnotowe dotyczące ustalenia języków roboczych Unii Europejskiej.

Koordinowano tłumaczenia materiałów związanych z członkostwem Polski w Unii Europejskiej m. in.:

- materiały związane z wizytą przedstawicieli Wyższego Urzędu Górniczego we francuskiej jednostce notyfikowanej INERIS w Paryżu;
- materiały dotyczące transpozycji do prawa polskiego dyrektywy 92/91/EWG z dnia 3 listopada 1992 r. dotyczącej minimalnych wymagań mających na celu poprawę warunków bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi (jedenasta dyrektywa szczegółowa w rozu-

mieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz. Urz. WE L 348 z 28.11.1992) i dyrektywy 92/104/EWG z dnia 3 grudnia 1992 r. w sprawie minimalnych wymagań w zakresie poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników odkrywkowego i podziemnego przemysłu wydobywczego (dwunasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz. Urz. WE L 404 z 31.12.1992), prezentowane w styczniu 2007 r. w czasie wizyty w Wyższym Urzędzie Górniczym przedstawicieli tureckiego Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Przedstawiciele Wyższego Urzędu Górniczego uczestniczyli w pracach Grupy Roboczej ds. Środowiska Rady Unii Europejskiej J.1. (*Working Party on the Environment*). Wyższy Urząd Górniczy, jako instytucja współpracująca z Ministerstwem Środowiska uczestniczy w systemie EWD-P (Europejska Wymiana Dokumentów – Polska). Koordynator współpracujący brał udział w spotkaniach organizowanych przez Urząd Komitetu Integracji Europejskiej, na których omawiane były postępy oraz problemy związane z funkcjonowaniem systemu EWD-P. Ponadto na bieżąco dokonywana była analiza dokumentów przekazywanych na adres koordynacja.wug@wug.gov.pl w ramach tego systemu.

11. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA I WYDAWNICZA

11.1 Biuletyn Informacji Publicznej

W 2006 r. został uruchomiony nowy serwis internetowy Wyższego Urzędu Górniczego. Nowa strona internetowa WUG jest w pełni dynamiczna, a administracja serwisu odbywa się poprzez system zarządzania treścią, który jest obsługiwany przez kilku użytkowników posiadających zróżnicowane prawa dostępu.

Oprócz informacji, które można było dotychczas znaleźć na stronach internetowych WUG w nowym serwisie jest prezentowany między innymi raport o wydobywaniu kopalin pospolitych, podstawowe informacje na temat tzw. eksploatacji podziemowej, systemu nadzoru rynku w zakresie wyrobów stosowanych w górnictwie, informacje na temat sprzętu ochrony układu oddechowego stosowanego w polskich kopalniach, obszerne kompendium zagrożeń występujących w górnictwie. Nową, bardziej przejrzystą formę zyskał dział serwisu poświęcony zamówieniom publicznym. Znacznie rozbudowane zostały strony poświęcone miesięcznikowi WUG „Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie”. Serwis zawiera również wersję angielską, która znacznie różni się od stron przeznaczonych dla polskiego internauty. Oprócz podstawowych informacji o działalności urzędu obcokrajowcy mogą znaleźć w serwisie m. in. podstawowe informacje na temat zasobów surowców mineralnych w Polsce, potencjału polskiego górnictwa czy też

górnich obiektów zabytkowych w naszym kraju. Serwis dostarcza internautom, w atrakcyjniejszej niż dotychczas formie, pełnych, łatwo dostępnych i aktualnych informacji na temat działalności nadzoru górnich.

Cyklicznej aktualizacji podlegały informacje publikowane na stronie Biuletynu Informacji Publicznej WUG oraz okręgowych urzędów górnich i UGBKUE zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej:

- tabela informująca o inicjowanych i opracowywanych w WUG projektach aktów normatywnych,
- dokument „Strategia działania urzędów górnich”,
- tabele informujące o stanie przyjmowanych spraw,
- sprawozdanie ze stanu bezpieczeństwa w górnictwie,
- informacje o kontroli pracy okręgowych urzędów górnich przez Wyższy Urząd Górniczy,
- informacje o działalności inspekcyjnej okręgowych urzędów górnich.

Pozostałe informacje zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej, zgodnie z ustawowym obowiązkiem udostępniania informacji publicznej zawierającej aktualną wiedzę o sprawach publicznych, były aktualizowane na bieżąco.

11.2 Dziennik Urzędowy Wyższego Urzędu Górniczego

Dziennik Urzędowy Wyższego Urzędu Górniczego jest wydawany na podstawie art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2007 r. Nr 68, poz. 449) oraz art. 107 ust. 8 pkt 5 lit. a ustawy

z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnice.

W Dzienniku Urzędowym Wyższego Urzędu Górniczego są ogłaszane w szczególności:

- 1) zarządzenia Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego;

- 2) decyzje organizacyjne Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego;
- 3) akty prawne Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego dotyczące komisji specjalnych;
- 4) zarządzenia Dyrektora Generalnego Wyższego Urzędu Górniczego;
- 5) decyzje organizacyjne Dyrektora Generalnego Wyższego Urzędu Górniczego;
- 6) rejestr rzeczoznawców do spraw ruchu zakładu górniczego (w formie obwieszczenia oraz komunikatów Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego).

Oprócz wymienionych aktów prawnych, w dzienniku urzędowym zostały opublikowane: 3 obwieszczenia Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego w sprawie ogłoszenia tekstów jednolitych aktów wewnętrznych Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego (Dz. Urz. WUG Nr 7, poz. 42—44), 12 obwieszczeń Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego w sprawie ogłoszenia regulaminów pracy komisji będących organami opiniodaw-

czo-doradczymi Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego (Dz. Urz. WUG Nr 12, poz. 60—70 oraz Nr 14, poz. 76) oraz obwieszczenie Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego w sprawie ogłoszenia składu Komisji egzaminacyjnej dla stwierdzenia kwalifikacji osób kierownictwa oraz specjalistów wykonujących czynności w zakresie ratownictwa górniczego (Dz. Urz. WUG Nr 14, poz. 77).

W roku 2006 r. wydano 21 numerów Dziennika Urzędowego Wyższego Urzędu Górniczego (324 strony), które zawierały łącznie 102 pozycje.

Elektroniczne wersje Dzienników Urzędowych Wyższego Urzędu Górniczego są zamieszczane na stronie internetowej Wyższego Urzędu Górniczego (<http://www.wug.gov.pl/index.php?dzu>). Wszystkie akty prawne ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Wyższego Urzędu Górniczego są ponadto publikowane w „Systemie Informacji Prawnej LEX”, w „Systemie Informacji Prawnej LEGALIS” oraz w „Systemie Prawniczym LexPolonica”.

11.3 Miesięcznik „Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie”

Wyższy Urząd Górniczy kontynuował w 2006 roku wydawanie miesięcznika „Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie”. Wydawanie miesięcznika należy do zadań ustawowo określonych w Art.107 Prawa geologicznego i górniczego. Jest to jedno z nielicznych w Polsce czasopism naukowo-technicznych zamieszczających artykuły dotyczące aktualnych, specjalistycznych zagadnień bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony środowiska w związku z działalnością zakładów górniczych kopalni podstawowych i pospolitych. Ponadto w każdym wydaniu pisma znajdują się m.in. publikacje upowszechniające wiedzę o przepisach i normach prawnych a także regulacjach unijnych związanych z górnictwem.

Zamieszczane są opisy i szkice wypadków i zdarzeń jak również wyniki badań okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy, co ma istotne znaczenie dla działań prewencyjnych w dziedzinie BHP.

Pismo stanowi forum wymiany doświadczeń naukowców i kadry inżyniersko-technicznej górnictwa, publikuje informacje o konferencjach i sympozjach tych gremiów oraz wygłoszone na nich referaty bądź ich skróty.

Miesięcznik ukazał się w 2006 r. w średnim nakładzie około 1000 egzemplarzy. Dostępny był wyłącznie w prenumeracie. Jego odbiorcami są przede wszystkim zakłady górnicze, uczelnie, biblioteki, instytucje naukowo-badawcze w kraju i za granicą.

11.4 Szkolenia i konferencje

W 2006 roku w Wyższym Urzędzie Górniczym przeprowadzono między innymi szkolenia pracowników inspekcyjno-technicznych okręgowych urzędów górniczych w zakresie:

- mechanizmu powstania wybuchu pyłu węglowego, kryteriów oceny tego zagrożenia, oraz stosowanej profilaktyki,
- zwalczania zagrożenia zawałami oraz zapobiegania wypadkom związanym z obrywaniem skał ze stropów.
- procedur postępowania – nadzoru i kontroli w zakresie rozpoznawania i zwalczania zagrożeń naturalnych w odkrywkowych zakładach górniczych,
- funkcjonowania Dokumentu Bezpieczeństwa oraz zasad kontroli czynników szkodliwych dla zdrowia, a także stosowania środków ochrony indywidualnej w aspekcie nadzoru rynku,
- zmian w przepisach BHP, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w zakładach górniczych,
- egzekwowania właściwych metod i organizacji pracy przy zwalczaniu zagrożeń erupcyjnych i siarkowodorowych,
- nowych aktów prawnych Unii Europejskiej w dziedzinie BHP,
- projektowanych zmian i głównych kierunków legislacji w zakresie dyrektyw nowego podejścia,
- tworzenia górniczej mapy numerycznej,
- wniosków z analizy orzeczeń powypadkowych, działalności służb BHP i nadzoru nad szkoleniami pracowników zakładów górniczych
- wybranych zagadnień z postępowania administracyjnego,
- zmian w przepisach wykonawczych w zakresie ochrony środowiska,
- projektowanych zmian i głównych kierunków legislacji w zakresie Dyrektyw Nowego Podejścia.

- oceny stanu technicznego lamp górniczych” w siedzibie Fabryki Sprzętu Ratunkowego i Lamp Górniczych „FASER” S.A. w Tarnowskich Górach,
- zmian w przepisach bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w zakładach górniczych.

Ponadto pracownicy WUG w ramach podnoszenia swoich kwalifikacji jako słuchacze uczestniczyli w szkoleniach przeprowadzonych przez inne instytucje w zakresie:

- bezpieczeństwa funkcjonalnego programowalnych systemów bezpieczeństwa,
- wzmocnienia zdolności przedstawicieli ministerstw i urzędów centralnych do zadań wynikających z członkostwa Polski w UE,
- w szkoleniu inspektorów Państwowej Inspekcji Pracy w zakresie nadzoru rynku,
- analizy i opisu stanowiska pracy zgodnie z wytycznymi Szefa Urzędu Służby Cywilnej,
- zasad funkcjonowania Europejskiego Systemu Szybkiej Informacji o Produktach Niebezpiecznych,
- audytora wewnętrznego systemu zarządzania jakością wg PN ISO 9001 2000,
- systemu ocen pracowniczych,
- roli i zadań europejskich norm zharmonizowanych w ocenie wyrobów oraz innych zagadnień związanych z praktycznym stosowaniem postanowień dyrektywy maszynowej i dyrektywy hałasowej,
- w kursie przygotowawczym do służby cywilnej.

W 2006 roku Wyższy Urząd Górniczy zorganizował:

- wspólnie ze Stowarzyszeniem Inżynierów i Techników Górnictwa oraz Głównym Instytutem Górnictwa kolejną VIII coroczną kon-

- ferencję pod stałym tytułem „Problemy Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Polskim Górnictwie”,
- wspólnie z Fundacją Bezpieczne Górnictwo im. prof. W. Cybulskiego, której siedziba mieści się w Wyższym Urzędzie Górniczym oraz Komitetem Organizacyjnym Szkoły Eksploatacji Podziemnej konkurs „Bezpieczna Kopalnia”,
 - wspólnie ze Stowarzyszeniem Inżynierów i Techników Górnictwa VIII konferencję „Górnictwo Dziedzictwo Kulturowe i Rewitalizacja Terenów Poprzemysłowych”,
 - trzy narady techniczne z zastępcami dyrektorów do spraw energomechanicznych i kierownictwem UGBKUE. Wiodącymi tematami narad były:
 - ocena aktualnego stanu bezpieczeństwa związanego z zagrożeniami powstałymi w związku z ruchem maszyn i urządzeń,
 - wdrożenie dyrektywy 89/655/EWG o minimalnych wymaganiach dla maszyn w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w czasie ich użytkowania,
 - użytkowanie obudów zmechanizowanych,
 - wykonywanie prac spawalniczych w wyrobiskach podziemnych,
 - użytkowanie pojazdów i maszyn z napędem spalinowym,
 - naradę w sprawie określenia działań mających na celu ustalenie ilości obiektów i urządzeń podlegających nadzorowi Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych,
 - naradę z jednostkami notyfikowanymi w zakresie dyrektywy ATEX na temat remontów urządzeń przeciwwybuchowych.

Przedstawiciele Wyższego Urzędu Górniczego w 2006 roku wygłosili referaty m.in. podczas:

- XV Szkoły Eksploatacji Podziemnej,
- IX Forum Górnictwa Kopalni Pospolitych,
- VI Konferencji „Kruszywa Mineralne”,
- XIV Międzynarodowego Sympozjum „Nowe rozwiązania i doświadczenia w budowie i bezpiecznej eksploatacji urządzeń kompleksowej odstawy urobku przenośnikami taśmowymi”,
- Konferencji naukowo-szkoleniowej „Nowoczesne metody i środki utrzymania wyrobisk górniczych”,
- V Krajowej Konferencji z cyklu: „Zarządzanie bezpieczeństwem i higieną pracy w przedsiębiorstwie” pt.: „Doskonalenie metod prewencji wypadkowej”,
- Konferencji Naukowo-Technicznej "Napędy urządzeń górnictwa odkrywkowego – zagadnienia wybrane,
- Sympozjum z okazji 60-lecia Zakładów Naprawczych Przemysłu Węglowego REMAG.
- szkolenia okresowego dla inżynierów strzałowych kopalń węgla, zorganizowanym przez Ośrodek Szkoleniowy Ministerstwa Gospodarki w Jastrzębiu Zdroju na którym specjalista Departamentu Górnictwa wygłosił referat nt. „Bezpieczeństwo przy wykonywaniu robót strzałowych w zakładach górniczych”,
- szkolenia okresowego dla inżynierów strzałowych kopalń węgla, zorganizowanym przez Ośrodek Szkoleniowy Ministerstwa Gospodarki w Chorzowie Batorym i Nadwiślańską Spółkę Szkoleniową w Bieruniu, na których specjalista Departamentu Górnictwa wygłosił referat nt. „Zagrożenia wynikające z stosowania środków strzałowych w zakładach górniczych”.

Przedstawiciele urzędów górniczych uczestniczyli w 2006 roku w następujących konferencjach i seminariach:

- współorganizowanych wraz z Fabryką Sprzętu Ratunkowego i Lamp Górniczych „FASER” S.A. w Tarnowskich Górach czterech szkoleniach dla przedstawicieli zakładów górniczych w zakresie użytkowania lamp górniczych,
- szkoleniu uczestników podyplomowego seminarium zorganizowanego przez AGH

- w Krakowie w zakresie zagrożeń naturalnych występujących w podziemnych zakładach górniczych,
- cyklicznym szkoleniu zorganizowanym przez w GIG w Katowicach zakresie zwalczania zagrożeń naturalnych występujących w podziemnych zakładach górniczych,
 - szkoleniu teoretycznym w ramach służby cywilnej dla pracowników urzędów górniczych,
 - dwóch szkoleniach dla osób kierownictwa i dozoru wyższego ruchu zorganizowanych przez KGHM „Polska Miedź” S.A. zakresie zwalczania zagrożeń naturalnych występujących w kopalniach rud miedzi oraz w zakresie prowadzenia akcji ratowniczych, podczas której wygłoszono dwa referaty,
 - Konferencji Zagrożenia Naturalne 2006 w Ustroniu.
 - konferencjach organizowanych przez ZG SITG oraz Koło SITG przy WUG, pt.: „Zagrożenia w restrukturyzowanych zakładach górniczych”, „Tradycje górnicze w Zakładach Górniczo – Hutniczych „BOLESŁAW”,
 - Konferencji "Bezpieczeństwo robót strzałowych w górnictwie" zorganizowanej w Ustroniu przez GIG, gdzie przedstawiciel Departamentu wygłosił referat nt. "Zagrożenia związane ze stosowaniem środków strzałowych w zakładach górniczych",
 - konferencjach zorganizowanych w związku z „IV Międzynarodowymi Targami GEOLOGIA 2006 – sprzęt – technika – myśl”.
 - Konferencji Naukowo – Technicznej pt. „Ciecze robocze i zabiegowe do prac serwisowych odwiertach naftowych” zorganizowanej przez Zakład Robot Górniczych Krosno Sp. z o.o. w Bóbrce,
 - Konferencji zorganizowanej z okazji 50 – lecia Poszukiwań Nafty i Gazu Piła Sp. z o.o. w Pile,
 - Międzynarodowej Konferencji Naukowo – Technicznej „Geopetrol” 2006 na temat „Problemy techniczne i technologiczne pozyskiwania węglowodorów a zrównoważony rozwój gospodarki”,
 - konferencji zorganizowanej z okazji 50 – lecia Geofizyki Kraków Sp. z o.o. na temat; „Jakość i odpowiedzialność – wyzwania dla poszukiwań”,
 - konferencji związanej z obchodami 95 – lecia Urzędu Dozoru Technicznego w Polsce, zorganizowanej w Warszawie,
 - konferencji towarzyszącej XI Międzynarodowym targom NAFTA i GAZ 2006 zorganizowanej przez Akademię Górniczo Hutniczą w Krakowie im Stanisława Staszica na temat: „Inżynieria naftowa i gazownicza stan aktualny i perspektywy”,
 - konferencji „*Extractive industry and the Environment in Central Europe*” (referat „*The influence of the EU legislation on Polish Geological and Mining Law*”), zorganizowanej przez Stowarzyszenie Przemysłu Wydobywczego (Těžební unie) oraz Polski Związek Pracodawców Producentów Kruszyw, Brno, Czechy,
 - konferencji „*REACH and Worker Protection Legislation-two complementary pieces of law for improved worker protection?*”, zorganizowanej przez European Trade Union Confederation (ETUC) i European Trade Union Institute – Research, Education, Health & Safety, Bruksela, Belgia,
 - konferencji I Forum Przemysłu Wydobywczego (referat „*Nowa strategia Wspólnoty dotycząca bezpieczeństwa i higieny pracy na lata 2007—2012*”), Lubin,
 - szkoleniu „*Training for Trainers – programme on EU decision making process*” (III moduły), zorganizowane przez Włoskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych oraz Urząd Komitetu Integracji Europejskiej w ramach Phare 2003 Twinning Light Project „*Enhancing the capacity of employees of Polish ministries and other central administration institutions to fulfil the tasks*”

- connected with Poland's membership in the EU*", Warszawa,
- szkoleniu dla Koordynatorów Resortowych w zakresie obsługi systemu Europejskiej Wymiany Dokumentów – Polska, Warszawa,
 - seminarium „Zdrowe i Przyjazne Miejsce Pracy”, zorganizowane przez Europejską Agencję Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy oraz Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Kraków,
 - szkoleniu „Rola i zadania europejskich norm zharmonizowanych w ocenie zgodności wyrobów oraz inne zagadnienia związane z praktycznym stosowaniem postanowień dyrektywy maszynowej i dyrektywy hałasowej w tym zakresie”, Warszawa,
 - konferencji „Reforma regulacji w praktyce – doświadczenia nowych państw członkowskich Unii Europejskiej”, Ministerstwo Gospodarki, Warszawa,
 - „Info-Festiwal`06 dla administracji i korporacji” – dwa seminaria: „Dobre przykłady e-administracji – racjonalne inwestowanie w teleinformatykę” oraz „Obieg dokumentów elektronicznych – praktyczny i dostępny wymiar e-administracji”, Warszawa.
- Wyższy Urząd Górniczy udzielił w 2006 roku honorowego wsparcia następującym wydarzeniom:
- II Konferencji „Dziedzictwo i historia górnictwa oraz wykorzystanie pozostałości dawnych robót górniczych”;
 - XIV Międzynarodowemu Sympozjum „Nowe rozwiązania i doświadczenia w budowie i bezpiecznej eksploatacji urządzeń kompleksowej odstawy urobku przenośnikami taśmowymi”;
 - międzynarodowej konferencji „Ochrona środowiska w górnictwie podziemnym i odkrywkowym”;
 - konferencji naukowo-technicznej na temat „Ochrona Środowiska na Terenach Górniczych”;
 - VIII Krajowemu Zjazdowi Górnictwa Odkrywkowego – Kielce 2006;
 - Międzynarodowej Naukowo-Technicznej Konferencji GEOPETROL 2006 nt. „Problemy techniczne i technologiczne pozyskiwania węglowodorów dla zrównoważonego rozwoju gospodarki”;
 - konferencji „Górnictwo w Małopolsce”;
 - konferencji „Bezpieczeństwo robót strzałowych w górnictwie”;
 - VII Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Technicznej KOMTECH 2006 „Innowacyjne i bezpieczne systemy mechanizacyjne do eksploatacji surowców mineralnych”;
 - konferencji naukowo-szkoleniowej „Bezpieczeństwo obiektów budowlanych na terenach górniczych – szkody górnicze”.

11.5 Działalność Rzecznika Prasowego WUG

Rzecznik prasowy WUG w 2006 roku utrzymywał stały i często bezpośredni kontakt z przedstawicielami prasy, radia i telewizji informując ich o bieżącej działalności, programach i wynikach pracy Urzędu a także o wynikach prac specjalistycznych komisji Wyższego Urzędu Górniczego. Zapewniał dostęp do ważnych i interesujących dziennikarzy informacji, związanych z funkcjonowaniem WUG, a także opracował publikacje dotyczące działalno-

ści Urzędu. Rzecznik przygotowywał i redagował komunikaty oraz ułatwiał dziennikarzom kontakt z członkami kierownictwa i specjalistami zatrudnionymi w Wyższym Urzędzie Górniczym.

Należy dodać, że Rzecznik w swoich komentarzach i wystąpieniach dla mediów przekazywał przede wszystkim obszerną informację, która związana była z profilaktyką bezpieczeństwa i higieny pracy.

12. ORGANIZACJA I ZARZĄDZANIE W URZĘDACH GÓRNICZYCH

12.1 Nabór do pracy w służbie cywilnej

Według stanu na dzień 31 grudnia 2006 r. w Wyższym Urzędzie Górniczym było zatrudnionych 141 osób w tym:

- 122 członków korpusu służby cywilnej,
- 19 osób, którzy weszli do państwowego zasobu kadrowego,

W okręgowych urzędach górniczych i UGBKUE było zatrudnionych 367 osób w tym:

- 33 osoby kierownictwa,
- 309 członków korpusu służby cywilnej oraz 25 osób obsługi.

W drodze otwartego i konkurencyjnego naboru przez zamieszczenie ogłoszeń w Biuletynie

Służby Cywilnej w 2006 r. do WUG przyjęto 4 osoby, natomiast do okręgowych urzędów górniczych i UGBKUE 22 osoby oraz 3 osoby obsługi (bez naboru).

W 2006 r. odeszło z pracy w WUG, okręgowych urzędach górniczych i UGBKUE razem 81 osób, w tym 72 członków służby cywilnej tj.:

- z WUG 15 członków korpusu służby cywilnej,
- z okręgowych urzędów górniczych i UGBKUE 66 osób z czego 58 członków korpusu służby cywilnej.

12.2 Rozwój zawodowy

Pracownicy urzędów górniczych uczestniczyli łącznie w 174 szkoleniach między innymi w zakresie zarządzania jakością, organizacji i zarządzania, prawa pracy, prawa budowlanego, prawa ochrony środowiska, finansów publicznych, szkoleń specjalistycznych – wewnętrznych (rozdz. 11.4), informatyki i obsługi komputera oraz służby przygotowawczej do służby cywilnej. Łącznie w szkoleniach wzięło udział 977 osób.

We wrześniu 2006 r. pracownik Departamentu Prawnego i Integracji Europejskiej WUG rozpoczął aplikację legislacyjną organizowaną przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.

W 2006 r. 11 pracowników urzędów górniczych ukończyło intensywne kursy nauki języków obcych zorganizowane przez Urząd Służby Cywilnej w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich – Wzmocnienie Zdolności Administracyjnych.

W 2006 roku 2 pracowników Wyższego Urzędu Górniczego ukończyło studia licencjackie w Górnośląskiej Wyższej Szkole Handlowej na Wydziale Zarządzania o kierunku socjologia, jeden pracownik ukończył magisterskie studia uzupełniające na Uniwersytecie Wrocławskim o kierunku Administracja.

Studia podyplomowe ukończyło łącznie 6 osób, w tym 1 pracownik WUG na Akademii Ekonomicznej w zakresie zamówień publicznych, 1 pracownik WUG w Głównym Instytucie Górnictwa w zakresie zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy w przemyśle, 1 pracownik WUG i 3 pracowników OUG na Politechnice Śląskiej w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy – inżynieria i zarządzanie bezpieczeństwem oraz ocena i redukcja ryzyka zawodowego.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2006 r. rozpoczęło lub kontynuuje naukę na studiach wyższych łącznie 8 pracowników urzędów górniczych.

12.3 Realizacja budżetu urzędów górniczych

Wyższy Urząd Górniczy stanowił w 2006 r. część 60 budżetu państwa, sklasyfikowany w dziale 750 – administracja publiczna, obejmujący:

- rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej, tj. Wyższy Urząd Górniczy,
- rozdział 75007 Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej tj. okręgowe urzędy górnicze i UGBKUE,

Wszystkie wydatki sklasyfikowane w wyżej wymienionych rozdziałach finansowane są wyłącznie z budżetu. Wyższy Urząd Górniczy jest jedynym dysponentem środków budżetowych. Wykonuje również wszystkie sprawy związane z zatrudnieniem i wynagradzaniem wszystkich pracowników, gospodaruje środkami zakładowego funduszu świadczeń socjalnych oraz realizuje wszystkie wydatki majątkowe. Bieżące wydatki rzeczowe jednostek terenowych tj. okręgowych urzędów górniczych finansowane są w formie akredytywy budżetowej.

Wykonanie budżetu w 2006 r. w wielkościach zbiorczych oraz w poszczególnych rozdziałach i paragrafach przedstawia się następująco:

Dominującą pozycją w dochodach budżetowych (88%) stanowią opłaty egzaminacyjne wnoszone przez osoby ubiegające się o stwierdzenie kwalifikacji określonych w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z 11 czerwca 2002 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa i dozoru ruchu zakładów górniczych, mierniczego górniczego i geologa górniczego oraz wykazu stanowisk w ruchu zakładu górniczego, które wymagają szczególnych kwalifikacji (Dz.U. nr 84, poz. 755 z późn. zm.).

Opłaty egzaminacyjne zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem wynoszą 280 zł

Największy udział w uzyskiwaniu dochodów budżetowych z tytułu opłat egzaminacyjnych miały następujące Urzędy Górnicze:

- OUG Rybnik – 18%
- OUG Gliwice – 15%
- OUG Katowice – 12%

Pozostałe dochody budżetowe to przede wszystkim wpływy z najmu lokali (§ 0750), wpływy ze sprzedaży składników majątkowych a w szczególności wpływy ze sprzedaży środ-

DOCHODY BUDŻETOWE (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa 2006 r.	Budżet po zmianach	Wykonanie 2006 r.	4:3 %
1	2	3	4	5
Część – 60 budżetu ogółem	1.285	1.285	1.507	117
Dział 750 Administracja publiczna	1.285	1.285	1.507	117
z tego:				
§ 0690 – różne opłaty	1.150	1.150	1.348	117
§ 0750 – czynsze	122	122	117	96
§ 0870 – wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	10	10	19	190
§ 0920 – pozostałe odsetki	2	2	4	200
§ 0970 – wpływy z różnych doch.	1	1	19	1.900
§ 2380 – wpłata do budżetu części zysku przez gospodarstwo pomocn.	-	-	-	-

ków transportu (§ 0870), pozostałe odsetki (w tym: odsetki bankowe i odsetki od należności budżetowych niezapłaconych w terminie) (§ 0920), wpływy z różnych dochodów (§ 0970). Na ogólną kwotę dochodów budżetowych tj. 1.507.492,83 do budżetu odprowadzono kwotę 1.507.492,83 zł.

Dochody Wyższego Urzędu Górniczego zostały wykonane w 117%.

Wydatki budżetowe w części 60 budżetu państwa zostały poniesione w dziale 750 „Administracja publiczna”.

Wykonanie wydatków wg rozdziałów ilustruje poniższa tabela:

Do planowanych wydatków budżetowych Wyższego Urzędu Górniczego określonych w ustawie budżetowej na 2006 r. w wysokości 52.808 tys. zł wprowadzono zmiany decyzjami centralnymi jak i wewnętrznymi, co zwiększyło budżet Wyższego Urzędu Górniczego do wysokości 52.997 tys. zł.

Zwiększenie budżetu Wyższego Urzędu Górniczego w 2006 r. o 189 tys. zł był spowodowany decyzjami Ministra Finansów, które dotyczyły m.in.:

- pokrycia kosztów wykonania ekspertyz w związku z ustaleniem przyczyn i okoliczności katastrofy w KWK „Halemba”,
- naprawy szkody w budynku mieszkalnym w związku z wyrokiem sądowym w celu re-

w tys. zł

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa 2006 r.	Budżet po zmianach	Wykonanie 2006 r.	4:3 %
1	2	3	4	5
Ogółem część 60	52.808	52.997	52.078	98
z tego:				
– świadczenia na rzecz osób fizycznych	206	154	149	97
– wydatki bieżące	51.521	51.762	50.852	98
– wydatki majątkowe	1.081	1.081	1.077	99
z kwoty ogółem sfinansowano wydatki w dziale				
750	52.808	52.997	52.078	98
z tego rozdział				
75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	20.450	21.622	21.479	99
75007 Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej	32.358	31.375	30.599	97

alizacji postanowień art. 96 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze,

- sfinansowania dodatków służby cywilnej dla urzędników służby cywilnej,

W budżecie Wyższego Urzędu Górniczego 82% środków finansowych przeznaczonych jest na wynagrodzenia łącznie z pochodnymi, a tylko 18% stanowią wydatki bieżące pozapłacowe związane z działalnością Wyższego Urzędu Górniczego i podległych mu jednostek.

W 2006 r. największą pozycję w wydatkach bieżących pozapłacowych miały (udział % w stosunku do całego budżetu) – wykonanie:

- zakup pozostałych usług m.in. opłaty czynszowe, pocztowe, telekomunikacyjne 6,3%
- krajowe podróże służbowe 2,2%
- zakup materiałów i wyposażenia 1,4%

W Wyższym Urzędzie Górniczym w ramach zamówień publicznych w 2006 r. przeprowadzono 23 procedury przetargowe.

ZAKŁAD OBSŁUGI GOSPODARCZEJ

Na mocy Decyzji Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 31 października 2000 r. z dniem 1 stycznia 2001 r. do ZOG-u zostało włączone wydawnictwo „Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie”.

12.4 System zarządzania jakością

W ramach doskonalenia wdrożonego systemu zarządzania jakością podjęto w 2006 roku między innymi następujące działania:

W ramach działań korygujących opracowano nową kartę procesu: Udzielanie zezwoleń na odstępstwo od określonych wymagań przepisów – WUG-KP-011-GEM/GG/OWP/OSG, która obowiązuje od 02.01.2007 r.

Obecnie do zadań Zakładu Obsługi Gospodarczej zgodnie z ww. decyzją należy:

- prowadzenie transportu samochodowego w WUG, łącznie z gospodarką remontowo-konserwacyjną taboru samochodowego,
- obsługa gospodarcza budynków będących w zarządzie WUG, a znajdujących się w Katowicach, łącznie z lokalami użytkowymi (garaże, warsztat samochodowy, myjnia), polegająca na konserwacji i drobnych remontach pomieszczeń,
- obsługa dyspozytorni WUG,
- prowadzenie działalności wydawniczej, wydawanie miesięcznika pod nazwą „Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie”.

Zakład Obsługi Gospodarczej utrzymywany jest ze środków budżetowych Wyższego Urzędu Górniczego (§ 4300 – zakup pozostałych usług). Natomiast działalność wydawnicza utrzymuje się ze sprzedaży czasopisma oraz dobrowolnych wpłat, reklam.

Należy nadmienić, że wykonanie budżetu w części 60 przez Wyższy Urząd Górniczy jest poddawane corocznej kontroli przeprowadzanej przez Najwyższą Izbę Kontroli, która działa na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz.U. Nr 85, poz. 937 z późn. zm.). Wyniki tej kontroli przedkładane są m.in. Komisji Gospodarki Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej celem jej zatwierdzenia.

W wyniku przeprowadzonego przeglądu dokumentów systemowych i stwierdzeniu różnic w przebiegu procesu WUG-KP-012-GEM/GG u jego współwłaścicieli tj. Departamentów GEM i GG, podjęto działania zapobiegawcze i doprowadzono do opracowania nowej edycji ww. karty procesu. Nowa edycja karty tego procesu obowiązuje od 19.06.2006 r.

W ramach działań zapobiegawczych z inicjatywy WUG:

- Fabryka Sprzętu Ratunkowego i Lamp Górniczych "FASER" S.A. w Tarnowskich Górach przeprowadziła szkolenie nt. „Ocena stanu technicznego lamp górniczych”. Ponadto na powyższym szkoleniu przedstawiciel Centralnej Stacji Ratownictwa Górniczego S.A. tj. producenta nadajników zabudowanych w lampach nahełmnych przeprowadził szkolenie połączone z pokazem lokalizacji przysypanych poszkodowanych,
 - Firma „KROLPol” Sp. z o.o. przeprowadziła szkolenie nt. „Komory ratunkowe firmy Dräger”, powiązane z demonstracją ww. komory.
- Pracownicy przeprowadzili 6 (2 jako auditor wiodący) auditów wewnętrznych w komórkach organizacyjnych WUG.

W 2006 r. wprowadzono zmiany do procedur systemu zarządzania jakością w zakresie kontroli wyrobów stosowanych w zakładach górniczych, w oparciu o ustawę o systemie oceny zgodności.

12.5 Sprawozdawczość wewnętrzna

Sprawozdawczość wewnętrzna urzędów górniczych w 2006 roku obejmowała następujące tematy:

1. Zatrudnienie, wypadki, wydobywanie w poszczególnych nadzorowanych zakładach górniczych,
2. Stwierdzone kwalifikacje,
3. Działalność represyjna – co kwartał,
4. Informacje o likwidacji zakładów górniczych,
5. Dane charakteryzujące nadzorowane zakłady górnicze:
 - 5.1. podziemne,
 - 5.2. odkrywkowe,
 - 5.3. otworowe (ropy naftowej i gazu ziemnego),
 - 5.4. otworowe (soli),

Opracowano nową edycję karty procesu dla nadzoru rynku.

- 5.5. otworowe (eksploatacja solanek i wód termalnych),
- 5.6. wykonujące prace geologiczne.
6. Dane dotyczące zagrożeń naturalnych, wyrobisk oraz ratownictwa:
 - 6.1. Zagrożenia metanowe,
 - 6.2. Ujęcie metanu,
 - 6.3. Zagospodarowanie ujętego metanu,
 - 6.4. Badania i profilaktyka tąpniowa,
 - 6.5. Zestawienie rejestrowanych wstrząsów,
 - 6.6. Wyposażenie stacji geofizycznych,
 - 6.7. Zagrożenia wybuchem pyłu węglowego,
 - 6.8. Zużycie środków strzałowych,
 - 6.9. Dane dotyczące obudowy i kierowania stropem,
 - 6.10. Wyrobiska korytarzowe,

- 6.11. Wytwarzanie w obudowie kotwicznej,
- 6.12. Wytwarzanie ze skróconym czasem pracy ze względu na temperaturę,
- 6.13. Dane dotyczące ratownictwa,
- 6.14. Zestawienie próbnych alarmów p-poż.
- 7. Zestawienia informacji o przewożeniu lokomotywowym, odstawie i transporcie materiałów w kopalniach węgla kamiennego.
- 8. Zestawienia dotyczące ochrony środowiska:
 - 8.1. gospodarka wodą kopalnianą z dopływem naturalnego w zakładach górniczych,
 - 8.2. działalność zakładu górniczego w zakresie rekultywacji i zagospodarowania gruntów,
 - 8.3. gospodarka odpadami górnictwem w zakładach górniczych,
 - 8.4. wydobywanie kopalin z filarów ochronnych,
 - 8.5. naprawy szkód spowodowanych ruchem zakładu górniczego,
 - 8.6. sprawowania przez OUG funkcji organów administracji architektoniczno-budowlanej nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa,
 - 8.7. dane w zakresie gospodarki złożem kopalin,
 - 8.8. dane z dziedziny ochrony środowiska dot. zakładów eksploatujących kopalinę pospolite,
- 8.9. uzgodnienia koncesji, opiniowanie pzz i dodatków.
- 9. Wypadki, wykonane inspekcje, zatrzymane roboty – do 5 każdego miesiąca,
- 10. Wypadki z przyczyn pracowników zakładów górniczych – do 5 każdego miesiąca,
- 11. Wypadki z przyczyn innych pracowników – do 5 każdego miesiąca,
- 12. Analiza stanu bezpieczeństwa – co kwartał,
- 13. Informacja dot. zagrożenia zdrowia,
- 14. Informacje o wykonanych inspekcjach przez pracowników inspekcyjno-technicznych urzędów górniczych,
- 15. Roczna analiza stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w górnictwie,
- 16. Roczne sprawozdanie z działalności urzędu,
- 17. Informacje o dyżurach pracowników inspekcyjno-technicznych,
- 18. Rejestr wniosków o pozwolenie na budowę,
- 19. Rejestr załatwianych przez Urząd skarg i wniosków,
- 20. Informacje do Biuletynu Informacji Publicznej,
- 21. Informacje dot. planowanych inspekcji w święta i dni wolne od pracy,
- 22. Inne dane wynikające z pisemnych poleceń Prezesa WUG.

Część danych jest udostępniona na stronie internetowej Wyższego Urzędu Górniczego w polskiej i angielskiej wersji językowej.

12.6 Kontrola wewnętrzna

W 2006 roku kontrolę wewnętrzną sprawowały:

- Zespół do spraw Kontroli Wyższego Urzędu Górniczego podległy Prezesowi Wyższego Urzędu Górniczego,
- Stanowisko do spraw Skarg i Wniosków, włączone w strukturę Zespołu ds. Kontroli,
- Stanowisko do spraw Audytu Wewnętrznego, nad którym nadzór merytoryczny sprawował Dyrektor Generalny Wyższego Urzędu Górniczego.
Ponadto:
- Stanowisko Kontroli Finansowej (jednoosobowe), nad którym nadzór merytoryczny

sprawował Dyrektor Generalny Wyższego Urzędu Górniczego.

Osoba zatrudniona na Stanowisku do spraw Audytu Wewnętrznego realizowała ogół działań, mających na celu obiektywną i niezależną ocenę funkcjonowania Wyższego Urzędu Górniczego w zakresie gospodarki finansowej, zgodnie z ustawą o finansach publicznych – nadzór merytoryczny sprawował Dyrektor Generalny Wyższego Urzędu Górniczego.

Liczba kontroli przeprowadzonych w 2006 r., przez Zespół do spraw Kontroli WUG, z podziałem na kontrole: kompleksowe, problemowe, sprawdzające i doraźne przedstawiała się następująco:

Zespół do spraw Kontroli przeprowadził:

- 1) dwie kontrole kompleksowe w okręgowych urzędach górniczych:
 - w Krakowie,
 - w Krośnie,
- 2) trzy kontrole problemowe w okręgowych urzędach górniczych :
 - w Okręgowym Urzędzie Górniczym w Katowicach,
 - w Departamencie Górnictwa WUG,
 - w Departamencie Energomechanicznym WUG,
- 3) jedną kontrolę sprawdzającą po przeprowadzonej kontroli kompleksowej w Okręgowym Urzędzie Górniczym w Poznaniu,
- 4) pięć kontroli doraźnych w tym :
 - pięć kontroli (poprzez uczestniczenie w inspekcji) wykonywania obowiązków służbowych przez inspektorów okręgowych urzędów górniczych (w tym dwie kontrole w dni wolne od pracy – soboty),

- dwie kontrole (poprzez inspekcje w zakładach górniczych) w zakresie rozpoznawania skarg i wniosków skierowanych do Wyższego Urzędu Górniczego.

Niezależnie od wymienionych kontroli Zespołu do spraw Kontroli, Departamenty Wyższego Urzędu Górniczego przeprowadziły kontrole problemowe i sprawdzające w Okręgowych Urzędach Górniczych zgodnie z Planami Kontroli opracowanymi w poszczególnych departamentach merytorycznych i zatwierdzonymi przez dyrektorów tych departamentów. Kontroli takich przeprowadzono 38:

- a) Departament Górnictwa 14 kontroli problemowych,
- b) Departament Ochrony Środowiska i Gospodarki Złóżem 12 kontroli problemowych,
- c) Departament Warunków Pracy sześć kontroli problemowych i jedną sprawdzającą,
- d) Departament Energomechaniczny pięć kontroli problemowych.

Z kontroli sporządzane były protokoły, które omawiano z kierownictwem departamentów i biur Wyższego Urzędu Górniczego lub z kierownictwem okręgowych urzędów górniczych, którego dotyczyły. Każdorazowo dokonywano oceny działalności jednostki lub komórki organizacyjnej WUG i wyciągano wnioski, przedkładając je Prezesowi Wyższego Urzędu Górniczego i Dyrektorowi Generalnemu. Ocenę i wnioski pokontrolne Prezes WUG omawiał na nadzwyczajnych posiedzeniach. W oparciu o ocenę i wnioski, Prezes polecał, dyrektorom departamentów i biur WUG oraz dyrektorom okręgowych urzędów górniczych, podjęcie odpowiednich działań, usprawniających działalność urzędów górniczych bądź też dyscyplinujących tę działalność. Dyrektorzy każdorazowo pisemnie informowali Prezesa WUG o sposobie i terminie realizacji poleceń.

12.7 Audyt wewnętrzny

W Wyższym Urzędzie Górniczym zatrudniony był jeden audytor wewnętrzny. Stanowisko ds. audytu wewnętrznego podlegało bezpośrednio Dyrektorowi Generalnemu WUG.

W roku 2006 przeprowadzono 3 zaplanowane zadania audytowe oraz kontrolę realizacji zaleceń wynikających z zadań zrealizowanych w roku 2005.

W roku 2006 przeprowadzono następujące zadania audytowe:

1. Prawdliwość gromadzenia dochodów, ich ewidencjonowania i sprawozdawczości.

2. Archiwizacja dokumentacji w archiwach zakładowych urzędów górniczych.
3. Nabór pracowników.

Na realizację zadań audytowych przeznaczono 105 dni, a na czynności sprawdzające realizację zaleceń 27 dni.

Przygotowanie realizacji zadań audytowych oraz zbieranie niezbędnych informacji zajęło 40 dni, sporządzenie planu na 2007 rok oraz sprawozdania za 2006 rok 35 dni, szkolenia 15 dni.

Ponadto w okresie od 4 do 17 grudnia 2006 r. miała miejsce kontrola funkcjonowania audytu i kontroli finansowej przeprowadzona przez Ministerstwo Finansów.

13. PODSUMOWANIE

W 2006 roku organy nadzoru górniczego realizowały działania kontrolno-nadzorcze określone w ustawie z dnia 4 lutego 1994 roku Prawo geologiczne i górnicze. W ramach tych działań rozpoznawano i monitorowano zagrożenia w newralgicznych dla bezpieczeństwa pracy obszarach oraz podejmowano na ich podstawie działania prewencyjne ujęte w „Strategii działania urzędów górniczych na lata 2006-2010” i w „Programie działań urzędów górniczych na 2006 rok”.

W 2006 roku zrealizowano nakreślone zadania w zakresie gospodarki zasobami złóż kopalin, ochrony środowiska i zapobiegania szkodom. Zgodnie z programem realizowane były: działalność legislacyjna i normalizacyjna oraz zadania związane z członkowstwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej. Analizowano funkcjonowanie w praktyce przepisów prawa geologicznego i górniczego, formułując propozycje wprowadzenia koniecznych zmian i uzupełnień.

W dalszym ciągu doskonalono organizację i pracę urzędów górniczych, wprowadzono jednolitą procedurę rekrutacji kadr w urzędach górniczych. Monitorowano system zarządzania jakością oraz analizowano dane zamieszczone w skargach i wnioskach

Szeroko w 2006 roku prowadzono działalność popularyzatorską i wydawniczą. Brano czynny udział w krajowych i zagranicznych konferencjach i seminariach promujących bezpieczeństwo i higienę pracy w górnictwie, ochronę środowiska na terenach górniczych i racjonalną gospodarkę złożem. Ponadto zmodernizowano serwis internetowy Wyższego Urzędu Górniczego.

Podstawowym jednak zadaniem organów nadzoru górniczego były w 2006 roku działania zmierzające do poprawy stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w górnictwie. Dla jego realizacji określono następujące główne priorytety w działalności urzędów górniczych:

- koncentracja działań kontrolno-nadzorczych w obszarach o największym nasileniu zagrożeń,
- szersze podejmowanie działań o charakterze prewencyjnym.

Analiza niebezpiecznych zdarzeń i wypadków zaistniałych w 2006 roku w całym górnictwie oraz analiza sytuacji w podlegającym restrukturyzacji górnictwie węgla kamiennego wskazują, że nadal o poziomie bezpieczeństwa w górnictwie decyduje głównie stan zagrożenia wybuchem metanu i pyłu węglowego oraz zagrożenie tąpnięciami. W dalszej kolejności wpływ na poziom bezpieczeństwa w górnictwie mają stan techniczny maszyn i urządzeń oraz szeroko pojęta dyscyplina pracy.

Tragicznym cieniem, kładącym się na stan bezpieczeństwa pracy w górnictwie w 2006 roku, były szczególnie dwa zdarzenia o charakterze katastrof górniczych tj. tąpnięcie w KWK „Pokój” (cztery ofiary śmiertelne) i tragiczny wybuch w KWK „Hałęmba” gdzie zginęło 23 górników.

Podsumowując jednak rok 2006 na tle ostatnich dziesięciu lat, to pomimo zaistniałych w 2006 roku katastrof, stan bezpieczeństwa pracy w górnictwie nadal wykazuje pozytywne tendencje możliwe do zaobserwowania w kształtowaniu się wskaźników wypadków ogółem. Również stan zachorowalności na choroby zawodowe wskazuje na systematyczną poprawę higieny pracy w polskim górnictwie, chociaż tempo tej poprawy, szczególnie w obszarze warunków pracy i profilaktyki medycznej, jest niewystarczające.

Rok 2006 był szczególnie znaczący, gdyż obnażył istniejące jeszcze problemy, z którymi zmagają się polskie górnictwo. Problemy te wymagają kolejnych znaczących postępów na drodze do ich rozwiązania. Tym bardziej zdecydowanie można sformułować szereg wniosków zmierzających do poprawy stanu bezpieczeństwa i higieny pra-

cy w górnictwie, wniosków, które zostaną ujęte w strategii i programach działań urzędów górniczych na rok 2007 i lata następne.

Adresatem tych wniosków są przedsiębiorcy, jednostki zaplecza naukowo-badawczego oraz urzędy górnicze.

1. Od przedsiębiorców prowadzących działalność regulowaną przepisami prawa geologicznego i górniczego należy wyegzekwować:

- wdrażanie nowoczesnych metod monitoringu zagrożeń naturalnych ze szczególnym uwzględnieniem doskonalenia dotychczas stosowanych metod prognozowania i zwalczania zagrożenia metanowego i zagrożenia wybuchem pyłu węglowego, z wykorzystaniem najnowszych osiągnięć nauki i techniki,
- rozważenie rezygnacji z eksploatacji partii złoża przy współwystępowaniu najwyższych zagrożeń naturalnych,
- minimalizowanie zakresu eksploatacji węgla kamiennego poniżej poziomu udostępnienia złoża,
- prowadzenie wzmożonego nadzoru nad wykonywaniem robót strzałowych, gospodarką środkami strzałowymi, a w szczególności nad zabezpieczeniem przed ich przenikaniem poza zakłady górnicze,
- egzekwowanie wycofywania z ruchu zakładów górniczych maszyn i urządzeń nadmiernie wyeksploatowanych, ze szczególnym uwzględnieniem zużytych technicznie obudów zmechanizowanych, stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia pracowników,
- wyeliminowania ryzyka przebywania ludzi na drogach transportowych.

2. Od jednostek zaplecza naukowo-badawczego oczekiwać należy realizacji badań w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy w górnictwie w zakresie dotyczącym:

- unowocześnienia automatycznych systemów monitorowania zagrożenia metanowego,
- weryfikacji metod monitorowania zagrożenia tąpnięciami,
- ograniczania oddziaływania tzw. „czynnika ludzkiego” na funkcję pracy maszyn i urządzeń w drodze inspirowania do wdrażania automatycznych i samokontrolnych rozwiązań konstrukcyjnych układów sterowania,
- kryteriów oceny ryzyka przy wdrażaniu automatycznych systemów wspomagających prowadzenie akcji ratowniczych,
- bezpieczeństwa pracy przy prowadzeniu eksploatacji podziemowej w zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny,
- kontynuacji badań mających na celu opracowanie nowoczesnych metod monitoringu zagrożeń geotechnicznych dla różnych uwarunkowań geologiczno-górniczych i hydrologicznych w górnictwie odkrywkowym,
- realizacji wniosków komisji powołanych przez Prezesa WUG dla zbadania przyczyn i okoliczności katastrof w górnictwie.

3. Urzędy górnicze w swych podstawowych działaniach podejmować będą między innymi zagadnienia obejmujące:

- analizowanie funkcjonowania w praktyce przepisów Prawa geologicznego i górniczego,
- wspomaganie wdrażania systemów zarządzania bezpieczeństwem pracy w górnictwie,
- zapewnienie skutecznego nadzoru nad wykonywaniem robót przez firmy usługowe w zakładach górniczych,
- wycofywanie z ruchu zakładów górniczych maszyn i urządzeń nadmiernie wyeksploatowanych,

- szczególny nadzór nad systemami monitorowania oraz zwalczania zagrożeń występujących w górnictwie,
- powszechne stosowanie w zakładach górniczych nowoczesnego sprzętu ochrony indywidualnej górników,
- kontynuowanie cyklicznych narad z kierownictwami zakładów górniczych celem analizowania stanu bezpieczeństwa oraz ustalania działań zmierzających do jego podnoszenia,
- podniesienie rangi służb BHP w zakładach górniczych oraz zapewnienie wysokiej jakości szkoleń pracowników zakładów górniczych,
- kontrola wymaganych kwalifikacji na stanowiskach pracy obsługi maszyn, urządzeń i instalacji,
- harmonizowanie metod i form działania polskiego nadzoru górnictwa do standardów obowiązujących w organach kontrolnych innych państw członkowskich Unii Europejskiej,
- kontynuowanie i zacieśnianie współpracy z Państwową Inspekcją Pracy.

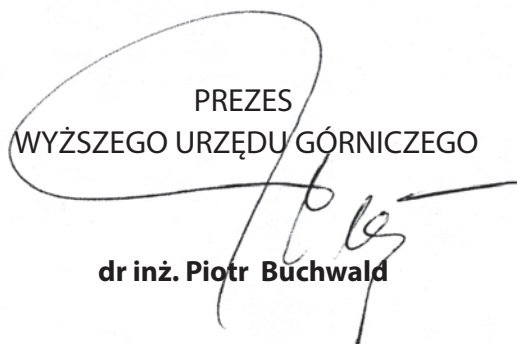
Realizacja powyższych zamierzeń wymaga pewnych modyfikacji w sposobie działania

urzędów górniczych. Większy nacisk zostanie położony na rozwijanie działań prewencyjnych, w szczególności dotyczących zapobiegania wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym poprzez akcje informacyjne skierowane do przedsiębiorców. Przewiduje się szerszą propagację systemów zarządzania bezpieczeństwem pracy, dostosowanych do zagrożeń istniejących w zakładach górniczych.

Wprowadzone zostaną również pewne zmiany w sposobach nadzoru i kontroli nad ruchem zakładów górniczych. Przede wszystkim zwiększony będzie nacisk na stan funkcjonowania poszczególnych służb zakładu górnictwa odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, w tym zdolność zakładu do samokontroli w ramach systemu zarządzania bezpieczeństwem. Przewiduje się również dalsze podnoszenie poziomu fachowości pracowników urzędów górniczych, m.in. przez cykliczne szkolenia inspektorów w zagadnieniach wymagających specjalistycznych wiadomości.

Wprowadzenie powyższych zamierzeń oraz stanowcze ich egzekwowanie pozwoli na osiągnięcie wyższej skuteczności i trwałych efektów w zakresie poprawy stanu bezpieczeństwa i higieny w polskim górnictwie.

PREZES
WYŻSZEGO URZĘDU GÓRNICZEGO

dr inż. Piotr Buchwald

Z A Ł A C Z N I K I

Załącznik nr 1

ZAGROŻENIA ZAWODOWE I ICH SKUTKI

– ZATRUDNIENIE W WARUNKACH ZAGROŻENIA ZAWODOWEGO

Na środowisko pracy składają się czynniki fizyczne, chemiczne, biologiczne i psychofizyczne występujące na obszarze miejsca pracy. Niektóre z nich mają charakter szkodliwy dla zdrowia a ponieważ występują w środowisku pracy powodują określone zagrożenie. Z zagrożeniem tym mamy do czynienia w przypadku, gdy istniejący wpływ na pracownika szkodliwych czynników występujących w procesie pracy przybiera takie wartości, że ich stężenie lub natężenie przekracza obowiązujące

NDS (najwyższe dopuszczalne stężenie) i NDN (najwyższe dopuszczalne natężenie), polskie normy lub inne normy higieniczne.

Szkodliwości środowiska pracy występujące w górnictwie mają wyjątkowo agresywny charakter, są powszechne a często działanie ich jest kumulowane poprzez występowanie kilku czynników szkodliwych równocześnie powodując stan, w którym większość zatrudnionych w górnictwie pracuje w warunkach zagrożenia.

– CHOROBY ZAWODOWE

W górnictwie w 2006 roku stwierdzono 569 przypadków chorób zawodowych.

Struktura zachorowalności na poszczególne jednostki chorobowe stwierdzone w 2006 roku jest następująca:

- pylice płuc (428 – 75%),
- trwały ubytek słuchu (77 – 14%),
- zespół wibracyjny (23 – 4%),
- inne choroby zawodowe (37 – 7%) .

Pierwsze dwie jednostki chorobowe (zawodowe uszkodzenie słuchu oraz pylice płuc) obejmują około 90 % wszystkich chorób zawodowych stwierdzonych w górnictwie. Pylice płuc wciąż stanowią poważny problem medyczny i społeczny a stwierdzanie corocznie ponad 400 przypadków zachorowań jest w najwyższym stopniu niepokojące.

Strukturę zapadalności na choroby zawodowe w górnictwie w zależności od jednostek chorobowych przedstawiono w tabeli.

STRUKTURA ZAPADALNOŚCI NA CHOROBY ZAWODOWE W GÓRNICTWIE*					
	2002	2003	2004	2005	2006
Pylice płuc	414	495	448	397	428
Zaw. uszkodzenie słuchu	217	194	132	72	77
Zespół wibracyjny	69	38	31	36	23
Przewlekłe zap. oskrzeli	10	9	5	1	4
Inne choroby zawodowe	41	38	39	26	37
RAZEM	751	774	655	532	569

*) Dane według Centralnego Rejestru Chorób Zawodowych INSTYTUTU MEDYCyny PRACY W ŁODZI

Przyjmując około 10-letni okres ujawniania się choroby zawodowej, sytuacja obecna obrazuje stan narażenia zawodowego jaki miał miejsce w końcu lat 1990. Obecnie realizowane działania profilaktyczne będą odnotowane dopiero po roku 2015.

Realizowana obecnie reforma górnictwa spowodowała zmniejszenie liczebności grup pracowniczych zagrożonych szkodliwościami środowiska pracy, równocześnie, szczególnie w górnictwie podziemnym, nastąpił poważny wzrost występowania dużych nagromadzeń niebezpiecznych i szkodliwych czynników (głównie zapylenia, hałasu i wibracji) w środowisku pracy.

Zachorowalność zawodowa w górnictwie jest nadal poważnym problemem higienicznym i społecznym. Problem ten dotyczy głównie górnictwa węglowego, gdzie notuje się 97% zachorowań. Przyczyna tego stanu wynika ze specyfiki środowiska pracy górnictwa węglowego, ale także jest następstwem nieskutecznej profilaktyki chorób zawodowych, której źródłem jest zbyt mała sprawność poszczególnych ogniw służb medycyny pracy.

Wprawdzie stan zachorowalności na choroby zawodowe w górnictwie wskazuje na systematyczną poprawę higieny pracy w polskim górnictwie ale tempo tej poprawy, szczególnie w obszarze warunków pracy i profilaktyki medycznej jest niewystarczające.

Załącznik nr 2

WYPADKOWOŚĆ W GÓRNICTWIE W 2006 ROKU*

Wypadkowość w górnictwie kopalin podstawowych w latach 2005 – 2006

Analiza wypadkowości w górnictwie kopalin podstawowych w 2006 roku wskazuje na wzrost wypadkowości ogólnej, śmiertelnej i ciężkiej w porównaniu do 2005 roku.

W 2006 roku zaistniało 3067 wypadków ogółem wobec 2909 wypadków zaistniałych w 2005 roku.

W 2006 roku w górnictwie wystąpił wzrost wypadkowości śmiertelnej z 21 wypadków śmiertelnych zaistniałych w 2005 roku do 48 wypadków śmiertelnych zaistniałych w 2006 roku.

W 2006 roku odnotowano niewielki wzrost wypadkowości ciężkiej gdzie zaistniały 23 wypadki ciężkie wobec 21 wypadków ciężkich zaistniałych w 2005 roku.

W górnictwie węgla kamiennego w 2006 roku odnotowano wzrost wypadkowości śmiertelnej z 15 wypadków śmiertelnych zaistniałych w 2005 roku do 44 wypadków śmiertelnych zaistniałych w 2006 roku.

Liczba wypadków ciężkich w kopalniach węgla kamiennego w 2006 roku zwiększyła się o jeden wypadek i wynosiła 16 wypadków ciężkich.

W 2006 roku wystąpił wzrost wypadkowości ogólnej z 2116 wypadków zaistniałych w 2005 roku do 2320 w 2006 roku.

W górnictwie węgla brunatnego w 2006 roku nie było wypadków śmiertelnych lecz miał

miejsce wypadek ciężki. W 2005 roku zaistniał również jeden wypadek ciężki. W 2006 roku nastąpił wzrost wypadkowości ogólnej z 53 wypadków zaistniałych w 2005 roku do 64 wypadków zaistniałych w 2006 roku.

W górnictwie rud miedzi nastąpił spadek wypadkowości śmiertelnej. W 2006 roku zaistniały dwa wypadki śmiertelne wobec pięciu wypadków śmiertelnych zaistniałych w 2005 roku. Wypadkowość ciężka pozostała na tym samym poziomie jak w 2005 roku gdzie zaistniały cztery wypadki ciężkie.

W górnictwie rud cynku i ołowiu w 2006 roku zaistniały dwa wypadki śmiertelne i dwa wypadki ciężkie wobec zerowej w tej grupie wypadkowości w 2005 roku. W zakresie wypadkowości ogólnej odnotowano spadek. W 2006 roku zaistniało 20 wypadków wobec 30 wypadków zaistniałych w 2005 roku.

W górnictwie odkrywkowym poza węglem brunatnym w 2006 i 2005 roku nie było wypadków śmiertelnych i ciężkich.

W górnictwie otworowym w 2006 i 2005 roku nie było wypadków śmiertelnych i ciężkich.

W przedsiębiorstwach robót geologicznych w 2006 i 2005 roku nie było wypadków śmiertelnych i ciężkich.

Wskaźnik częstości wypadków śmiertelnych na 1 mln ton wydobytego węgla w kopalniach węgla kamiennego dla załogi własnej w 2006 roku wyniósł 0,26 natomiast w 2005 roku wynosił 0,13.

*) Dane za 2006 rok mają charakter nieostateczny

Wskaźnik częstości wypadków śmiertelnych na 1 mln ton wydobytego węgla w kopalniach węgla kamiennego dla załogi własnej z firmami usługowymi w 2006 roku wyniósł 0,47 natomiast w 2005 roku wynosił 0,15.

Sumaryczny wskaźnik częstości wypadków śmiertelnych na 1 mln ton wydobytego węgla w kopalniach węgla kamiennego i brunatnego dla załogi własnej w 2006 roku wyniósł 0,16 natomiast w 2005 roku wynosił 0,08. Dla załogi własnej z firmami usługowymi wskaźnik ten w 2006 roku wyniósł 0,28, natomiast w 2005 roku wynosił 0,09.

Wskaźnik wypadków ogółem na 1000 zatrudnionych załogi własnej wzrósł z 14,5 w 2005 roku do 15,5 w 2006 roku.

Wskaźnik wypadków śmiertelnych w kopalniach węgla kamiennego na 1000 zatrudnionych (załogi własnej i firm usługowych) w 2006 roku

wyniósł 0,31 natomiast w 2005 roku wynosił 0,11. Wskaźnik wypadków ogółem na 1000 zatrudnionych załogi własnej i firm usługowych wzrósł z 14,9 w 2005 roku do 16,3 w 2006 roku.

Wskaźnik wypadków śmiertelnych w kopalniach rud miedzi na 1000 zatrudnionych (załogi własnej) spadł z 0,35 w 2005 roku do 0,09 w 2006 roku. Wskaźnik wypadków ogółem na 1000 zatrudnionych załogi własnej w 2006 roku wyniósł 42,4 natomiast w 2005 roku wynosił 46,01.

Wskaźnik wypadków śmiertelnych w kopalniach rud miedzi na 1000 zatrudnionych (załogi własnej i firm usługowych) w 2006 roku wyniósł 0,12 natomiast w 2005 roku wynosił on 0,34. Wskaźnik wypadków ogółem na 1000 zatrudnionych załogi własnej i firm usługowych w 2006 roku wyniósł 36,9 natomiast w 2005 roku wynosił 42,5.

Wypadkowość w górnictwie kopalin pospolitych

W zakładach górniczych wydobywających kopaliny pospolite nastąpił nieznaczny spadek wypadkowości ogólnej. W 2006 roku zaistniały 33 wypadki wobec 34 wypadków zaistniałych

w 2005 roku. W 2006 roku zaistniały cztery wypadki ciężkie bez wypadku śmiertelnego natomiast w 2005 roku zaistniały dwa wypadki śmiertelne i jeden wypadek ciężki.

Analiza wypadkowości w latach 1990, 1997 – 2006

Analiza wypadkowości w górnictwie przeprowadzona na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat wykazuje, że nie ma ona tendencji stałej.

Wypadkowość ogólna od 1997 roku, gdzie zaistniało 9 969 wypadków malała do 2002 roku gdzie zaistniało 3 110 wypadków natomiast w 2003 roku nieznacznie wzrosła do 3 277 wypadków. W 2004 i 2005 roku odnotowano następny spadek wypadkowości ogólnej, która w 2005 wynosiła 2 909 wypadków natomiast w 2006 roku wzrosła ona do 3 067 wypadków.

Wypadkowość śmiertelna w latach 1997 – 2006 wykazuje charakter sinusoidalny – wzrost wypadkowości śmiertelnej w 1998 roku w porównaniu do 1997 roku a następnie jej spadek w 1999 roku, kolejny wzrost w 2000 roku i spadek do 30 wypadków w 2001 roku. Następnie przez dwuletni okres wypadkowość utrzymywała się na wysokim poziomie 39 i 38 wypadków, po czym przez kolejny dwuletni okres, tj. w 2004 i 2005 roku wypadkowość śmiertelna spadła do poziomu 14 i 21 wypadków.

Rok 2006 był kolejnym wzrostem tej wypadkowości, gdzie zaistniało 25 wypadków – w tym wypadek zbiorowy w KWK „Pokój”, gdzie zginęło czterech pracowników i w KWK „Halemba”, gdzie śmierć poniosło 23 pracowników. Wypadkowość zbiorowa w KWK „Pokój” i KWK „Halemba” spowodowała, że w 2006 roku odnotowano łącznie 48 wypadków śmiertelnych.

Tendencja ta powtarza się do 2003 roku. W 2004 roku wypadkowość śmiertelna przyjęła charakter sinusoidy ale obejmującej już

okres dwuletni – spadek wypadkowości kolejno w 2003 i 2004 roku w porównaniu do 2002 roku i wzrost jej w latach 2005 i 2006.

W zakresie wypadkowości ciężkiej, w latach 1997 – 2003 występowały kolejne wzrosty i spadki ilości wypadków ciężkich w poszczególnych latach, natomiast od 2004 do 2006 roku obserwuje się jej nieznaczny liniowy wzrost, od 20 wypadków zaistniałych w 2004 roku do 23 wypadków zaistniałych w 2006 roku.

Główne przyczyny wypadków i zdarzeń zaistniałych w 2006 roku.

1. Brak skutecznej oceny i profilaktyki zagrożeń takich jak:
 - a. metanowego,
 - b. tąpnięć,
 - c. oberwania się skał ze stropu i ociosu,
 - d. związanych z ruchem maszyn i urządzeń.
 2. Dopuszczenie przez osoby dozoru ruchu i przodowych do stosowania nieprawidłowych metod pracy oraz brak nadzoru robót.
 3. Stosowanie przez pracowników nieprawidłowych metod pracy polegających na nie przestrzeganiu ustaleń organizacyjnych zawartych w regulaminach, dokumentacjach i instrukcjach.
 4. Zatrudnianie pracowników do obsługi maszyn i urządzeń nie posiadających stosowanych upoważnień.
 5. Nieprawidłowa organizacja i brak koordynacji wykonywania robót.
 6. Niewłaściwy stan techniczny maszyn i urządzeń.
- Poniżej w tabelach przedstawiono ilościową charakterystykę wypadkowości w polskim górnictwie:

Wypadkowość w górnictwie kopalin podstawowych w 2006 roku

	LICZBA WYPADKÓW		
	ŚMIERTELNYCH	CIĘŻKICH	OGÓŁEM
Kopalnie węgla kamiennego	44	16	2 320
Kopalnie węgla brunatnego	0	1	66
Kopalnie rud miedzi	2	4	595
Kopalnie rud cynku i ołowiu	2	2	20
Kopalnie soli	0	0	21
Kopalnie odkrywkowe (poza węglem brunatnym)	0	0	15
Kopalnie otworowe	0	0	6
Pozostałe	0	0	24
RAZEM	48	23	3 067

Wypadkowość w górnictwie kopalin podstawowych w 2005 i 2006 roku

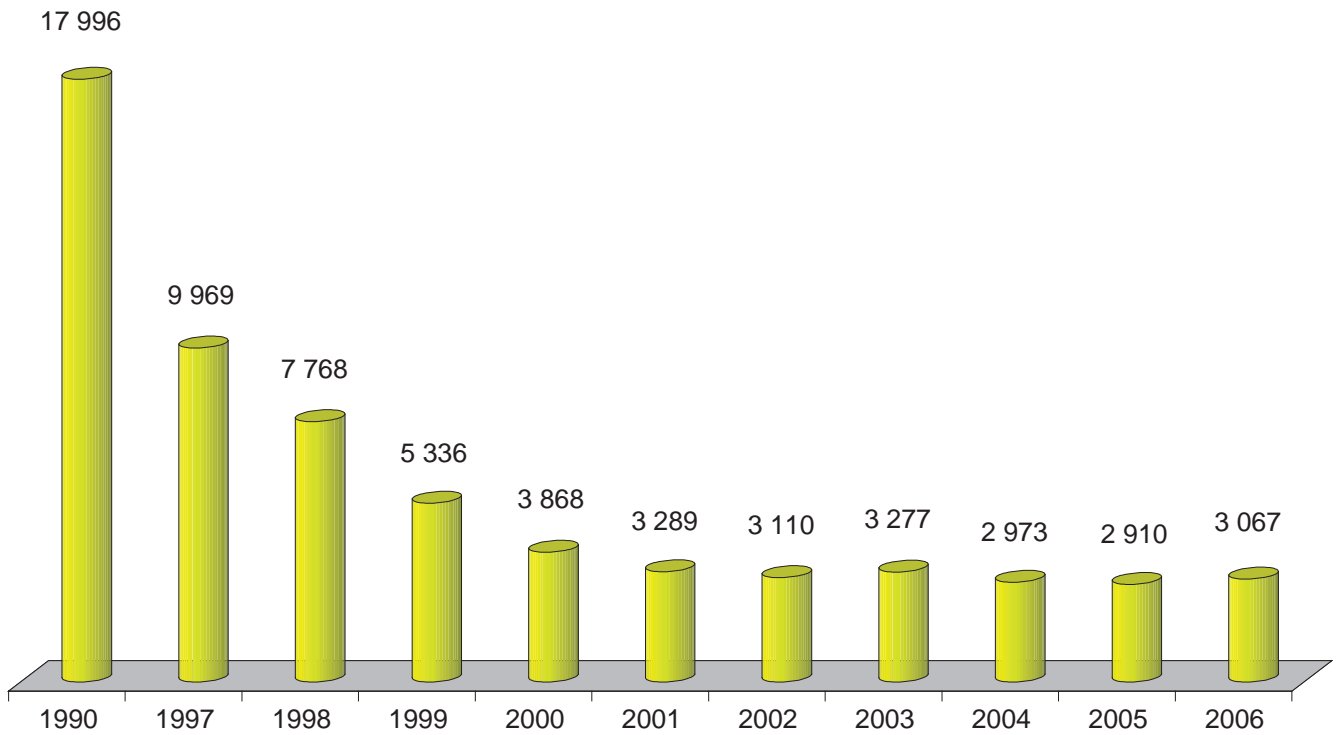
	OGÓŁEM		w tym Kopalnie Węgla Kamiennego	
	2005	2006	2005	2006
WYPADKI ŚMIERTELNE	18	27	13	25
Firmy usługowe	3	21	2	19
WYPADKI CIĘŻKIE	17	19	11	13
Firmy usługowe	4	4	4	3
WYPADKI OGÓŁEM	2 910	3 067	2117	2 320
ZGONY NATURALNE	12	15	9	12

Wypadkowość w górnictwie kopalin pospolitych w 2006 roku, zakładów powyżej 2 ha

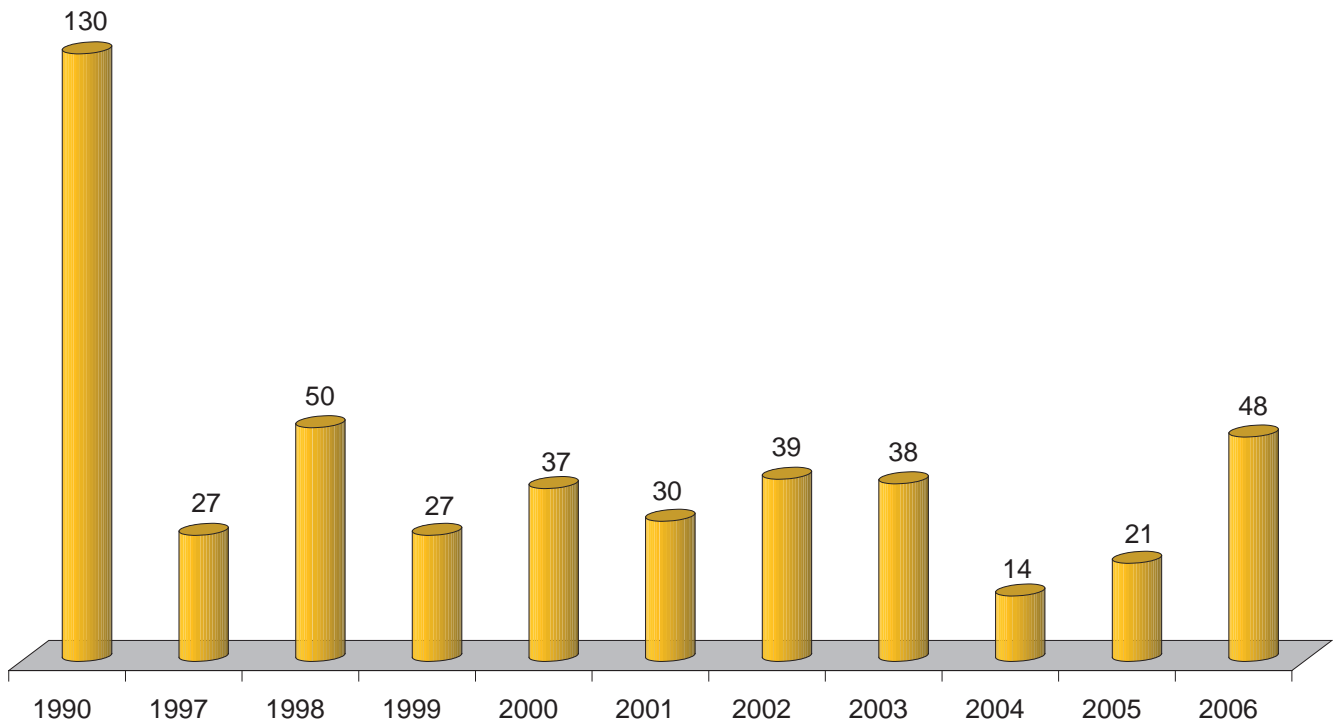
Grupy zakładów górniczych według kopaliny	LICZBA WYPADKÓW		
Zakłady powyżej 2 ha	ŚMIERTELNYCH	CIĘŻKICH	OGÓŁEM
Kopalnie kruszyw naturalnych powyżej 2 ha	0	1	10
Kopalnie kamieni drog. i bud. powyżej 2 ha	0	1	9
Kopalnie surowców ilastych powyżej 2 ha	0	0	0
Kopalnie torfów powyżej 2 ha	0	0	0
Inne kopaliny pospolite powyżej 2 ha	0	2	10
Razem kopaliny pospolite powyżej 2 ha	0	4	29

Wypadkowość w górnictwie kopalin pospolitych w 2006 roku zakładów do 2 ha

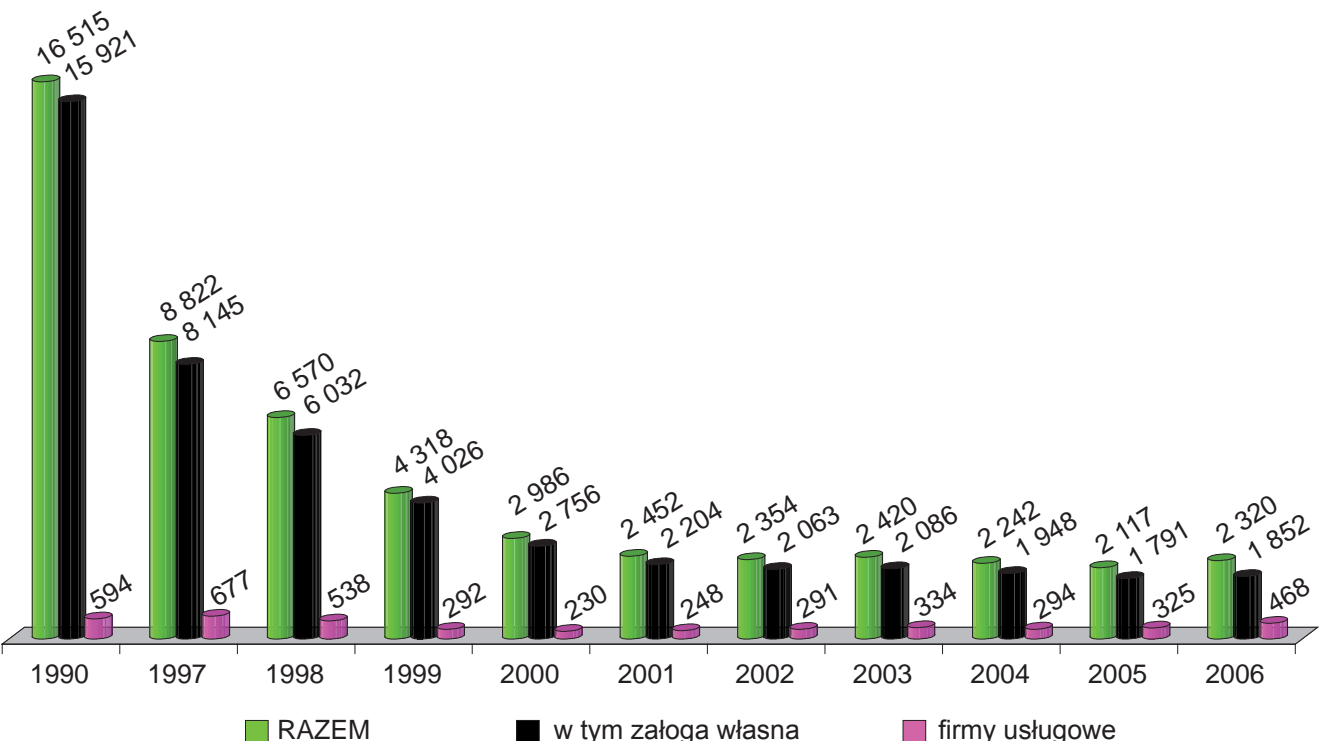
WYPADKOWOŚĆ W GÓRNICTWIE KOPALIN POSPOLITYCH W 2006 ROKU			
Grupy zakładów górniczych według kopaliny	LICZBA WYPADKÓW		
Zakłady do 2 ha	ŚMIERTELNYCH	CIĘŻKICH	OGÓŁEM
Kopalnie kruszyw naturalnych do 2 ha	0	0	3
Kopalnie kamieni drog. i bud. do 2 ha	0	0	1
Kopalnie surowców ilastych do 2 ha	0	0	0
Kopalnie torfów do 2 ha	0	0	0
Inne kopaliny pospolite do 2 ha	0	0	0
Razem kopaliny pospolite do 2 ha	0	0	4
RAZEM KOPALINY POSPOLITE	0	4	33

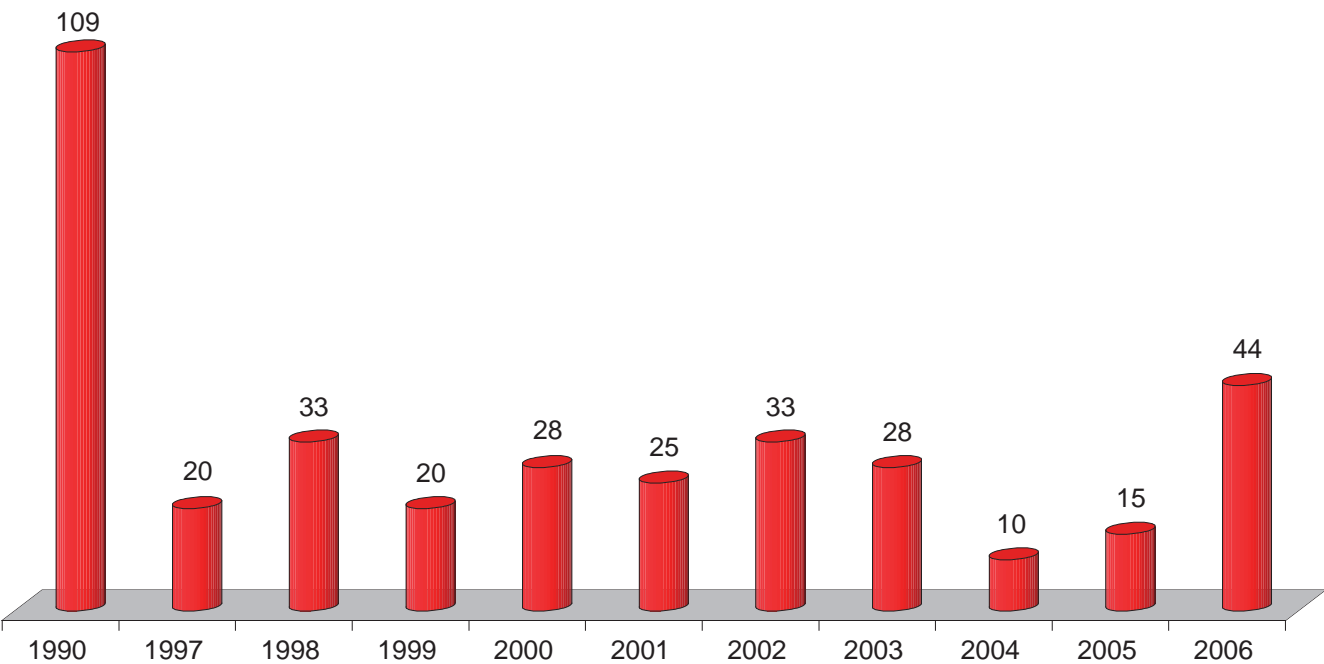
Liczba wypadków ogółem w górnictwie kopalin podstawowych

Liczba wypadków śmiertelnych w górnictwie kopalin podstawowych

Liczba wypadków ogółem w kopalniach węgla kamiennego

Liczba wypadków śmiertelnych w kopalniach węgla kamiennego

Załącznik nr 3

DZIAŁALNOŚĆ KOMISJI POWOŁANYCH PRZEZ PREZESA WYŻSZEGO URZĘDU GÓRNICZEGO

W 2006 roku przy Wyższym Urzędzie Górniczym prowadziło działalność 12 Komisji powołanych decyzjami Prezesa WUG przede wszystkim do kompleksowego opiniowania i zwalczania zagrożeń naturalnych i technicznych w zakładach górniczych oraz zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego, związanego z ruchem zakładów górniczych. Komisje działały w oparciu o regulaminy zatwierdzone przez Prezesa WUG.

1. Komisja Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie

W 2006 r. odbyło się jedno posiedzenie, na którym podjęto uchwały, drugie posiedzenie planowane na dzień 23 listopada 2006 zostało przełożone na termin późniejszy.

Tematyka posiedzenia obejmowała między innymi:

- ocenę stanu bezpieczeństwa pracy w górnictwie w 2005 roku,
 - stan zagrożenia wyrzutami metanu i skał w górnictwie węgla kamiennego,
 - informację o wynikach analizy dotyczącej skuteczności stosowania w zakładach górniczych systemów zarządzania bezpieczeństwem
- Uchwała podjęta na posiedzeniu dotyczyła:
- konieczności zwrócenia uwagi przedsiębiorców na techniczne, organizacyjne, i kadrowe przygotowanie firm usługowych do wykonywania prac w ruchu zakładów górniczych,
 - szczególnego nadzoru i bieżącej kontroli organów nadzoru górniczego nad powierzaniem wykonywania określonych robot firmom usługowym,
 - za wskazane i korzystne Komisja uznała wykorzystywanie doświadczeń innych

krajów w zwalczaniu zagrożenia wyrzutami gazów i skał.

2. Komisja ds. Obudów Wyrobisk Górniczych i Kierowania Stropem

Komisja ma swoją siedzibę w Centrum Mechanizacji Górnictwa „KOMAG” w Gliwicach.

W 2006 roku odbyły się 4 tematyczne posiedzenia.

Zagadnienia omawiane i opiniowane przez Komisję w 2006 r. były następujące.:

- rozpatrzenie i zaopiniowanie opracowania Departamentu Energomechanicznego WUG – „Zarządzanie bezpieczeństwem pracy w górnictwie – Wytyczne (procedury postępowania) nadzoru i kontroli obudów zmechanizowanych eksploatowanych w podziemnych zakładach górniczych”,
 - omówienie zmian w przepisach dotyczących obudów zmechanizowanych,
 - rozpatrzenie wniosku Huty Łabędy SA w sprawie wymagań oraz stosowania obudów chodników odrzwiami podatnymi z kształtowników korytkowych i ich elementów,
 - rozpatrzenie wniosku Kompanii Węglowej SA o/KWL „Rydułtowy-Anna” w sprawie oceny upodatnienia sekcji obudowy zmechanizowanej FAZOS 15/31 POz/Zt,
 - omówienie i zaopiniowanie propozycji korekty opracowania „Zasady doboru upodatnienia sekcji obudowy zmechanizowanej do przejmowania obciążenia dynamicznego,
- Na zakończenie posiedzeń podjęto 6 uchwał.
- Można stwierdzić, że działania Komisji wpłynęły na poprawę bezpieczeństwa pracy ludzi w podziemnych zakładach górniczych.

3. Komisja ds. Zagrożeń Atmosfery Kopalnianej i Klimatyzacji w Podziemnych Zakładach Górniczych

W 2006 roku odbyły się 4 posiedzenia Komisji oraz 12 posiedzeń Prezydium Komisji. Podjęto w sumie 22 uchwały. Wydano 15 opinii, wszystkie w sprawie wniosków poszczególnych kopalń węgla kamiennego. Opinie te dotyczyły między innymi; przewietrzania oraz profilaktyki metanowej i pożarowej.

4. Komisja ds. Zagrożenia Metanowego oraz Wyrzutami Gazów i Skał w Podziemnych Zakładach Górniczych

W 2006 roku Komisja odbyła pięć posiedzeń plenarnych w rezultacie których podjęto sześć Uchwał. Członkowie Komisji na zlecenie Przewodniczącego opracowali 10 recenzji do wniosków przedłożonych do opracowania. Wnioski skierowane do Komisji dotyczyły między innymi:

- stanu zagrożenia wyrzutami metanu i skał w zakładach górniczych JSW SA ,
- kierunków działań, celem poprawy rozpoznania zagrożenia metanowego w aspekcie jego wyrzutów w polskich kopalniach węgla kamiennego,
- możliwości wykonywania prac spawalniczych w szybie III KWK „Pniówek”,
- projektu robót górniczych w KWK „Zofiówka”, KWK „Budryk” oraz zagrożenia metanowego w KS „Wieliczka”.

5. Komisja ds. Tępań w Zakładach Górniczych Wydobywających Węgiel Kamienny

W roku 2006 członkowie Komisji odbyli 10 posiedzeń plenarnych, w tym jedno posiedzenie z udziałem Zespołu Komisji ds. Ochrony

Powierzchni. Ponadto odbyły się cztery posiedzenia Prezydium Komisji ds. Tępań, w tym jedno posiedzenie Prezydium z udziałem przedstawicieli Komisji ds. Zagrożeń Metanowych, Pożarowych, Wybuchem Pyłu Węglowego oraz Przewietrzania i Klimatyzacji w Podziemnych Zakładach Górniczych oraz jedno posiedzenie Prezydium z udziałem przedstawicieli Komisji ds. Ochrony Powierzchni i Komisji ds. Zagrożeń Metanowych.

W 2006 roku działalność Komisji ds. Tępań obejmowała następujące tematy:

- opiniowanie projektów eksploatacji w warunkach zagrożenia tępaniami w kopalniach węgla kamiennego,
- opiniowanie projektów eksploatacji pokładów w warunkach zagrożeń współwystępujących,
- analiza wstrząsów i tępań zaistniałych w wyniku prowadzonej eksploatacji w kopalniach,
- analiza stanu zagrożenia sejsmicznego i tępaniowego w rejonach eksploatacyjnych po zaistniałych tępańciach,
- udział członków Komisji w pracach poszerzonych kopalnianych Zespołów ds. Tępań dotyczących bieżących analiz stanu zagrożenia tępaniami oraz skuteczności stosowanych metod profilaktyki,
- współpraca z Wyższym Urzędem Górniczym, okręgowymi urzędami górniczymi, spółkami węglowymi, Kompanią Węglową i ośrodkami naukowo-badawczymi w opracowaniu metod i zasad profilaktyki tępaniowej.

Podczas posiedzeń Komisji rozpatrzono, analizowano i zaopiniowano 33 tematy.

Prace Komisji odegrały znaczącą rolę w procesie poprawy bezpieczeństwa pracy w kopalniach Górnośląskiego Zagłębia Węglowego, przy coraz trudniejszych warunkach eksploatacji.

6. Komisja ds. Tępań, Obudowy i Kierowania Stropem w Zakładach Górniczych Wydobytających Rudy Miedzi

W roku 2006 członkowie Komisji odbyli 8 posiedzeń oraz jedno posiedzenie Prezydium, podczas których podjęto 22 uchwały. Na posiedzeniach Komisji rozpatrzono 31 tematów w tym:

- osiem informacji o kształtowaniu się aktywności sejsmicznej oraz zagrożeniu tapaniami i zawałami w zakładach górniczych KGHM "Polska Miedź" S.A.,
- zaopiniowano siedem aneksów do kompleksowych projektów eksploatacji,
- zaopiniowano 10 szczegółowych projektów eksploatacji złoża,
- trzy razy dokonano oceny przebiegu eksploatacji zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami Komisji,
- dwa razy omawiano sprawozdanie Przedsiębiorcy z realizacji wniosków Komisji dla zbadania przyczyn i okoliczności tąpnięcia i wypadku zbiorowego zaistniałego w dniu 5.08.2005 w KGHM "Polska Miedź S.A." O/ZG „Rudna”.

Ponadto członkowie Komisji na zlecenie przewodniczącego opracowali 42 recenzje do wniosków przedłożonych do zaopiniowania.

7. Komisja ds. Likwidacji Zakładów Górniczych i Gospodarki Odpadami

W 2006 roku członkowie Komisji odbyli 7 posiedzeń, w tym trzy posiedzenia Prezydium.

Rozpatrzono i zaopiniowano osiem wniosków dotyczących likwidacji zakładów górniczych.

W sumie podjęto dziewięć uchwał. Uchwały podejmowano na podstawie analiz dokumentacji przedstawionych przez wnioskodawców, opinii i wniosków sformułowanych w recenzjach oraz w toku dyskusji.

8. Komisja ds. Zagrożeń Wodnych

W 2006 roku członkowie Komisji odbyli 4 posiedzenia – wszystkie na wnioski przedkładane przez przedsiębiorców.

Rozpatrzono i zaopiniowano:

- a) 1 dokumentację hydrogeologiczną, sporządzoną w związku z projektowanym odwodnieniem zrzuconej części złoża rud Zn-Pb Olkusz do poziomu +143 m n. p. m.,
- b) 8 wniosków obejmujących propozycje zmian lub likwidacji systemów odwadniania oraz sposobów likwidacji szybów, a w tym
 - oprócz wymienionych niżej – wnioski w sprawie:
 - grawitacyjnego skierowania wód kopalnianych z Rejonu Powstańców Śląskich–Bytom I CZOK do KWK „Bobrek-Centrum”,
 - założeń projektowych, dotyczących częściowej likwidacji poziomu 250 m – wyłączenia z sieci wentylacyjnej przepływu materiałowego do pokładu 405 KWK „Bobrek-Centrum”,
 - likwidacji zagrożenia wodnego ze strony zawodnionych warstw nadkładu dla szybu Czułów w KWK „Murcki”,
 - zaniechania odwadniania wyrobisk górniczych Rejonu Gliwice CZOK,
 - zmiany systemu głównego odwadniania ze stacjonarnego na głębinowy i związanej z tym, dopuszczalnej rzędnej piętrzenia wody z +69,0 do +94,0 m n.p.m. w Rejonie Saturn CZOK,
 - zmiany dopuszczalnej rzędnej piętrzenia z +57,0 m n.p.m. do + 90,0 m n.p.m., w Rejonie Grodziec CZOK.

Komisja zaopiniowała pozytywnie tak ww. dokumentację, jak i większość złożonych wniosków. Jedyne „Projekt techniczny wraz z kosz-

torysem wykonania wodoszczelnej izolacji połączeń hydraulicznych pomiędzy KWK „Gliwice” i KWK „Sośnica”, korkami hydroizolacyjnymi z zastosowaniem otworów wiertniczych wykonanych z powierzchni” zaopiniowany został negatywnie, a do wniosku dotyczącego „Sposobu sprowadzenia wody z poz. 444 m na poz. 570 m zasypem w szybie Fortuna I” Komisja zaleciła wprowadzenie zmian w technologii odprowadzania wód.

Ponadto, w jednym przypadku zebrało się Prezydium Komisji, celem zaopiniowania wniosku KWK Piast, zawierającego projekty techniczne likwidacji szybu IV na Ruchu II i jego podszybi.

9. Komisja ds. Ochrony Powierzchni

W roku 2006 odbyło się 5 posiedzeń plenarnych Komisji i 6 posiedzeń jej prezydium. Ogółem Komisja zaopiniowała 12 wniosków. W ujęciu problemowym przedmiotem posiedzeń były w szczególności:

- zagadnienia przeciwdziałania i usuwania skutków eksploatacji górniczej w aspekcie realizacji oczekiwań społecznych,
- wieloletnie programy eksploatacji górniczej i ochrony powierzchni przedkładane przez kopalnie węgla kamiennego dla rejonów zwartej zabudowy miejskiej,
- analiza oddziaływania wstrząsów pochodzenia górniczego na zabudowę powierzchni terenu,
- zasady prowadzenia powierzchniowych pomiarów sejsmometrycznych, interpretacji wyników oraz oceny i prognozowania drgań sejsmicznych wywołanych wstrząsami górnictwymi na powierzchni w LGOM oraz w kopalniach Kompanii Węglowej S.A. rejonu ROW.

Poniżej przedstawiono krótką charakterystykę wniosków będących przedmiotem posiedzeń plenarnych Komisji:

- wniosek KWK „Rydułtowy-Anna” pt. „Program rozwiązań dla zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego w aspekcie oddziaływania wstrząsów towarzyszących eksploatacji ścianami I-E1 i II-E1 w pokładzie 703/1 na zabudowę powierzchni”,
- wniosek KGHM Polska Miedź S.A. o zaopiniowanie „Instrukcji prowadzenia powierzchniowych pomiarów sejsmometrycznych, interpretacji wyników oraz oceny i prognozowania drgań sejsmicznych wywołanych wstrząsami górnictwymi na powierzchni w LGOM w oparciu o skalę GSI-2004”,
- wniosek KWK „Marcel” i KWK „Jankowice” nt. „Programu skoordynowanej eksploatacji złożeń i ochrony powierzchni kopalń Marcel i Jankowice w Polu Marklowice na lata 2007 – 2012 oraz perspektywicznie do wyczerpania złożeń”,
- wniosek ZG „Piekary” pt.: „Program eksploatacji górniczej KW S.A Oddział ZG Piekary na lata 2007-2010 w aspekcie ochrony powierzchni”,
- wniosek Kompanii Węglowej S.A. pt.: „Instrukcja prowadzenia powierzchniowych pomiarów sejsmometrycznych, interpretacji wyników oraz oceny i prognozowania drgań sejsmicznych na powierzchni, wywołanych wstrząsami górnictwymi, dla rejonu rybnickiego kopalń Kompanii Węglowej S.A., w oparciu o skalę GSI-GZW-ROW”.
Przedmiotem posiedzeń Prezydium Komisji były natomiast:
- analiza eksploatacji prowadzonej w filarze ochronnym dla miasta Polkowice i jego otoczenia, skutków zarejestrowanych drgań dla bezpieczeństwa obiektów budowlanych oraz możliwości dalszego prowadzenia robót górniczych, w związku z zaistniałym w dniu 21.05.2006 r. wstrząsem o energii $1,9 \times 10^9 \text{ J}$ w polu G-1/7 KGHM Polska Miedź S.A. Oddział – ZG Rudna (posiedzenie połą-

czonych prezydiów: Komisji ds. Tępań, Obudowy i Kierowania Stropem w Zakładach Górniczych Wydobywających Rudy Miedzi oraz Komisji ds. Ochrony Powierzchni),

- aneksy do programów (projektów) eksploatacji górniczej i ochrony powierzchni ZG Siltech Sp. z o.o. i KWK „Polska-Wirek”,
- wnioski KWK „Bielszowice”, KWK „Wujek” i KWK „Halemba”, dotyczące projektów eksploatacji w aspekcie ochrony powierzchni terenu i obiektów budowlanych,
- wniosek KWK „Rydułtowy-Anna” pt. „Wyniki sprawdzenia prawidłowości stosowanych rozwiązań technicznych przy prowadzeniu robót górniczych w partiach „R”, „J”, „G” KW S.A. O/KWK „Rydułtowy-Anna” Ruch II w Pszowie z uwzględnieniem prognoz oddziaływania wstrząsów górniczych na powierzchnię oraz możliwości bezpiecznego przejścia przez obiekty budowlane tych oddziaływań celem poprawy bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego, bezpieczeństwa powszechnego i środowiska”.

Komisja jest jedynym w Polsce wyspecjalizowanym zespołem działającym w sprawach oceny oddziaływania górnictwa na środowisko. Opinie Komisji były źródłem i ukierunkowaniem działań organów nadzoru górniczego.

Komisja w toku swych prac spełnia również rolę arbitra, który ma za zadanie wypracowanie konsensusu na styku przedsiębiorca górniczy i społeczność lokalna.

10. Komisja ds. Zagrożeń Zdrowia Czynnikaми Środowiska Pracy w Zakładach Górniczych

W 2006 roku członkowie Komisji odbyli 20 posiedzeń. W posiedzeniach uczestniczyli członkowie Komisji, przedstawiciele wnioskodawców i koreferenci.

W trakcie posiedzeń rozpatrywano wnioski w sprawach:

- metod i środków ochrony przed zagrożeniami w zakładach górniczych,
- oceny wyposażenia do zastosowań w zagrożonych warunkach pracy górniczej,
- kierunków prac związanych z wdrażaniem nowych technologii i konstrukcji sprzętu ochronnego oraz wyposażenia indywidualnego pracowników zakładów górniczych.

W wyniku prac nad wnioskami zgłaszanymi przez wnioskodawców w sprawie środków ochrony indywidualnej i wyposażenia uzupełniającego wydawane były opinie zawierające decyzje Komisji. Dotyczyły one 124 wzorów ochron układu oddechowego, oczu, twarzy, rąk, nóg głowy, słuchu i odzieży oraz uzupełniającego wyposażenia indywidualnego do zastosowań w zagrożonych warunkach pracy górniczej.

11. Komisja ds. Szkoleń w Górnictwie

W związku z realizacją zadań w 2006 roku członkowie Komisji odbyli cztery posiedzenia na których podjęto 13 uchwał. W pracach Komisji uczestniczyli dziekani wydziałów górniczych Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, Politechniki Śląskiej w Gliwicach oraz Politechniki Wrocławskiej.

W 2006 r. Komisja ds. Szkoleń realizowała następujące zadania:

- ujednolicenie poziomów szkolenia teoretycznego i praktycznego,
- uznawanie dyplomów inżyniera wydanego przez Wyższą Szkołę Mechatroniki jako dokumentu stwierdzającego kwalifikacje osób kierownictwa i dozoru w zakładzie górniczym,
- ocena stanu kształcenia kadr dla przemysłu wydobywczego na poziomie szkół zawodowych i techników,

- uregulowanie zagadnień dotyczących szkolenia osób zatrudnionych w ruchu zakładów górniczych.

12. Komisja ds. Analizy Stosowania Przepisów Prawa Związanych z Ruchem Zakładów Górniczych

Zadaniem Komisji jest analiza uwag i pozycji zgłaszanych przez urzędy górnicze, przedsiębiorców oraz inne zainteresowane jednostki do przepisów prawa obowiązującego w ruchu zakładu górniczego i na tej podstawie Komisja udziela stosownych wyjaśnień

i odpowiedzi oraz przedstawia Prezesowi WUG wnioski legislacyjne.

W 2006 roku członkowie Komisji odbyli cztery posiedzenia.

Łącznie w 2006 roku rozpatrzono 43 problemy, w tym przyjęto 30 propozycji, oddalono dwie propozycje i udzielono 11 wyjaśnień. W wyniku prac Komisji wypracowano propozycje trzech zmian w ustawie Prawo geologiczne i górnicze oraz propozycje 108 zmian w czterech rozporządzeniach dotyczących ruchu zakładów górniczych. Komisja jest miejscem dialogu społecznego, a jej uczestnicy mają realny wpływ na tworzenie przepisów, które pozwolą uzyskać wysoki standard bezpieczeństwa i warunków pracy w zakładach górniczych.

Załącznik nr 4**UDZIAŁ PRACOWNIKÓW URZĘDÓW GÓRNICZYCH W PRACACH KOMISJI I ZESPOŁÓW FUNKCJONUJĄCYCH POZA STRUKTURAMI ORGANÓW NADZORU GÓRNICZEGO**

W dniu 15 marca 2006 r. Parlament Europejski i Rada Unii Europejskiej przyjęły Dyrektywę 2006/21/WE w sprawie gospodarowania odpadami pochodzącymi z przemysłu wydobywczego oraz zmieniającą dyrektywę 2004/35/WE. Dyrektywa weszła w życie z dniem 1 maja 2006 r. Dyrektywa zakłada, że pewne zagadnienia wymagają sporządzenia szczegółowych wytycznych. Przy Komisji Europejskiej rozpoczął działalność komitet techniczny TAC (Technical Adaptation Committee), którego zadaniem będzie opracowanie w ciągu 2 lat pewnych szczegółowych zagadnień. Przedstawiciel WUG uczestniczył, jako ekspert strony polskiej, w 2 posiedzeniach komitetu. Państwa członkowskie mają dwa lata na transpozycję tej dyrektywy do ich systemów prawnych. W Ministerstwie Środowiska już rozpoczęły się prace, m.in. powołany został zespół ds. transpozycji ww. dyrektywy. Na zaproszenie Ministerstwa przedstawiciele WUG uczestniczyli, w charakterze ekspertów, w 2 posiedzeniach zespołu. Ponadto konsultowano w trybie roboczym niektóre zagadnienia, pojawiające się w trakcie prac nad transpozycją.

Przedstawiciele urzędów górniczych uczestniczyli w pracach Zespołów Porozumiewawczych oraz Komisji Koordynujących, przedmiotem których było omówienie przedsięwzięć profilaktycznych i naprawczych, mających na celu stworzenie warunków zrównoważonego rozwoju gmin górniczych. W 2006 roku na terenach górniczych funkcjonowało 13 zespołów:

1. Komisja Koordynująca dla Eksploatacji Górniczej w Polu Marklowice pod terenami gminy Marklowice, Mszany Dolnej i Świerklany.
2. Zespół konsultacyjny ds. eksploatacji górniczej i ochrony powierzchni przed

wstrząsami górniczymi KWK Rydułtowy-Anna i KWK Marcel.

3. Zespół Porozumiewawczy ds. Eksploatacji Górniczej pod terenami miasta Knurów.
4. Zespół Porozumiewawczy ds. Eksploatacji Górniczej pod terenami gminy Gierałtowice.
5. Zespół konsultacyjny ds. eksploatacji Górniczej i ochrony powierzchni przy ZG Centrum.
6. Zespół konsultacyjny ds. eksploatacji górniczej i ochrony powierzchni przy ZG Piekary.
7. Zespół Konsultacyjny ds. Eksploatacji Górniczej i Ochrony Powierzchni przy KWK Kazimierz-Juliusz.
8. Zespół Porozumiewawczy ds. Eksploatacji Górniczej w filarach ochronnych ZG Trzebionka S.A.
9. Komisja Porozumiewawcza ds. ochrony środowiska i złóż borowiny występujących w rejonie KWK Silesia.
10. Zespół Porozumiewawczy ds. Koordynacji Ochrony Powierzchni miasta Lubin w związku z działalnością górniczą.
11. Zespół Porozumiewawczy ds. Koordynacji Ochrony Powierzchni miasta Polkowice w związku z działalnością górniczą.
12. Zespół Porozumiewawczy dla Oceny Eksploatacji Górniczej pod terenami gminy Mikołów.
13. Zespół Porozumiewawczy dla Oceny Eksploatacji Górniczej pod terenami miasta Ruda Śląska.

Przedmiotem szczególnej ochrony na tych terenach objętych działaniem Zespołów i Komisji są obiekty budownictwa mieszkaniowego.

wego, obiekty przemysłowe, obiekty sakralne, rzeki i ciekі, oraz zbiorniki wodne. Ustalenia Zespołów i Komisji odnoszące się do ruchu zakładów górniczych egzekwowane były w trybie nadzoru przez urzędy górnicze. Głównymi zagadnieniami poruszonymi na posiedzeniach były sprawy związane z dotychczasowymi i prognozowanymi, bezpośrednimi wpływami górniczymi, jak również wstrząsami górniczymi oraz ich oddziaływanie na powierzchnię terenu i jego zabudowę. Omawiane i uzgadniane były priorytety związane z usuwaniem szkód w obiektach budowlanych.

W 2006 r. pracownicy Departamentu Energo mechanicznego uczestniczyli w pracach:

- a) Sejmowej Komisji ds. Gospodarki w sprawie przyjęcia zmian do ustawy o systemie oceny zgodności,
- b) Podkomisji nadzwyczajnej Sejmowej Komisji ds. Gospodarki w sprawie rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie oceny zgodności oraz zmianie niektórych innych ustaw,
- c) grupy roboczej ATEX-ADCO w zakresie Dyrektywy 94/9/WE – swobodny przepływ towarów i nadzór nad wymaganiami zasadniczymi dla "Sprzętu i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem" oraz jako przedstawiciele Standing Committee w tym zakresie,
- d) grupy roboczej LVD-ADCO dla Dyrektywy 73/23/EWG „Urządzenia elektryczne niskiego napięcia”,
- e) grupy roboczej MD-ADCO dla Dyrektywy 98/37/WE „Bezpieczeństwo maszyn”,
- f) Komitetu Sterującego ds. Nadzoru Rynku przy Prezesie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
- g) Sekcji Mechanizacji Górnictwa Komitetu Górnictwa Polskiej Akademii Nauk,
- h) Sekcji Cybernetyki Komitetu Górnictwa Polskiej Akademii Nauk,

- i) Krajowego Forum Konsultacyjnego Centrum Bezpieczeństwa Technicznego dotyczącego Prawa Unii Europejskiej z zakresu maszyn,
- j) Krajowego Forum Konsultacyjnego Centrum Bezpieczeństwa Technicznego dotyczącego Prawa Unii Europejskiej z zakresu urządzeń ciśnieniowych,
- k) Grupy Roboczej Krajowego Forum Konsultacyjnego dotyczącego Prawa Unii Europejskiej z zakresu maszyn,
- l) Grupy Roboczej Krajowego Forum Konsultacyjnego dotyczącego Prawa Unii Europejskiej z zakresu urządzeń ciśnieniowych,
- m) Rady Technicznej GIG,
- n) Komitetu Technicznego Jednostki Certyfikującej Wyroby GIG,
- o) Komitetu Technicznego Jednostki Certyfikującej Systemy Bezpieczeństwa w kopalniach GIG,
- p) Komisji odbioru prac naukowo – badawczych GIG,
- q) Rady Zarządzającej CMG KOMAG,
- r) Rady Zarządzającej CEiAG EMAG,
- s) Komitetu Technicznego Jednostki Certyfikującej CEiAG EMAG,
- t) Rady Programowej miesięcznika "Mechanizacja i Automatyzacja Górnictwa",
- u) Kolegium miesięcznika "Mechanizacja i Automatyzacja Górnictwa",
- v) Komisji Egzaminacyjnej rzeczoznawców CBiDGP,
- w) Rady Programowej pisma dozorów technicznych „Dozór Techniczny”,
- x) Komitetu Organizacyjnego Konferencji „Bezpieczeństwo Pracy w Górnictwie”

W ramach współpracy z Polskim Komitetem Normalizacyjnym pracownicy WUG uczestniczyli w pracach następujących Komitetów Technicznych :

- Nr 12 ds. Materiałów Wybuchowych i Wyróbów Pirotechnicznych ,

- Nr 21 ds. Środków Ochrony Indywidualnej Pracowników,
- Nr 31 ds. Górnictwa Nafty i Gazu,
- Nr 53 ds. Kabli,
- Nr 64 ds. Urządzeń Elektrycznych w Przestrzeniach Zagrożonych Wybuchem,
- Nr 124 ds. Transportu Kopalnianego,
- Nr 157 ds. Zagrożeń Fizycznych w Środowisku Pracy,
- Nr 158 ds. Bezpieczeństwa Maszyn i Urządzeń Technicznych Oraz Ergonomii – Zagadnienia Ogólne,
- Nr 163 ds. Lin i Transportu Linowego,
- Nr 164 ds. Bezpieczeństwa w Górnictwie,
- Nr 221 ds. Górnictwa, Przeróbki i Analiz Rud,
- Nr 275 ds. Techniki i Zagrożeń w Górnictwie,
- Nr 285 ds. Górniczych Maszyn i Urządzeń Dołowych.

Załącznik nr 5

AKTY WEWNĘTRZNE PREZESA WYŻSZEGO URZĘDU GÓRNICZEGO
(zarządzenia i decyzje)

L.p.	Tytuł aktu	Podstawa prawna wydania aktu	Miejsce publikacji aktu
1	Zarządzenie nr 1 z dnia 11 stycznia 2006 r. w sprawie Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych pracowników Wyższego Urzędu Górniczego, okręgowych urzędów górniczych, Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych oraz działającego przy Wyższym Urzędzie Górniczym Zakładu Obsługi Gospodarczej	art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854, z późn. zm.) oraz art. 3 ust. 2 i art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 1996 r. Nr 70, poz. 335, z późn. zm.)	Dz. Urz. WUG Nr 5, poz. 36
2	Zarządzenie nr 2 z dnia 17 marca 2006 r. w sprawie sposobu gromadzenia, archiwizowania oraz udostępniania dokumentacji mierniczo-geologicznej zlikwidowanych zakładów górniczych przez Archiwum Dokumentacji Mierniczo-Geologicznej	art. 107 ust. 8 pkt 4 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, z późn. zm.)	Dz. Urz. WUG Nr 8, poz. 45
3	Zarządzenie nr 3 z dnia 31 marca 2006 r. w sprawie postępowania w Wyższym Urzędzie Górniczym przy załatwianiu spraw z zakresu działalności lobbingowej	art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414)	Dz. Urz. WUG Nr 10, poz. 50
4	Zarządzenie nr 4 z dnia 8 maja 2006 r. zmieniające zarządzenie w sprawie regulaminu organizacyjnego Wyższego Urzędu Górniczego	art. 39 ust. 6 i 8 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 199, z późn. zm.)	Dz. Urz. WUG Nr 10, poz. 51
5	Zarządzenie nr 5 z dnia 9 czerwca 2006 r. w sprawie procedur kontroli finansowej w urzędach górniczych	art. 47 ust. 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.)	Dz. Urz. WUG Nr 11, poz. 55
6	Zarządzenie nr 6 z dnia 29 sierpnia 2006 r. zmieniające zarządzenie w sprawie dokonywania w urzędach górniczych wydatków publicznych nieobjętych przepisami o zamówieniach publicznych	art. 35 ust. 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych	Dz. Urz. WUG Nr 15, poz. 81
7	Zarządzenie nr 7 z dnia 6 października 2006 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania Komisji do spraw Tąpań, Obudowy i Kierowania Stropem w Zakładach Górniczych Wydobywających Rudy Miedzi	art. 107 ust. 8 pkt 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze	Dz. Urz. WUG Nr 16, poz. 85
8	Zarządzenie nr 8 z dnia 23 października 2006 r. w sprawie honorowego wyróżnienia – statuetki „Srebrny Skarbnik”	art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze	Dz. Urz. WUG Nr 16, poz. 86
9	Zarządzenie nr 9 z dnia 9 listopada 2006 r. w sprawie ustalenia Regulaminu pracy okręgowych urzędów górniczych oraz Zasad gospodarki środkami ochrony indywidualnej oraz odzieżą i obuwiem roboczym w okręgowych urzędach górniczych	art. 104 ² § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.), art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze oraz art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o służbie cywilnej (Dz. U. Nr 170, poz. 1218, z późn. zm.)	Dz. Urz. WUG Nr 19, poz. 97

L.p.	Tytuł aktu	Podstawa prawna wydania aktu	Miejsce publikacji aktu
10	Zarządzenie nr 10 z dnia 9 listopada 2006 r. w sprawie ustalenia Regulaminu pracy Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych oraz Zasad gospodarki środkami ochrony indywidualnej oraz odzieżą i obuwiem roboczym w Urzędzie Górniczym do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych	art. 104 ² § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze oraz art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o służbie cywilnej	Dz. Urz. WUG Nr 19, poz. 98
11	Decyzja nr 1 z dnia 6 stycznia 2006 r. zmieniająca decyzję w sprawie powołania Komisji do spraw Szkoleń w Górnictwie	§ 3 ust. 4 statutu Wyższego Urzędu Górniczego, stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu (M. P. Nr 13, poz. 224)	Dz. Urz. WUG Nr 4, poz. 33
12	Decyzja nr 2 z dnia 6 stycznia 2006 r. w sprawie wysokości stawek należności za udział w posiedzeniach dla osób wchodzących w skład Komisji do spraw Szkoleń w Górnictwie	art. 103 ust. 4 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych	Dz. Urz. WUG Nr 4, poz. 34
13	Decyzja nr 3 z dnia 20 stycznia 2006 r. w sprawie utworzenia Zespołu do spraw opracowania nowego serwisu internetowego Wyższego Urzędu Górniczego	§ 2 ust. 4 statutu Wyższego Urzędu Górniczego	Dz. Urz. WUG Nr 6, poz. 37
14	Decyzja nr 4 z dnia 23 stycznia 2006 r. w sprawie odwołania Rzecznika Dyscyplinarnego	art. 117 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 1999 r. Nr 49, poz. 483, z późn. zm.)	Dz. Urz. WUG Nr 6, poz. 38
15	Decyzja nr 5 z dnia 23 stycznia 2006 r. w sprawie powołania Rzecznika Dyscyplinarnego	art. 117 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o służbie cywilnej	Dz. Urz. WUG Nr 6, poz. 39
16	Decyzja nr 6 z dnia 25 stycznia 2006 r. w sprawie uzupełnienia składu Komisji egzaminacyjnej dla stwierdzenia kwalifikacji kierownika ruchu podziemnych zakładów górniczych	art. 68 ust. 4 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze oraz § 23 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 11 czerwca 2002 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa i dozoru ruchu zakładów górniczych, mierniczego górniczego i geologa górniczego oraz wykazu stanowisk w ruchu zakładu górniczego, które wymagają szczególnych kwalifikacji (Dz. U. Nr 84, poz. 755 oraz z 2004 r. Nr 101, poz. 1035)	Dz. Urz. WUG Nr 6, poz. 40
17	Decyzja nr 7 z dnia 17 lutego 2006 r. w sprawie powołania Komisji egzaminacyjnej dla stwierdzenia kwalifikacji osób kierownictwa oraz specjalistów wykonujących czynności w zakresie ratownictwa górniczego	art. 75a ust. 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze oraz § 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 15 grudnia 2005 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa oraz specjalistów wykonujących czynności w zakresie ratownictwa górniczego, zatrudnionych w podmiotach zawodowo trudniących się wykonywaniem czynności w zakresie ratownictwa górniczego (Dz. U. Nr 261, poz. 2186)	Dz. Urz. WUG Nr 6, poz. 41

L.p.	Tytuł aktu	Podstawa prawna wydania aktu	Miejsce publikacji aktu
18	Decyzja nr 8 z dnia 1 marca 2006 r. w sprawie ustalenia składu osobowego Kolegium Redakcyjnego miesięcznika Wyższego Urzędu Górniczego „Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie”	§ 3 i 7 zarządzenia nr 8 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 22 sierpnia 2005 r. w sprawie Kolegium Redakcyjnego miesięcznika Wyższego Urzędu Górniczego „Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie” (Dz. Urz. WUG Nr 8, poz. 29)	Dz. Urz. WUG Nr 9, poz. 46
19	Decyzja nr 9 z dnia 14 marca 2006 r. w sprawie uzupełnienia składu Komisji do spraw Tępań, Obudowy i Kierowania Stropem w Zakładach Górniczych Wydobywających Rudy Miedzi	§ 3 ust. 1 zarządzenia nr 12 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie powołania Komisji do spraw Tępań, Obudowy i Kierowania Stropem w Zakładach Górniczych Wydobywających Rudy Miedzi (Dz. Urz. WUG z 2006 r. Nr 1, poz. 2)	Dz. Urz. WUG Nr 9, poz. 47
20	Decyzja nr 10 z dnia 20 marca 2006 r. w sprawie zmian w składzie Komisji do spraw Ochrony Powierzchni	§ 3 ust. 1 zarządzenia nr 18 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie powołania Komisji do spraw Ochrony Powierzchni (Dz. Urz. WUG z 2006 r. Nr 1, poz. 8)	Dz. Urz. WUG Nr 9, poz. 48
21	Decyzja nr 11 z dnia 27 marca 2006 r. w sprawie powołania Komisji do spraw analizy stosowania przepisów prawa związanego z ruchem zakładów górniczych	§ 3 ust. 4 statutu Wyższego Urzędu Górniczego	Dz. Urz. WUG Nr 9, poz. 49
22	Decyzja nr 12 z dnia 31 marca 2006 r. w sprawie zmiany w składzie Komisji do spraw Szkoleń w Górnictwie	§ 3 ust. 4 statutu Wyższego Urzędu Górniczego	Dz. Urz. WUG Nr 10, poz. 52
23	Decyzja nr 13 z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie uzupełnienia składu Komisji do spraw Zagrożenia Metanowego oraz Wyrzutami Gazów i Skał w Podziemnych Zakładach Górniczych	§ 3 ust. 1 zarządzenia nr 21 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie powołania Komisji do spraw Zagrożenia Metanowego oraz Wyrzutami Gazów i Skał w Podziemnych Zakładach Górniczych (Dz. Urz. WUG z 2006 r. Nr 1, poz. 11)	Dz. Urz. WUG Nr 10, poz. 53
24	Decyzja nr 14 z dnia 31 maja 2006 r. zmieniająca decyzję w sprawie Dziennika Urzędowego Wyższego Urzędu Górniczego	art. 19 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 190, poz. 1606, z późn. zm.)	Dz. Urz. WUG Nr 11, poz. 56
25	Decyzja nr 15 z dnia 31 maja 2006 r. uchylająca decyzję w sprawie powołania Zespołu do spraw komputeryzacji	§ 3 ust. 4 statutu Wyższego Urzędu Górniczego	Dz. Urz. WUG Nr 11, poz. 57
26	Decyzja nr 16 z dnia 31 maja 2006 r. zmieniająca decyzję w sprawie Komisji do spraw gospodarowania sprzętem komputerowym i oprogramowaniem w Wyższym Urzędzie Górniczym	§ 3 ust. 4 statutu Wyższego Urzędu Górniczego	Dz. Urz. WUG Nr 11, poz. 58
27	Decyzja nr 17 z dnia 31 maja 2006 r. zmieniająca decyzję w sprawie utworzenia Zespołu do spraw opracowania nowego serwisu internetowego Wyższego Urzędu Górniczego	§ 2 ust. 4 statutu Wyższego Urzędu Górniczego	Dz. Urz. WUG Nr 11, poz. 59
28	Decyzja nr 18 z dnia 20 lipca 2006 r. zmieniająca decyzję w sprawie prowadzenia gospodarki finansowej oraz rachunkowości w Wyższym Urzędzie Górniczym	art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.)	Dz. Urz. WUG Nr 14, poz. 72

L.p.	Tytuł aktu	Podstawa prawna wydania aktu	Miejsce publikacji aktu
29	Decyzja nr 19 z dnia 21 lipca 2006 r. w sprawie Komisji Inwentaryzacyjnej oraz zespołu spisowego	§ 2 ust. 4 statutu Wyższego Urzędu Górniczego	niepublikowana
30	Decyzja nr 20 z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie powołania Komisji dla zbadania przyczyn i okoliczności tąpnięcia i wypadku zbiorowego zaistniałego w dniu 27 lipca 2006 r. w Kompanii Węglowej S.A. Oddział Kopalnia Węgla Kamiennego „Pokój” w Rudzie Śląskiej	§ 3 ust. 4 statutu Wyższego Urzędu Górniczego	Dz. Urz. WUG Nr 14, poz. 73
31	Decyzja nr 21 z dnia 27 lipca 2006 r. zmieniająca decyzję w sprawie Komisji Inwentaryzacyjnej oraz zespołu spisowego	§ 2 ust. 4 statutu Wyższego Urzędu Górniczego	niepublikowana
32	Decyzja nr 22 z dnia 12 września 2006 r. w sprawie Komisji Inwentaryzacyjnej oraz zespołów spisowych	§ 2 ust. 4 statutu Wyższego Urzędu Górniczego	niepublikowana
33	Decyzja nr 23 z dnia 29 września 2006 r. w sprawie Komitetu Organizacyjnego do spraw organizacji w Wyższym Urzędzie Górniczym uroczystości „DNIA GÓRNIKA”	§ 2 ust. 4 statutu Wyższego Urzędu Górniczego	niepublikowana
34	Decyzja nr 24 z dnia 23 października 2006 r. w sprawie Kapituły przyznawania honorowego wyróżnienia – statuetki „Srebrny Skarbnik”	§ 4 ust. 3 zarządzenia nr 8 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 23 października 2006 r. w sprawie honorowego wyróżnienia – statuetki „Srebrny Skarbnik” (Dz. Urz. WUG Nr 16, poz. 86)	Dz. Urz. WUG Nr 16, poz. 87
35	Decyzja nr 25 z dnia 24 października 2006 r. w sprawie prowadzenia gospodarki finansowej oraz rachunkowości w Wyższym Urzędzie Górniczym	art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości	Dz. Urz. WUG Nr 17, poz. 91
36	Decyzja nr 26 z dnia 8 listopada 2006 r. w sprawie ustalenia składu Komisji do spraw Zagrożeń Atmosfery Kopalnianej i Klimatyzacji w Podziemnych Zakładach Górniczych	§ 3 ust. 1 i 3 zarządzenia nr 11 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie powołania Komisji do spraw Zagrożeń Atmosfery Kopalnianej i Klimatyzacji w Podziemnych Zakładach Górniczych (Dz. Urz. WUG z 2006 r. Nr 1, poz. 1)	Dz. Urz. WUG Nr 18, poz. 93
37	Decyzja nr 27 z dnia 16 listopada 2006 r. w sprawie zmiany składu osobowego Komisji Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie	§ 3 ust. 1 i 2 zarządzenia nr 19 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie powołania Komisji Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie (Dz. Urz. WUG z 2006 r. Nr 1, poz. 9)	Dz. Urz. WUG Nr 18, poz. 94
38	Decyzja nr 28 z dnia 21 listopada 2006 r. w sprawie powołania Komisji dla zbadania przyczyn i okoliczności zapalenia i wybuchu metanu oraz wypadku zbiorowego, zaistniałych w dniu 21 listopada 2006 r. w Kompanii Węglowej S.A. Oddział Kopalnia Węgla Kamiennego „Halemba” w Rudzie Śląskiej	§ 3 ust. 4 statutu Wyższego Urzędu Górniczego	Dz. Urz. WUG Nr 18, poz. 95
39	Decyzja nr 29 z dnia 23 listopada 2006 r. zmieniająca decyzję w sprawie prowadzenia gospodarki finansowej oraz rachunkowości w Wyższym Urzędzie Górniczym	art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości	Dz. Urz. WUG Nr 18, poz. 96

L.p.	Tytuł aktu	Podstawa prawna wydania aktu	Miejsce publikacji aktu
40	Decyzja nr 30 z dnia 5 grudnia 2006 r. zmieniająca decyzję w sprawie powołania Komisji dla zbadania przyczyn i okoliczności zapalenia i wybuchu metanu oraz wypadku zbiorowego, zaistniałych w dniu 21 listopada 2006 r. w Kompanii Węglowej S.A. Oddział Kopalnia Węgla Kamiennego „Halemba” w Rudzie Śląskiej	§ 3 ust. 4 statutu Wyższego Urzędu Górniczego	Dz. Urz. WUG Nr 21, poz. 100
41	Decyzja nr 31 z dnia 5 grudnia 2006 r. w sprawie zmiany składu osobowego Komisji do spraw Obudów Wyrobisk Górniczych i Kierowania Stropem	§ 3 ust. 1 i 3 zarządzenia nr 17 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie powołania Komisji do spraw Obudów Wyrobisk Górniczych i Kierowania Stropem (Dz. Urz. WUG z 2006 r. Nr 1, poz. 7)	Dz. Urz. WUG Nr 21, poz. 101
42	Decyzja nr 32 z dnia 19 grudnia 2006 r. zmieniająca decyzję w sprawie powołania Komisji dla zbadania przyczyn i okoliczności zapalenia i wybuchu metanu oraz wypadku zbiorowego, zaistniałych w dniu 21 listopada 2006 r. w Kompanii Węglowej S.A. Oddział Kopalnia Węgla Kamiennego „Halemba” w Rudzie Śląskiej	§ 3 ust. 4 statutu Wyższego Urzędu Górniczego	Dz. Urz. WUG z 2007 r. Nr 1, poz. 2

WYŻSZY URZĄD GÓRNICZY

40-956 Katowice, ul. Poniatowskiego 31

tel.: /032/ 736 19 00

fax: / 032/ 251 48 84

www.wug.gov.pl

e-mail: wug@wug.gov.pl